

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI
ÕPPETÜKID

Lootuse vahendajad: Jumala suured misjonitöölised

Gary Krause

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2008

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õppetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsitirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õppetükid ka komiteepoolset panust.

Sissejuhatus

Lootuse vahendajad

Ingmar Bergman rääkis kunagi loo rüütlist nimega Antonius Block, kes põlvitas pihitooli ette oma patte tunnistama. Esialgu ei taipa ta, et räägib mitte preestri, vaid preestrirüüd kandva Surmaga. Block kuulutab, et ei otsi usku ega arvamusi, vaid teadmisi.

„Ma tahan,” ütleb ta, „et Jumal sirutaks mulle oma käe, ilmutaks end ja räägiks minuga.”

Surm vastab, et võib-olla polegi Jumalat olemas, on vaid tühjus.

„Sel juhul,” sõnab Block, „on elu kohutav õudus. Mitte keegi ei suuda elada surma palge ees teadmiseaga, et kõik on tühisus.”

Tänapäeval elavad miljonid inimesed silmitsi säärase tühjusega. Neil pole usku Jumalasse ega lootust millegi muu peale, kui neid ümbritsev tegelikkus. Pole siis ime, et nii paljud keskenduvad selle elu mugavustele, otsivad lohutust paljudest maailma poolt pakutavatest naudingutest ja meelelahutustest. Kristlik usk, mis kutsub meid üles vaatama mitte „nähtavaile, vaid nähtamatuile asjadele; sest nähtavad asjad on ajalikud, nähtamatud aga on igavesed” (2Kr 4:18), on nende jaoks võõras.

Kristlastena oleme Jumala töölised, kes peavad viima nendele inimestele lootust, näitama, et on olemas Jumal, kes neid armastab ja neist hoolib, kinnitama neile, et kui ka elus on kohutavaid õudusi, pole elu ise lõppkokkuvõttes kohutav õudus, sest Jumal seab kõik asjad viimaks oma õigetele kohtadele.

Piiblis on palju Issanda poolt inspireeritud lugusid Tema lootuse vahendajaist. Käesoleva veerandi õppetükkides keskendume mõnele neist silmapaistvaist misjonitöölolistest – uurime, kes nad olid ja kuidas nad tegutsesid püüdes viia teiste inimesteni päästvat teadmist Issanda lunastusest.

Ellen G. White räägib loo mehest, kes lumehanges peaaegu surnuks külmus. Ta oli juba loobumas võitlusest oma elu pärast, kui kuulis lähedalasuva kaasränduri oigeid. Tema esimene reaktsioon oli päästa too teine mees. Kui ta tolle üles leidis, hakkas ta tema külmunud jäsemeid hõõruma. Lõpuks õnnestus tal mees jalule upitada ja turvalisse kohta kanda.

Alles siis „jõudis temani tõdemus, et päästes oma ligimest, oli ta päästnud ka ennast” kiirendades „aeglustuvat verevarustust omaenda soontes” (4 TCh, lk 319).

Jutu tuum? Hea tervise juures olev kogudus on keskendunud tööle teiste inimeste heaks. Jumala armastuse jagamine kogukonnaga toob värskust ja energiat koguduse enda ellu.

Oleks viga uurida selle veerandi õppetükkides käsitletavaid Jumala töölisi lihtsalt kui põnevaid ajaloolisi isikuid ja punkt. Pigem peaks nende elu innustama meidki keskenduma oma missioonile suure maailma heaks. Ei ole olemas mitte midagi elustavat ega jõuduandvat kui teistele abikäe sirutamine.

Meie palve on, et alanud veerandi õppetükid lootuse vahendajaist Piiblis uuendavad meie pühendumist jagada Jumala armastust oma ligimeste ja sõpradega ning kogu maailma misjonipõldudel. Kui me seda teeme, võime ühel päeval avastada, et meie kristlik elu on saavutanud täiesti uue mõõtme.

Gary Krause, kelle vanemad olid misjonärid Fidži saarel, on Peakonverentsi *Adventmisjoni osakonna* juht. Temal ja tema abikaasa Bettina'l on tütar Bethany Grace.

1. õppetükk: 28. juuni – 4. juuli

Praeguseks ajaks: apostel Paulus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 9:1-9; 22:3-5, 25-29; Rm 7:19-25; 11:1; Fl 3:5; 2Pt 1:3-8.

Meelespeetav tekst: „Sellepärast ma tohin Kristuses Jeesuses kiidelda Jumala asjust” (Rm 15:17).

Juhtmõte: Apostel Paulusel oli tohutu mõju tolleaegsele maailmale, sest tänu temale levis kristlus kaugele üle Iisraeli geograafiliste piiride ja teiste rahvasteni peale juutide. Tema elu ja teenistus on eeskujuks meie tänasele misjonitööle.

Mõte sellest, et hea sõnum oli hea sõnum ka paganatele, õokeeris rahvast, kes hoolimata omaenese prohvetite õpetustest, oli üles kasvanud hoopis teistsuguse arusaamaga. Jumala pääste oli mõeldud kogu maailmale, mitte ainult juutidele. Tegu oli tõesti põhimõttelise muutusega mõtlemises!

Apostel Paulus oli selle põhimõtte alusel tegutsev juhtfiguur. Tema päritolu, isiksus ja kutsumine Jumala poolt tegi temast õige inimese õigel ajal juhtima kogudust sellele uuele missioonile kõikide inimeste heaks.

Seitsmenda päeva adventkogudus on läbinud sarnase protsessi 19. sajandi lõpupoolel, mil algas misjonitöö väljaspool Põhja-Ameerikat. Tegu oli põhimõttelise sammuga, mis pani aluse tänasele rahvusvahelisele adventistide misjonitööle enam kui kahesajas riigis.

Pauluse päritolu

Apostel Paulus on väidetavalt Uue Testamendi mõjukaim isik, Jeesus muidugi välja arvatud. Tema viis hea sõnumi Jeesusest suurele osale tollal tuntud maailmast.

Paulus sündis Tarsoses, Rooma provintsi Kiliikia pealinnas, tänapäeva Türgi territooriumil. See piirkond oli tuntud oma kitsevillast valmistatud kanga poolest, mida laialdaselt kasutati telkide valmistamisel ja mis oli ka Pauluse elukutse (Ap 18:3).

Loe Ap 22:3-5, 25-29; Rm 11:1 ja Fl 3:5. Kuidas aitavad need kirjakohtad mõista, miks sai Paulusest kujuneda sedavõrd tõhus tunnistaja tolleaegsele maailmale?

Sünnipärane Rooma kodakondsus oli tollal kõrgelt hinnatud. Pauluse päevil võis inimene osta Rooma kodakondsuse 500 drahmi eest, mis oli pea kahe aasta keskmine palk. Rooma kodakondsusega kaasnesid kindlad privileegid: rooma kodanikku ei tohtinud piitsutada ega surma mõista ilma kohtupidamiseta (vt Ap 22:23-29), tal oli hääletamisõigus, õigus sõlmida lepinguid ja ametlikult abielluda, peale selle oli ta vabastatud maksude maksmisest.

Ent sellele lisaks oli tegu rikkalikku vaimulikku pärandit omava juudiga. Hilisematel aastatel viitas Paulus sageli oma pärandile: „Mina olen ... õpetatud kõige rangemaks esiisade käskude täitmiseks; ja ma olin agar Jumala nõudja, nõnda nagu teie kõik tänapäeval olete” (Ap 22:3).

Paulus põlvnes Benjamini suguharust, teda kasvatati variseride traditsiooni järgi, tema õpetajaks oli Gamaaliel (s 3), üks tolleaegseist juhtivaist juudi õpetajaist. Kirjas galaatlastele kirjutab Paulus, et ta oli ääretult innukas „harrastama oma esiisade pärimusi” (Gl 1:14). Tema innukus muundus Jeesuse järelkäijate täiemahuliseks tagakiusamiseks.

Innukast juudist, Rooma kodanikust Paulusest pidi peagi saama suurim apostel, keda maailm iial tundnud on.

Millised sinu päritolusse puutuvad tegurid (rahvus, haridus, kasvatus jne) võivad tunnistamisel eriliselt kasulikuks osutada? Kuidas ära kasutada oma päritolu paremaks tunnistamiseks Issandast?

Paulus: pöördumine ja kutsumine

Apostel Paulus ei ole olnud alati apostel Paulus, vaid algselt oli ta Tarsose Saulus, algristikoguduse tagakiusaja. Kogemus, mille ta sel ajal läbi elas, suunas ta teele, mis ei muutnud mitte üksnes tema enda elu, vaid ka ajalugu.

Loe Ap 9:1-9 Pauluse pöördumise kogemusest. Mis põhjustas temas sedavõrd tohutu muutuse? Kuivõrd raske võis tal olla tunnistada endale tõsiasja, et ta oli Jeesuse suhtes täielikult eksinud?

Paulus ei vajanud mingit põhjalikku teoloogilist selgitust selleks, et end Jeesusele alistada. Paulus andis end kohe sealsamas Issandale, kuulutades: „Issand, mis sa tahad, et ma teeksin?” (6. s KJV, puudub eestikeelses tõlkes). Jeesuse tulisest vastasest oli saanud Tema alandlik ja sõnakuulelik teenija.

Paulus kohtus pärast oma pöördumist Peetruse, Jakoobuse ja Johannesega, keda „peeti sambaiks,” ja kes tunnistasid Pauluse erilist kutsumist olema paganate apostel (Gl 2:7-9).

Loe Ap 13:47 ja Js 49:5, 6. Millise ka Jeesusele omistatud rolli ning eesmärgi võtavad endale Paulus ja Barnabas (Lk 2:30-32)?

Ehkki Paulus nägi end erilise saadiku või tööriistana paganateni jõudmiseks, jagas ta head sõnumit ka juudi rahvaga. Samamoodi kutsus Jumal ka teisi apostleid, näiteks Peetrust, kes kuulutasid peamiselt juutidele, ka tunnistamiseks paganaile. Tegelikult oli ju Peetrus esimene apostel, kes Jeesusest paganaile tunnistas (vt Ap 10. ptk).

Tõenäoliselt pole enamikul meist niivõrd dramaatilist pöördumiskogemust nagu Paulusel. Ometi peame me kõik pöörduma. Milline oli sinu pöördumise kogemus? Aga peamine, mida oled sellest kogemusest õppinud, et juhatada ka teisi selleni?

Paulus: tavaline inimene tavaliste vigadega

Pole sugugi keeruline kujutleda Paulust, paganate suurt apostlit, Jeesuse Enda järel tähtsusetult teist tohutult mõjuvõimsat jõudu kogu kristluse ajaloos, üliinimesena, veatu pühaku ja usukuulutajana.

Ometi ei anna Uus Testament meile temast sellist pilti. Pühakiri paneb kõik kinni patu alla nimetades meid kõiki patusteks, kes vajavad Jumala armu. Apostel Paulus ei ole mingi erand.

Mõnikord tundub Paulus impulsiivse, peaaegu ründevalmina. Ta astus sageli enda õiguste kaitseks välja. Koos Siilasega vangistuses olles apelleerib ta Rooma kodanikuna oma õigustele (Ap 16:35-40). Ka Agrippa õukonnas osutab ta ühele oma õigusele Rooma kodanikuna – õigusele nõuda keisri kohut (Ap 25:11, 12). Kui ta oleks jäänud ootama nõudmata taga oma õigust, võinuks ta hiljem vabaks saada (Ap 26:32).

Mida räägivad Paulusest järgnevad kirjakohtad? Ap 15:37-39; Rm 7:19-25; 1Kr 9:27; 2Kr 12:7.

On lohutav teada, et säärane usuhiiglanegi, nagu apostel Paulus, polnud täiuslik. Ka tema eksis vahel. Ka tema vajas iga päev Jeesuse armu ja andestust, täpselt nii nagu meie. Õigupoolest kinnitavad kõik tema kirjad, et Paulus oli vägagi teadlik oma patususest. Pole kahtlustki, et vähemalt osaliselt just tänu teadlikkusele oma nõrkustest ja vigadest, kujunes temast säärane vägev Jumala armu õpetaja.

Loe Rm 7:24. Mida räägib see Pauluse enesehinnangust? Millist lootust ja lohutust pakuvad need sõnad sulle?

Ehkki Paulus polnud täiuslik, kasutas Jumal teda ometi. Miks on oluline, et olles küll teadlikud oma vigadest ja nõudes taga Jumala tőotusi nende ületamiseks, mitte lubada neil ennast heidutada ega hoida tagasi tőöst Issanda heaks?

Elu ja lunastus Kristuses

Apostel Pauluse elu ja missiooni juhtisid ning motiveerisid mitmed olulised teemad. Esimesel kohal oli ristilöödud Jeesus. See oli kõigi tema õpetuste ja tegude alus. Ta kirjutas korintlastele: „Sest ma ei arvanud teie seas mitte midagi muud teadvat kui vaid Jeesust Kristust, ja teda kui ristilöödud” (1Kr 2:2) ja galaatlastele: „Aga Jumal on keelanud mulle seda, et ma kiitleksin muust kui meie Issanda Jeesuse Kristuse ristikse” (Gl 6:14, KJV). Need salmid kinnitavad, et Pauluse jaoks oli Kristuse Rist (millega kaasneb möödapääsmatult Kristuse ülestõusmine) kogu tema teoloogia keskne teema. Kõigis oma kirjutistes iseloomustab Paulus mitmel viisil selle tohutut tähtsust, mida tegi Jeesus inimkonna päästmiseks Risti kaudu.

Loe järgmiseid kirjakohti, kus Paulus räägib päästmisest. Mida on Kristus nende alusel meie heaks teinud?

Rm 5:10 _____
Rm 6:18 _____
Rm 7:2-4 _____
Rm 8:15-17 _____
Gl 2:16 _____
Ef 1:7 _____
1Tm 2:6 _____
1Pt 1:18, 19 _____

Paulus kasutab tervet hulka erinevaid võrdlusi ja kujundeid iseloomustamaks seda, mida Kristus meie heaks teinud on. Tõenäoliselt on selle põhjuseks tõsiasi, et üksainus kujund ei suuda mingil moel edasi anda seda tohutut ohvrit, mis meie heaks Ristil toodi.

Kui kesksel kohal on Rist sinu enda usuelus? Kuivõrd oled sina sellele keskendunud? Miks on möödapääsmatu hoida Rist oma tunnistamise keskmes?

Lootuse teemad

Eilses osas rääkisime, et Kristuse ristisurm oli Pauluse elu ja õpetuste võtmeteema. Täna puudutame lühidalt mõnda teist Paulusele olulistest teemadest.

Jumalale sõnakuulelik elu (pühitsus). Paulus ütleb oma kirjades väga selgelt, et lunastus on tasuta, see on and, mida me ei saa ära teenida ja mida me pole ka väärt (Rm 5:15; 6:23; Ef 2:8). Ent lunastus ei anna meile vabadust käituda nii nagu enne Jeesusega kohtumist. Vastuseks Tema armule tuleb meil elada nõnda nagu Jeesus meil teha palub.

Paulus kirjutab Timoteosele: „Taotle õigust, jumalakartust, usku, armastust, kannatlikkust, tasadust” (1Tm 6:11). Me ei tee õigust mitte selleks, et Jeesus meid päästaks: me teeme õigust, sest Jeesus on meid päästnud. Paulus ütlebki, et me oleme „Kristuses Jeesuses loodud headele tegudele” (Ef 2:10).

Me ei kuuletu Jumalale selleks, et Ta meid armastaks, meid vastu võtaks või annaks meile pääsme taevasse. Kui me võtame vastu lunastuse anni Jeesuses, võetakse meid täielikult ja tingimusteta omaks. Me kuuletume Jumalale, sest Tema võimas armastus juhib meid headele tegudele. Me kuuletume Talle, sest Tema armastus sunnib meid (vt 2Kr 5:14).

Loe 2Pt 1:3-8. Kuidas põhjendab Peetrus vajadust elada sõnakuulmises? Milliseid põhjusi oskad lisada?

Paulus ei taha, et meil „oleks teadmata,” mis juhtub peale inimese surma (1Ts 4:13). Miks on oluline mõista tõde elust peale surma?

Pauluse võtmeteemad on kõik omavahel seotud. Jeesus võitis surma oma eneseohverduse ja ülestõusmise kaudu. Ta pöördub tagasi, et tuua igavese elu and Oma ustavatele lastele (vt 1Ts 4:13-18) nende ülestõusmisel. Need Jeesuse järgijad on näidanud oma armastust Tema vastu oma eluga (vt Ef 4:20-32).

Milline kristlik lootus on sinu jaoks olulisim? Ehk teisisõnu, milline meile antud tõotustest pakub sulle suurimat lootust ja miks? Kirjuta oma vastus üles ja võta hingamispäevakooli kaasa.

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Apostlite teod” peatükk „Tagakiusajast jüngeriks” orig lk 112-122.

„Usk valesse ei muutnud Paulust lahkeks, õrnatundeliseks, kaastundlikuks inimeseks. Ta oli usufanaatik, kes ääretult vihkas tõde Jeesusest. Ta käis läbi kogu maa, võttes kinni mehi ja naisi, et neid vanglasse toimetada” (Ellen G. White 1 SM, lk 214).

„Apostel Paulusel olid kõik Rooma kodaniku privileegid. Tal oli heebrealaste mõistes suurepärane haridus, sest oli õppinud Gamalieli jalge ees, kuid kõik see ei suutnud teda ometi tõsta kõrgeima eeskujuni. Kogu oma metoodilise ja literaarse haridusega elas ta kuni ajani, mil Kristus end talle ilmutas, absoluutses pimeduses nagu paljud praeguselgi ajal. Paulus tuli täielikult arusaamisele, et Jeesuse Kristuse tundmine isikliku kogemuse kaudu on talle hädavajalik nii käesolevas elus kui igavikulises mõttes. Ta mõistis kõrgeima eeskujuni küündimise möödapääsmatust” (Ellen G. White *Adventist Review and Sabbath Herald*, 18. juuli 1899).

„On üksainus ülitähtis keskne tõde, mida tuleb alati Pühakirja uurimisel silme ees hoida – ristilöödud Kristus. Iga teine tõde omandab oma mõjuvõimu ja väe vastavalt sellele, kuidas on see seotud selle teemaga. Üksnes risti valguses suudame me näha Jumala käsuseaduse ülevat olemust. Patu poolt halvatud inimhing võib elust osa saada ainult tänu lunastuse Algataja ristil lõpuleviidud tööle” (Ellen G. White'i komm, 6 BC, lk 1084).

Küsimused aruteluks:

1. Millised tõekspidamised on sinule kõige olulisemad? Kuidas mõjutavad need sinu elu? Kuidas käitud inimestega, kes usuvad teisiti, võib-olla isegi vastupidiselt sinu tõekspidamistele, ent on oma uskumustes sama veendunud nagu sinagi?

2. Kui olulisel kohal on Rist teie koguduses? Mida saate teha kas üksikisiku või klassi tasandil kindlustamiseks seda, et ristilöödud Kristus oleks sarnaselt Paulusele ka teie koguduse ja selle väljapoole suunatud tegevuse keskpunktiks?

3. Jagage klassis oma vastuseid neljapäevase osa viimasele küsimusele.

Kokkuvõte: Paulus on suurepäraseks kinnituseks tõsiasjale, et sellel, mida Jumal meie kaudu saab teha, ei ole piire – ehkki oleme vaid nõrgad inimesed. Pauluse ainukordne päritolu ja anded võimaldasid tal levitada head sõnumit Jeesusest täiesti uuel misjonipõllul.

2. õppetükk: 5. – 11. juuli

„Kõigile kõigeks” – Paulus kuulutab maailmale

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 11:19-26; 13:16-42; 17:18-34.

Meelespeetav tekst: „Ma olen kõigile saanud kõigeks, et igal juhul mõned päästa” (1Kr 9:22).

Juhtmõte: Apostel Paulus, kes otsis võimalusi maailmale evangeliumi kuulutada, on meile eeskujuks kuulutuse esitamise viisi kohandamisest vastavalt kultuurikontekstile, kus me tunnistame.

Adventmisjonäride pioneerid said kiiresti aru, et peavad oma kuulutuse esitamiseviisi muutma võimalikult vastuvõetavaks kohalikele kultuuriloludele. Ülemaailmse Adventkoguduse Globaalse Misjonitöö grupp spondeerib täna uuringukeskusi kogu maailmas, et leida parimaid võimalusi rajamaks sildu teistest religioonidest ja eri kultuuritaustaga inimesteni. Selleks, et tõhusalt suhelda teiste inimestega, peame mõistma nende kultuuri ja mõtteviisi.

Alanud nädalal uurime, mida tähendab kohandada oma kuulutust eri taustaga inimestele. Selleks vaatleme eri viise, mida apostel Paulus, veendunud ja kompromissitu tõesse uskuja kasutas kohandamiseks Jeesuse kuulutust konkreetsetele kuulajatele. Ja mis võiks paremini õpetada käesoleva aja tõde teisteni viima kui mitte Pauluse eeskujut?

Pauluse julgustamine misjonitööks

Mitte kõik apostlid polnud veendunud Pauluse tõelises pöördumises pärast tema kogemust Damaskuse teel (vt Ap 9:26). Nad võisid karta, et tegelikult saadeti Paulus kogudusse spioneerimise eesmärgil tekitamiseks koguduse sees võimalikke probleeme. Sel ajal astus Pauluse kaitseks välja Barnabas (s 27, 28).

Barnabas „oli õige mees, täis Püha Vaimu ning usku” (Ap 11:24) ning temast oli Paulusele oma teenistuse alustamisel tohutult palju abi.

Loe Ap 11:19-24. Kuidas rajati Antiookia kogudus? Kuivõrd edukas oli sealne misjonitöö?

Koguduse juhid Jeruusalemmas kuulsid uuest usklikke rühmast Antiookias, mis oli tollase Rooma Impeeriumi üks kolmest suuremast linnast. Otsekohe saadeti sinna koguduse rajamiseks ja ülesehitamiseks appi kõrgelthinnatud Barnabas.

Loe Ap 11:25, 26. Miks valis sinu arvates Barnabas endale abiliseks Pauluse?

Apostlite tegude raamat on täis üllatavaid sündmusi: Saulusest, tagakiusajast, saab Paulus, misjonär; päästeevangeeliumist kujuneb hea sõnum kõikide inimeste, mitte ainult juutide jaoks ja nüüd saab Paulusest abiline koguduse rajamisel, mille tekke kaudseks põhjuseks oli varasem temapoolne tagakiusamine.

Terve aasta õpetasid Barnabas ja Paulus inimesi. Koos koguduse tugevnemisega kasvas tema kaastundlik vaim ja teenimisvalmidus. Uued koguduseliikmed saatsid materiaalselt abi oma vendadele ja õdedele Judeas, keda oli tabanud tõsine näljahäda (Ap 11:28-30). Seega, nad ei igatsenud isiklikele õnnistustele puhkama jääda, vaid olid valmis aitama hädasolijaid.

Jeruusalemma kogudus, kes kuulis Antiookias toimuvast, saatis Barnabase sinna tööle. Barnabas omakorda, kes oli kuulnud Pauluse kutsumisest, võttis ta endale abiliseks. Antiookia kogudus aga, kuuldess Jeruusalemma koguduse vajadusest, saatis omakorda neile abi.

Mida õpetab meile teiste abistamine asjadega, millega meid ennast on õnnistatud?

Kõigeks kõikidele inimestele

„Ma olen kõigile saanud kõigeks, et igal juhul mõned päästa” (1Kr 9:22).

Mida peab Paulus silmas ütlusega, et ta on „kõigile [inimestele] saanud kõigeks”? Võime olla päris kindlad selles, et mida iganes ta täpselt ka ei mõelnud, ei räägi apostel siin kompromissilemineku poolt. Ta ei räägi evangeeliumi, õpetuste, eetika ega Jumala Sõnas olevate tõdede muutmisest. Ta räägib vajadusest muuta need mõisted võimalikult ligitõmbavaks ja mõistetavaks eri kultuuridele.

Paulus kujundas oma lähenemise kasutades inimesteni jõudmiseks erinevaid meetodeid.

Näiteks, juutideni jõudmiseks läks Paulus linna jõudes sünagogi, kus ta õpetas (vt näiteks Ap 9:19-22; 13:14-16).

Loe Ap 13:16-42. Millega alustab ja millega lõpetab Paulus oma jutluse? Millisele autoriteedile ta viitab tõestamaks seda, et Jeesus on Messias? Mida räägib see Pauluse lähenemisviisist juutidele?

**Loe Ap 14:8-18. Mille poolest erineb Pauluse jutlus paganai-
le, kes Vanasse Testamenti ei uskunud, tema kõnedest juutidele?**

Paulus ei viita Pühakirja autoriteedile (ta küll mainib Vana Testamenti 15. salmis, kuid nii nagu keegi võiks tsiteerida poeti, mitte autoriteetset allikat). Pigem osutab ta loodusele ja looduse poolt pakutavatele tõenditele Looja Jumala kohta. Peale selle osutab ta eba-jumalate kummardamise tühisusele.

Kui kaugele peaksime olema valmis minema püüdes jõuda inimesteni nende enda kultuurikontekstis? Kuidas hoiduda seal-juures liiga kaugele minemast ehk kompromissidest tõega püüdes seda levitada?

Tunnistus filosoofidele

Üks Pauluse tuntumaist misjoni-ettevõtmistest leidis aset Ateenas, mõnede antiikmaailma suuremate filosoofide nagu Sokrates, Platon ja Aristoteles, kodulinnas. Huvitav on sealjuures tõsiasi, et vaatamata linnas valitsevale filosoofiale, mis apelleerib mõistusele ja loogikale, oli linn ometigi „ebajumalakujusid täis” (Ap 17:16). See on parim tunnistus sellest, et lõppkokkuvõttes ei suuda filosoofiagi rahuldada inimese põhivajadusi.

Loe Ap 17:18-34. Millist lähenemisviisi Paulus kasutab püüdes jõuda nende inimesteni? Mida ta ei kasuta? Kui edukad olid tema püüded?

Epikuurlased õpetasid, et õnn saavutatakse elades head, mõõdukate nadingutega elu. Stoikud teisalt innustasid inimesi olema rahul sellega, mis neil on. Epikuurlastest ja stoikudest filosoofid, kes kuulsid Paulust turuplatsil kõnelemas, laskusid temaga vaidlusse, nimetades teda „lobasuuks” (Ap 17:18).

Vaatamata Pauluse naeruvääristamisele kutsusid needsamad filosoofid ta kõnelema Areopaagi kokkusaamisele – sellele kogunesid filosoofid, et hinnata uusi õpetusi – täna Marsi mäena tuntud paika.

Oma kõnes vormib Paulus sõnumi paganlikule kuulajaskonnale vastuvõetavaks (s 22-25) sidudes selle nende kultuuriga. Ta osutab ateenlaste poolt tundmatule jumalale püstitatud kujule ja määratleb selle Looja Jumalana.

Kogu oma kõne jooksul ei viita Paulus kordagi Pühakirjale nagu ta oleks teinud juudi kuulajaskonna puhul. Ta osutab taaskord loodusele, mida nad tunnevad ja liidab selle üleloomulikuga. Ehkki Paulus ei kasutanud Pühakirja, oli tema sõnum neile selgelt vägagi pühakirjalik.

Kuidas räägib loodus sinule Jumalast? Kuidas looduse kaudu veelgi kasvatada oma armastust meie Looja vastu?

Kuulutus Marsi mäel

Loe veelkord Ap 17:18-34. Süvene Pauluse kõnesse. Kust leiad järgmised põhiõpetused: loomine, lunastus, kohtumõistmine? Mis mõttes kõlab see meie, adventkuulutuse, sarnaselt?

Paulus mitte ainult ei tundnud paganlikku kirjandust, vaid oli ka suuteline seda peast tsiteerima. Esiteks tsiteerib ta Kreeta luuletajat, kes on öelnud: „Tema sees elame ja liigume ja oleme meie” (s 28), seejärel Kleanthest, kelle armastuspoeemist Zeusile pärineb rida: „Sest ka meie oleme tema sugu” (s 28). Mõlemal juhul kasutab Paulus midagi kohalikust kultuurist ja liidab selle tõega, mida ta tahab oma kuulajatele edastada.

„Käsi ebajumalatega täidetud templi poole sirutatud, valas Paulus välja oma hingekoorma, paljastades ateenlaste religiooni ekslikkuse,” kirjutab Ellen G. White. „Targimad tema kuulajate hulgast olid tema arutlust kuulates üllatunud. Ta näitas end olevat tuttav nende kunsti, kirjanduse ja religiooniga” (AA, orig lk 237).

„Pauluse sõnad on kogudusele teadmiste varalaekaks. ... Olnuks tema kõne otseseks rünnakuks nende jumalate ja linna suurmeeste vastu, ohustanuks teda Sokratese saatus. Kuid jumalikust armastusest sündinud taktitundega juhtis ta oma kuulajate mõtted ettevaatlikult eemale nende paganlikelt jumalustelt, ilmutades neile tõelist Jumalat, keda nad ei tundnud” (AA, orig lk 241).

Paulus mõistis, et enne kui juhtida inimesed sinna, kuhu Jumal soovib, peame tulema sinna, kus nemad on. See tähendab keskendumist nende vajadustele, nende huvidele ja esitama neile kuulutust nii, et see puudutaks neid kõige otsesemalt. See ei tähenda kuulutuse allavett laskmist. Tegu on kommunikatsiooniküsimusega – inimestega tuleb rääkida sellises keeles, mida nad mõista suudavad.

Milline Pauluse seisukoht tekitas Areopaagis kõige suuremaid lahkarmusi? Miks? Mida räägib see tõsiasi, et usu ratsionaalselt äraseletamisel on omad piirid?

Pauluse koguduse rajamise meetod

Loe Rm 15:18-23. Kuidas sai ta väita, et on „täide viinud Kristuse evangeeliumi kuulutamise” (s 19), kui suurem osa elanikkonnast ei olnud tõenäoliselt sugugi mitte kristlased? Mida räägib vastus sellest, mis on tõeline edu?

Paulus valis uute koguduste asupaigaks piirkonna strateegilised linnad. Nendeks linnadeks said suured transpordisõlmed, mis asusid Rooma riigi peamiste maanteed või sadamate juures ning olid tähtsad kaubanduslikud või administratiivsed keskused. Seega rajas ta strateegilised tuletornid kogu piirkonnas, mõeldes selle peale, et uued usklike grupid viivad hea sõnumi neid keskusi ümbritsevatesse piirkondadesse. Ehkki Pauluse töö oli lõpetatud, seisis uute usklike misjonitöö alles oma alguses.

Oma teisel misjonireisil rajas Paulus Timoteose ja Siilase abiga kristliku koguduse Tessaloonikas, mis oli Makedoonia suurim linn. Tessaloonika paiknes Rooma kahe tähtsa maantee ristumiskohas ja oli piirkonna suurim meresadam. Tugevale alusele rajatud usklike grupp linnas oleks keskuseks, millest võivad võrsuda uued kogudused ja levida kogu maal.

Just niimoodi läkski. Paulus ütleb: „Nii et te olete saanud eeskujuks kõigile usklikele Makedoonias ja Ahhaias. Sest teie juurest on Issanda sõna kostnud mitte ainult Makedooniasse ja Ahhaiasse, vaid ka igale poole on levinud teie usk Jumalasse” (1Ts 1:7, 8).

See kogudus oli teistele eeskujuks. Huvitav on tõsiasi, et kreeka-keelne sõna kogudus *ekklesia* ei olnud algselt kristlusega seotud sõna. Seda kasutati inimeste erinevate kogunemiste puhul. Ometi oli kristlik *ekklesia* kutsutud täitma kindlat rolli – mitte ainult üheskoos Jumalat kummardama, vaid viima vastuvõetud head sõnumit oma kogukonnale.

Koguduse olemasolu mõte ei ole ainult oma liikmete eest hoolitsemine. Mida sina arvad? Kas käid kirikus ainult oma vajaduste rahuldamiseks või lootuses rohkem anda kui saada?

Edasiseks uurimiseks: „Seega varieeris [Paulus] oma töömehetodeid, vormides oma kuulutust sõltuvalt tingimustest, kus ta tegutses” (Ellen G. White „Gospel Workers,” lk 118).

„On inimesi, kes ei võta tõde vastu ükskõik, millises vormis seda ka ei esitataks. Jumala tööline peab sellele vaatamata hoolikalt ära õppima parima tunnistamise meetodi, et tema kuulutus ei ärataks kuulajais eelarvamusi ega tõrksust” (Ellen G. White *The Adventist Review and Sabbath Herald*, 25. november 1890).

„Nad [Jumala töölised] ei tohi olla ühe mõtte kütkes olevad, stereotüüpse töömeetodiga inimesed, kes on võimetud mõistma, et tõe esitamist tuleb kohandada vastavalt inimestele, kelle heaks nad töötavad ja olukordadele, milles nad tööd teevad” (Ellen G. White „Gospel Workers,” lk 119).

„Rõõmsameelse, püsiva headuse ja kristliku viisakusega võitis ta inimeste südame, vaigistas nende eelarvamusi ja püüdis neile tõde edastada äratamata neis tõrksust. Ta tegi seda kõike seepärast, et armastas inimesi ja soovis tungivalt tuua neid Kristuse juurde, et nad saaksid päästetud” (Ellen G. White „Sketches From the Life of Paul,” lk 162).

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas kõige edukamalt edastada sõnumit sellest, millesse me adventistidena usume ateistliku ülikooli üliõpilasele? Teist usku inimesele? Inimesele, kes usub Piiblist, kuid ei ole adventist? Endisele adventistile? Inimesele, kes tundub olevat täiesti ükskõikne kogu usuküsimuse ja Jumala suhtes?

2. Millised teemad ei tohi meie tunnistusest inimestele sõltumata lähenemisviisist kunagi puududa? Teisisõnu, millised teemad peavad alati olema meie tunnistuses esikohal ja selle keskmes, olukordest hoolimata?

3. Kui suures osas on teie kogudus keskendunud misjonitööle? Kuidas saad sina kaasa aidata oma kogudusel pühenduda rohkem misjonitööle kohaliku kogukonna heaks?

Kokkuvõte: Kommunikatsiooni ei toimu, kui kuulaja ei saa räägitust aru. Pauluse elust leiame palju näiteid sellest, kuidas tõlkida hea sõnum keelde, mida inimesed mõistavad.

3. õppetükk: 12. – 18. juuli

Ristija Johannes: Jeesusele tee valmistaja

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 14:1-12; Lk 1. ptk.; Kl 2:8; Ilm 14:6-12.

Meelespeetav tekst: „Tõesti, Ma ütlen teile, ei ole naistest sündinute seast tõusnud suuremat kui Ristija Johannes, aga väiksem Taevariigis on suurem temast!” (Mt 11:11).

Juhtmõte: Ristija Johannes oli saanud Jumalalt erilise kutse. Kogudusena on meid samamoodi kutsutud. Mida õpetab meile Johannese eeskuju?

Ühe iidse gnostikute grupi liikmed, kes loevad end otseselt Ristija Johannese järeltulijaiks (selle religioosse liikumise ingliskeelne nimetus on *Mandaeism*) peavad teda viimaseks ja suurimaks prohvetiks. Tänapäeval leidub selle sekti liikmeid valdavalt Iraagis ja Iraanis. Suurim iroonia peitub aga selles, et ehkki nad kummardavad Johannest, peavad nad Jeesust valeprohvetiks, mida on õigupoolest raske mõista, sest Johannese kogu kuulutuse eesmärgiks oli valmistada teed Jeesusele.

Oma Jordani-äärsest asupaigast kuulutas Johannes sõnumit patukahetsusest, andestusest ja sotsiaalsest õiglusest, et valmistada inimesi ette Messia tulekuks. Suured rahvahulgad kogunesid teda kuulama ja paljud järgisid tema õpetusi. Õigupoolest olid mitmed Jeesuse jüngrid olnud algselt Ristija Johannese järelkäijad.

Sel nädalal uurime põhjalikumalt selle mehe tegevust, kelle Jeesus tõstis teistest kõrgemale. Samuti otsime paralleele Johannese ja meie kutsumise vahel.

Eriline kutse

Johannes on üks neist vähestest inimestest, kelle Jumal valis Piibli sõnul eriliseks tööks sarnaselt Saamueli ja Simsoni ning muidugi Jeesuse Endaga. Sadu aastaid varem oli prohvet Jesaja ette kuulutanud, et Johanneseist saab „Hüüdja hää!” (Js 40:3-5; vt ka Lk 3:4-6). Johannese isa, Sakarja, kuulutas samuti ette, et tema pojast saab Issandale tee valmistaja (Lk 1:76).

Heida pilk Lk 1. ptk.-le, kus kuulutatakse ette Ristija Johannese missiooni ja kutsumist. Märki üles, mida Johannes vastavalt sellele korda peab saatma. Võrdle neid prohvetikuulutusi sellega, mida me Ristija Johanneseist teame. Kuidas ettekuulutused täitusid?

Pärast Johannese tegevusega tutvumist, meenuta Johannese vääritut surma (Mt 14:1-12). Kuidas sobib säärane lõpp kokku kõigi auliste ettekuulutustega temast?

Ristija Johannesel tuli oma kutsumise ja töö tõttu käia keerulisel ja raskel teel, mille lõpp oli pea sama vääritu kui tema sugulasel – Jeesusel. Hoolimata katsumustest, kannatustest ja vääritimõistmisest jäi ta ustavaks, täites nii tema kohta antud prohvetikuulutused. Johannes on näide kannatustest, millega igaüks meist võib kokku puutuda püüdes jääda ustavaks Jumalale ja Tema kutsumisele.

Kõigi tavanormide põhjal ei saa Ristija Johannese elu, rääkimata tema surmast, nimetada maailma silmis eduka inimese eluks. Mida räägib see Jumala ideaalide ja maailma standardite erinevusest? Kas sinu edu mõõdupuu sarnaneb rohkem Jumala või maailma mõõdupuuga? Mida räägib sinu vastus sinust endast?

Ettevalmistaja ettevalmistamine

Issand tegi mitmeid Ristija Johannese elu puudutavaid ettekuulutusi ja ütles juba enne tema sündi, mida too elus korda saadab. See tõstatab keerulise küsimuse: kas Johannes oli ette määratud neid asju korda saatma lihtsalt seepärast, et Jumal seda ette kuulutas? Teisisõnu, kas Johannesel oli üleüldse võimalik valida muud kui ainult seda, mida Jumal oli ette kuulutanud? Ehkki küsimus Jumala ettenägevusest ja inimese valikuvabadusest on teoloogidele ja filosoofidele sajandeid huvi pakkunud (ja meiegi ei oska sellele küsimusele siinkohal üheselt vastata), võime olla kindlad ühes: Johannes vajab ees seisvaks tööks erilist ettevalmistust.

Loe Lk 1:80. Kuidas aitab see kirjakoht mõista mõnda osa Ristija Johannesele vajalikust ettevalmistusest? Millised siinsed põhimõtted aitavad tugevdada meie endi vaimulikku elu?

Lk 1:15 ütleb, et Johannes pidi täituma „Püha Vaimuga juba oma ema ihus.” Ometi, vaatamata sellele erilisele töötusele vajab ta ettevalmistust, mida pakkus karm kõrbeelu. Sageli kujutab kõrb Piiblis vaimuliku distsiplineerimise ja kasvamise kohta. Just siin „sai Jumala sõna Sakariase poja Johannese kätte” (Lk 3:2). Johannesele kujunes palveinimene, kes õpetas hiljem ka oma jüngrid palvetama (Lk 11:1) ja paastuma (Mk 2:18). Ta teadis, kuivõrd oluline on oma da vaimulikku sidet taevaga.

Jumalalt saadav vaimulik vägi tegi Johannesele võimalikuks kuulutada oma sõnumit suure väega. Tema oli hää, mis hüüdis kõrbes ja kreekakeelse teksti sõnasõnaline tõlge ütleb, et ta „mõirgas nagu härg.”

Nagu Jeesus hiljem osutas, ei läinud keegi Johannest vaatama kui tossikest – „pilliroogu, mida tuul kõigutab” (Mt 11:7). Vastupidi, inimesed läksid kuulama meest, kes kuulutas tõde mõjuvõimsalt ja veendunult.

Heida aus pilk oma vaimulikule elule. Kui sageli palvetad? Kui sageli uurid Sõna? Kuivõrd oled sina läbi imbinud maailmast ja maailma asjadest? Mida peaksid muutma? Kas on võimalik, et sinagi vajad teatud laadi kõrbe-kogemust?

Eelija vaim

Sakarjale ilmunud ingel viitas Malakia ettekuulutusele ja kasutas seda otseselt Johannese kohta (Lk 1:17). Jeesus kinnitas seda ka ise: „Ja kui te tahate seda tõeks võtta: tema on Eelija, kes pidi tulema” (Mt 11:14; vt ka 17:11-13).

Eelija paistab Vana Testamendi suurte prohvetite seast kaugelt silma. Tema kutsus üles kuningas Ahabit ja Iisraeli rahvast, kes olid langenud sügavale ebajumalakummardamisse ja Jumalast kaugele taganenud, pöörduma tagasi Jumala juurde ja oma eluviise muutma. Läbikatsumine Karmeli mäel, kus Eelija seisis üksinda Jumala eest kõigi paganlike prohvetite vastu, on üks pöördelisema tähtsusega sündmusi kogu Piiblis.

„Eelija kuulutus” on väljend, mis omab Seitsmenda Päeva Adventistide jaoks sügavat tähendust. Ellen G. White tõmbab paralleeli Eelija, Ristija Johannese ja Jumala lõpuaja rahva ülesannete vahele. Ta nimetab „Eelija kuulutust” lihtsaks sõnumiks: „Valmistuge kohtumiseks Jumalaga” (E. G. White'i komm, 4 BC, lk 1184).

EELIJA KUULUTUS

Eelija: Kutsuti tooma Iisraeli välja ebajumalateenistusest ja sõnakuulmisele Jumala käskudele. Edastas kuningas Ahabile sõnumi kohtumõistmisest ja Iisraelile võimalusest tulla meeleparandusele

Ristija Johannes: Kuulutas meeleparandusest ja taevase kuningriigi põhimõtteist. Edastas sõnumi kohtumõistmisest vaimulikele juhtidele ja rahvale. Valmistas inimesi ette Jeesuse esimeseks tulekuks.

Jumala lõpuaja rahvas: Reformaatorid, kes kuulutavad õigusest usu kaudu ja kutsuvad inimesi Jumalat teenima, pattu kahetsema ja kuuletuma tema käskudele. Nende sõnum on: „On tulnud Tema kohtutund” (Ilm 14:7). Valmistavad inimesi ette Jeesuse teiseks tulekuks.

Apostel Johannes kirjutas kolmest inglilt, kellel oli maailmale lõpuajal eriline kuulutus (Ilm 14:6-12). Nende kuulutus kutsus üles Jumalat kummardama (sest Tema kohtutund oli saabunud) ja jääma Jeesusele ustavaks. Selle hoiatussõnumi keskmeks on evangeelium. Ellen G. White on kirjutanud: „Paljud on mulle kirjutanud soovides teada, kas kuulutus õigeksmõistmisest usu kaudu on kolmanda inglil sõnum ja ma olen neile vastanud: „See on tõepoolest kolmanda inglil sõnum” (*The Review and Herald*, 1. aprill 1890).

Loe kolme inglil kuulutusi Ilm 14:6-12. Kust leiad omavahel ühendatud hoiatused ja lootuse? Kuidas kujutab Johannese kuulutus endast ühtaegu nii hoiatus- kui lootuse sõnumit? Kuidas juhtida nende hoiatuste abil inimesi lootuse juurde?

Muutunud elu

Ristija Johannese kuulutusel oli kaks peamist osa – meeleeparandus ja elumuutus. Mõlemad on omavahel väga tihedalt seotud.

Johannese kasutatud meeleeparandust märkiv sõna on kreeka keeles liitsõna *metanoeo*, mis koosneb sõnadest *meta* – muutma ja *noeo* – mõtlemine. Seega tähendab meeleeparandus mõtlemise muutumist millegi suhtes.

Kui Johannes ütleb: „Parandage meelt, sest Taevariik on lähedal” (Mt 3:2), siis mõtleb ta seda, et saabuv taevane kuningriik eeldab inimestelt täielikku uuenemist. Teisisõnu, valmistades inimesi Jeesuse saabumiseks, valmistades Issandale teed ja „sirgendades temale teerajad” (s 3, NIV), kutsub Johannes inimesi üles muutma nii oma maailmavaadet kui eluviisi.

Loe Lk 3:10-15. Milline on Johannesse kuulutse sisu? Mida ta inimestele ütleb? Vt ka Jk 2:14-26.

Üks meeleeparanduse võtmeküsimus on pattude tunnistamine (Mt 3:6). Teine möödapääsmatu pool on elu viimine kooskõlla taevase kuningriigi põhimõtetega (s 8). Mitte miski muu ei saanud inimesi valmistada Jeesuse tulekuks, kes pidi tooma neile säärast kosutust, millist nad varem polnud tundnud.

Ristimist seostati väga lähedaselt meeleeparandusega. Luukas ütleb õigupoolest, et Johannes „kuulutas meeleeparandusristimist pattude andekssaamiseks” (Lk 3:3). Veepesemine sümboliseeris maailmavaate muutust, uut algust ja pattude andestust.

Ehkki Johannese kompromissitud sõnad kõlasid mõnele inimesele solvavalt, tõendab Piibel, et teda tulid kuulama suured rahvahulgad. „Siis läks välja tema juure Jeruusalemm ja kogu Judea ja kõik Jordani ümberkaudne maa” (Mt 3:5). Ent nad ei tulnud ainult kuulama – nad tunnistasid oma pattusid ja lasid end ristida (s 6).

Hästi, sa usud Jumalasse, Jeesusesse; usud, et Ta suri sinu pattude eest ja et sind päästetakse ainult tänu Tema õigusele, mis arvatakse sinu omaks ainuüksi usu kaudu. Küsimus on aga selline: kuivõrd järgid sina Ristija Johannese poolt kuulutatud õiguse põhimõtteid? Kuivõrd avaldub sinu elus usk, mille sa väidad enesel olevat?

Otsustav õppetund Johanneselt

Loe Kl 2:8. Mida öeldakse siin sinu enda kultuurikeskkonna ja traditsioonide kohta? Mille suhtes pead ettevaatlik olema?

Piiblis on paljugi öeldud traditsioonide kohta, kuid sealjuures vähe head. Ühel juhul küsisid variserid ja kirjatundjad Jeesuselt, miks Tema jüngrid rikuvad vanu pärimusi ega pese enne söömist käsi (Mt 15:2). See traditsioon põhines käskudel ja ettekirjutustel, mille olid kehtestanud rabid, mitte Pühakiri.

Loe Mt 15:3 ja Mk 7:13. Millised probleemi olemust puudutavad põhjendused toob välja Jeesus, osutades sellele, et traditsioon võib kujuneda usu hävitajaks?

Ristija Johannese missiooni ülitähtis osa oli võtta sõna traditsiooni vastu ja suunata inimesed tagasi Jumala ilmutatud Sõna juurde. Ellen G. White on kirjutanud: „Mis tegi Ristija Johannese suureks? Ta sulges oma oma meele juudi rahva õpetajate poolt esitatud tohutule hulgale pärimustele ja avas selle ülalt tulevale tarkusele” (*Conflict and Courage*, lk 276).

Ristija Johannest ei sidunud pärimus ega üldtunnustatud kõnepruuk. Ta võttis sõna patu vastu selle kõigis avaldusmisvormides, alates abielurikkumisest ja lõpetades sotsiaalse ebaõiglusega. Alati, kui Jumala sõnumit edastatakse selgelt ja ühetähenduslikult, reageerivad inimesed sellele erinevalt. Mõned inimesed vastasid Ristija Johannese sõnadele sellega, et väitsid ta olevat kurjast vaimust vaevald (Mt 11:18). Sama öeldi loomulikult ka Jeesuse kohta (Jh 7:20).

Kas traditsioon on alati halb nähtus? Miks, või miks mitte? Kuidas saame, sõltumata oma kultuurikontekstist, alal hoida nii teatud kultuuritraditsioone kui jääda samas ustavaks Issandale?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Hääl kõrbes,” orig lk 97-102.

„Jumal oli korraldanud nii, et Ristija Johannes elas kõrbes; kaitsuna preestrite ja rabide mõju eest sai ta seal paremini valmistuda oma eriliseks ülesandeks. Kuid Johannese elu askeetlikkus ja eraldatus polnud mõeldud eeskujuks rahvale. Ka Johannes ise ei käskinud oma kuulajail oma senised kohustused hüljata. Ta palus neil meelt parandada ja olla Jumalale ustav seal, kus Jumal oli igäüht neist kutsunud“ (DA, orig lk 150).

„Praegusel ajal, vahetult enne Kristuse teist tulekut taeva pilvede peal, tuleb teha samasugust tööd nagu tegi Johannes. Jumal kutsub inimesi, kes valmistavad rahvast ette seisma jääma Issanda päeval. Kristuse avalikule teenistusele eelnenud kuulutus oli: parandage meelt, tõlnerid ja patused, parandage meelt variserid ja saduserid, „parandage meelt, sest Taevariik on lähedal.” [Mt 3:2]. Rahvana, kes usub Kristuse peatsesse tagasitulekusse, on meilgi oma kuulutus: „Valmistuge kohtama oma Jumalat.“ [Am 4:12]“ (Ellen G. White, *Gospel Workers*, lk 55).

Küsimused aruteluks:

1. Millised ohud kaasnevad traditsioonide järgimisega? Kas pärimused võivad mingil moel soodustada sinu vaimulikku kasvu? Kui jah, siis kuidas? Arutlege klassis oma kultuuritraditsioonide üle. Millised neist on usule soodsa, millised ebasoodsa mõjuga? Kuidas neid üksteisest eristada ja kuidas aidata inimesi, kellele võib nende usuteed takistavatest traditsioonidest lahtiütlemine olla raske?

2. Kas sinul on olnud oma kõrbe-kogemus? Kui jah, siis milline? Mida oled sellest õppinud sellist, mis võiks olla õnnistuseks samas olukorras viibivale inimesele?

3. Vaata veelkord üle Johannese ja meie koguduse missiooni vahelised paralleelid. Kui edukad me oleme? Mida võiksime paremini teha? Kuidas saaksime nii üksikisiku kui koguduse tasandil aidata kaasa selle kõrge kutsumise elluviimisel?

Kokkuvõte: Ristija Johannes oli saanud kõrge kutsumise osaliseks – tal tuli valmistada tee Jeesusele. Tema missioon sarnaneb paljus selle ülesandega, mis on antud Jumala lõpuaja rahvale – kuulutada Eelija sõnumit, et valmistada inimesi ette kohtuma Jumalaga.

4. õppetükk: 19. – 25. juuli

Jumala Poeg meie keskel

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 23. ptk; Mk 9:12; Lk 24:7; Jh 1:1-14, 29; Hb 2:9.

Meelespeetav tekst: „Tema, kes on eksisteerinud algusest on see, kellest me oleme kuulnud ja keda oleme näinud. Me nägime teda omaenese silmadega ja puudutasime omaenese kätega. Tema on Jeesus Kristus, elu Sõna” (Jh 1:1; NLT).

Juhtmõte: Mitte keegi ajaloos ei ole omanud säärast tohutut mõju maailmale ega põhjustanud sääraseid lahkarvamusi nagu Jeesus. Meist igaühe tulevik on lõppkokkuvõttes määratletav vastusega ainult ühele ülitähtsale küsimusele, mille Jeesus ise esitas: „Keda teie mind ütlete olevat?” (Mt 16:15).

Tänapäeval vaidlevad mõned inimesed selle üle, kas Jeesus üldse kunagi elas, kuid ajalooline tõendusmaterjal selle kohta on siiski ülekaalukas. Tegelikult on olulisim teema hoopis tema identiteet ja eesmärk. Kas Ta oli lihtsalt hea inimene või Jumala Poeg?

„Inimene, kes oli lihtsalt inimene ja rääkis selliseid asju nagu Jeesus poleks saanud olla suur moraaliõpetaja. Ta oleks olnud kas vaimuhaige – võrdsel tasemel inimesega, kes väidab end olevat keedumuna – või siis Kurat Põrgust. Sul tuleb teha oma valik. See mees kas oli ja on Jumala poeg või siis hullumeelne või midagi veelgi hullemat” (C. S. Lewis, *Mere Christianity*, New York: The Macmillan Co., 1960, lk 52).

Adventistidena lähtume sellest, et Piibel on Jumala Sõna ning kõik, mida seal Jeesusest räägitakse on tõde ja punkt. Meil pole võimalik raisata aega kõrgema kriitika poolt väljaõeldud mõttetutele spekulatsioonidele teemal, kas Jeesus tõesti ütles ja käitus täpselt nii nagu Piibel ütleb või mitte. Adventistidena me usume kirjapandut, sest tegu on Jumala Sõnaga.

Lõppude lõpuks, kui me ei saa uskuda Piiblist, siis millesse me üldse uskuda saame?

Kes oli Jeesus? I osa

Sajandeid on Jeesuse üle vaieldud, Talle lauldud, temast kirjutatud ja jutlustatud, Teda neetud, Temast filme tehtud, Tema nimel isegi surdud, ja ometi suur osa tänases maailmas elavaist inimestest ei tea Temast midagi või siis ei tea, mida Ta on nende heaks teinud.

Mida vastaksid küsimusele: „Kes oli Jeesus?“ ja miks?

Milline su vastus ka pole, see peab puudutama tõsiasja, et Jeesus oli jumalik Jumala Poeg ja suri meie pattude eest ning tõusis surmast ellu. See, et Ta maa peal olles suuri asju tegi, on suurepärane, et Ta jutlustas võimsaid jutlusi, on suurepärane, et Ta ilmutas meile Jumala iseloomu on suurepärane. Kuid lõppkokkuvõttes poleks ühestki neist asjast mingit kasu, kui Jeesus poleks tulnud ja meie eest surnud, andes seeläbi meist igähele igavese elu töötuse (me peame vaid selle isiklikult vastu võtma).

Miks on Jeesuse surm ja selle kaudu saavutatu määrava tähtsusega mõistmaks, kes Jeesus oli? Mk 9:12; Lk 24:7; Jh 1:29; Rm 5:15-21; Hb 2:9.

Kogu inimajaloo kestel on maailmas elanud palju suuri mehi ja naisi, kes on korda saatnud suurepäraseid asju, mis pealiskaudsel vaatlusel võivad tunduda isegi muljetavaldavamad kui Naatsareti Jeesuse poolt tehtu. Lõppude lõpuks, Ta oli suhteliselt väikesest ja tähtsusetust Rooma provintsist pärit „mitteametlik“ õpetaja, kes suri noorelt jättes maha käputäie hirmunud ja lootuse kaotanud järelkäijaid. Teisalt aga, kui me taipame, kes Jeesus oli ja mida Ta tegelikult siin olles tegi, siis saame aru, et mitte ükski inimene ei ole mitte kunagi teinud midagi, mida võiks ligilähedaseltki võrrelda Temaga. Õigupoolest, ilma Jeesuseta ja selleta, mida Ta meie heaks on teinud, muutub kõik, mida keegi elades võiks suures plaanis siin maailmas korda saata, lõppkokkuvõttes mõttetuks, sest ilma Jeesuse ja Tema surmata on kogu maailm ja kõik, mis siin leidub, hukkumisele määratud.

Kes oli Jeesus? II osa

Mis muutis Jeesuse inimajaloos kordumatuks? Kindlasti mitte ülihead avalikud suhted ja turundusmeeskond. Tal lihtsalt polnud seda. Kindlasti mitte rikkus. Tal polnud sedagi, maailma mõistes muidugi. Ka ei omanud Ta mitte mingisugust poliitilist mõjuvõimu. Vastupidi, Ta elas rahva hulgas, kel praktiliselt puudus igasugune poliitiline võim.

Jeesusel oli vägi, kuid omakasu mitte otsiv vägi. Ta ravis haigusi, parandas purunenud elusid ja jättis vagatsevad silmakirjatsejad sõnatuks. Kord kutsus Jeesus oma jüngrid enda juurde ja ütles neile: „Te teate, et need, keda peetakse rahvaste valitsejateks, peremehetsevad nende üle ja nende suured meelevaldavad nende kallal. Nõnda ärgu olgu teie seas, vaid kes iganes teie seas tahab saada suureks, olgu teie teenija, ning kes iganes teie seas tahab olla esimene, olgu kõigi sulanel!” (Mk 10:42-44). See pole nõuanne neile, kes innukalt poliitilist võimu ihaldavad, eks?

Loe Jh 1:1-14. Kuidas ilmneb neis salmides Jeesuse erilisus ja ainulaadsus kogu inimajaloos?

Need sõnad on meile nii tuttavad, et kipume sageli unustama, kui võrd uskumatud nad tegelikult on. Mõtiskle sellest, mida need tegelikult tähendavad. Need sõnad on täidetud lootusega, eriti tänapäeva teaduse valguses, mis on meist kõigist teinud mingi tohutu suure kosmilise juhuse kõrvalproduktid, kus inimkond tekkis tänu pimedate juhuste kokkulangemisele. Teisisõnu, selle asemel, et olla armastava Jumala looming, selle Jumala, kes sai „lihaks ja elas meie keskel” (Jh 1:14), on meist saanud keemiliste ühendite keerulised segakujutised, mis täiesti kogemata kombel selle planeedi pinnale tekkisid. Ja nii nagu meie loomisel või tekkel polnud tähendust ega eesmärki, nii pole tähendust ega eesmärki meie elul ega surmalgi. Milline vastand lootusele, mida pakutakse meile Jeesuses.

Mis pakub sulle erilist lohutust nimetatud Jh 1. ptk.-i salmides? Pane oma mõtted kirja ja võta hingamispäevakooli kaasa.

Jeesus patuste ja tõlnerite keskel

Jeesus oli küll igavene Jumala Poeg, kuid peale selle oli Ta siin maa peal ka inimene, kes elas ja oli meie keskel. Sellisena oli Tema gi seotud mitmete inimsuhetega – nii pere- kui sõprussidemetega. Üks imetlusväärsmaid asju Kristuse puhul oli mitte see, et Ta inimesena suhtles teiste inimestega, vaid hoopis see, missuguste inimestega Ta läbi käis.

Loe Mt 11:19; Mk 2:15, 16; Lk 15:1, 2. Milliste inimestega Jeesus suhtles? Missuguste inimestega läbikäimine põhjustaks sinu ühiskonnas samasugust reaktsiooni „korralike” inimeste poolt?

Jeesus tuli maailmale ilmutama Jumala iseloomu nii oma elu kui surma kaudu. Käies läbi nendega, keda maailmalike mõõdupuude alusel liigitatakse põhjakihti, andis Jeesus meile sõnumi Jumala iseloomust ning jumalikest väärtushinnangutest. Inimestena kipume otustama välimuse järgi (1Sm 16:7), ent Jumal vaatab südamesse, kus Ta näeb seda, mis meile sageli märkamatuks jääb.

Loe Mt 21:28-32. Kuidas aitab see kirjakoht mõista, miks suhtles Jeesus just niisuguste inimestega? Milline sõnum peitub siin meile, kes me oleme nii „usklikud ja korralikud”?

Erinevalt meist nägi Jeesus inimese südamesse – Tema nägi, mis toimub selle inimese südames, kes väliselt nägi välja vääritud ja vähetootav. Samas teadis Ta ka, mis toimub nende sees, kes väljastpoolt vaadates jätsid õige ja vaga inimese mulje. Me võime petta üksteist ja isegi ennast, kuid meil pole võimalik petta Issandat.

Kuidas suhtud sina oma ühiskonna „tõlneritesse ja patustesse”? Kuivõrd langeb sinu tegelik suhtumine nendesse kokku variseride ja kirjatundjate omaga? (Ära unusta: need mehed olid erakordselt tugeva enesepettuse kütkeis).

Silmakirjatsejate paljastamine

„Aga häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te sulete Taevariigi inimeste eest! Ise te ei lähe sisse ega lase sisse minna neid, kes tahavad sisse minna” (Mt 23:13).

Ehkki Jeesust kujutatakse sageli suhtlemas lahkelt, leebelt ja ülima taktitundega kõige hullemate patustega, on see vaid üks pool Piiblis esitatud pildist Temast. Teine pool näitab, et õigel hetkel hoiatas Jeesus väga konkreetselt ja ühemõtteliselt inimesi teatud inimrühma eest edastades selle hoiatuse ka sellele inimrühmale endale. Nagu me teame oli Jeesusel karme etteheiteid paljudele vana Iisraeli vaimulikele juhtidele, väga karme etteheiteid. Kohati kõlasid Tema sõnad nagu mõne Vana Testamendi prohveti sõnad, mis pole muidugi üllatav, sest just Tema innustas prohveteid kirjutama rahvale mõeldud hoiatussõnumeid. Jeesus oli sajandite jooksul olnud oma rahva kohtumõistja. Kas tänapäeval on asjad teisiti?

Loe Mt 23. ptk. Millised süüdistused esitab Jeesus juhtidele? Kuidas sa neid liigitaksid? Millised neist on sinu arvates kõige karmimad ja miks? Võta Tema etteheited paari lausega kokku.

Hoolikal lugemisel märkad, et asjad, milles Jeesus neid süüdistab, on hämmastavad. Ometi tungib sellest kõigest selgelt esile üks konkreetne teema: need inimesed olid silmakirjatsejad, kes varjasid oma hinge inetust välise usu- ja vagaduse rüüga.

Millise vagadusemaski paned sina ette teiste ees? Kuivõrd erineb sinu tegelik nägu sellest, mida teised näevad? Kuidas võiks suhtuda sinusse sinu kogudus, kui nad teaksid, milline sa tegelikult oled? Kuidas on ainuvõimalik viia oma tegelik mina kooskõlla avaliku versiooniga sinust?

Armastus silmakirjatsejate vastu

„Ent Jumal osutab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus on surnud meie eest, kui me alles patused olime” (Rm 5:8).

Milline on ülaltoodud kirjakoha sõnum? Kui tõsiselt me seda tegelikult võtame? Ehk teisisõnu, kas me anname endale aru, et Kristus on surnud ka kõige suuremate patuste eest, kaasa arvatud silmakirjatsejad, kellest eile lugesime?

Üks hämmastav tõsiasi Jeesuse elust on see, et ka kõige karmimates olukordades ei kaotanud Ta hetkekski silmist oma missiooni: päästa kadunuid. Isegi ristil rippudes, kui kogu maailma patu raskus Tema elu purustas, oli Tema mõtteis jätkuvalt ainult teiste heaolu. (Vt Lk 23:34, 42, 43; Jh 19:26). Milline tohutu õppetund meile, kes me oleme kutsutud Tema jälgedes käima.

Kõik see kehtib ka vaimulike juhtide kohta, kelle vastu Jeesus sõna võttis. Eile lugesime Tema salvavaid etteheiteid neile nii nagu on kirja pandud Mt 23. peatükis.

Loe Mt 23:37. Kuidas erineb selle teksti toon ülejäänud peatükist? Mida räägib see Jeesusest ja Tema tunnetest nende vastu, kelle käitumise Ta oli äsja hukka mõistnud? Millise väga olulise põhimõtte siit leiame? Kuidas omandada samasugust suhtumist inimestesse, ka neisse, kes lükkavad meie ettepanekud tagasi?

Misjonitöö ei ole kerge. Vaadake kasvõi, kuidas käituti Jeesuse endaga. Jälgige paljude inimeste reaktsiooni Tema sõnadele ja käitumisele. Ometi näitas Jeesus ka kõige hullema juhtumi vastu üles armastust, hoolivust ja kaastunnet. Meie tunded nende vastu, kes meid vastu ei võta, ei tohi olla viha ega pahameel, vaid kaastunne, mure nende pärast ja hoolivus. Kui inimesed keelduvad kuulamast, ei pööranud selga mitte meile isiklikult – nad pööravad selja Jeesusele.

Kuidas käitunud inimestega, kes reageerivad sinu tunnistusele negatiivselt? Kuidas on võimalik õppida tundma kaastunnet nende vastu viha ja pahameele asemel? Miks teevad viha ja pahameel asja ainult hullemaks?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Hädakuulutused variseridele” orig lk 610-620.

„Variserid pidasid end liiga targaks, et vajada õpetust, liiga õigeaks, et vajada päästet ning liiga auväärseks, et vajada Kristuselt lähtuvat au. Päästja pöördus neist eemale otsima inimesi, kes võtaksid vastu taevase sõnumi. Koolihariduseta kalurites, tõlnerites turuplatsil, Samaaria naises, lihtsates inimestes, kes Teda rõõmuga kuulasid, leidis Ta uued lähkrid uuele viinale. Evangeeliumitöös saab kasutada inimesi, kes võtavad rõõmuga vastu valguse Jumalalt. Need on Tema kaastöölised viimaks tõetundmist maailmale” (DA, orig lk279).

„Me võime lühikese ajaga korda saata palju, kui töötame nii nagu Kristus. Tema õpetamise meetodi üle mõtisklemine toob meile ainult kasu. Ta otsis võimalusi, kuidas jõuda tavaliste inimesteni. Tema stiil oli selge, lihtne ja laiahaardeline. Ta kasutas võrdluspilte, mis olid Tema kuulajaile hästi tuttavad. Looduse abil illustreeris Ta igavikulise tähtsusega tõdesid, sidudes niimoodi taeva maaga” (Ellen G. White, *Evangelism*, lk 565).

Küsimused aruteluks:

1. Miks pole arusaam Jeesusest kui lihtsalt suurest moraali-õpetajast piisavalt hea? Millist lootust saaks Kristus meile pakkuda, kui ta oleks olnud ainult moraali-õpetaja ja ei midagi enamat? Heida veelkord pilk C. S. Lewis'e tsitaadile hingamispäevases osas. Miks on see seisukoht sedavõrd võimas kinnitus tõsiasjast, et Kristus oli Jumal? Või on ehk hoopis vastupidi? Mis meile jääb juhul, kui Jeesus ei ole Jumala Poeg?

2. Arutlege klassis vastuse üle esmaspäevases osas esitatud küsimusele.

3. Mida me ka ei tahaks variseride kohta öelda, on üks asi, mida me mingil juhul unustada ei tohi. Nad olid Jumala ülejäänute koguduse liikmed, selle ainsa usu eliit, kellel oli olemas käesoleva aja tõde. Millist sõnumit, ja hoiatust, kannab endas see tõsiasi meile?

Kokkuvõte: Lugu Jeesusest on ajaloo tähtsaim lugu. Tema elu ja õpetused ei näita meile ainult seda, kuidas elada ja üksteist kohelda, vaid ka teed igavesse ellu – uskudes lunastusse, mille Ta oma ristisurma kaudu meieni tõi.

5. õppetükk: 26. juuli – 1. august

Jeesus ja Tema jüngrid

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 25:8-54; Mt 10. ptk.; Jh 10:10.

Meelespeetav tekst: „Ärge siis kartke; teie olete kallihinnalised kui palju varblasi!” (Mt 10:31).

Juhtmõte: Jeesus, maailma suurim õpetaja, andis oma jüngritele juhtnöörid, enne kui saatis nad tunnistama. Millised põhimõtted võime täna Tema sõnadest üle võtta?

Jeesus teadis, et Tema töö üheks oluliseks osaks oli õpetada välja oma järelkäijad jätkama Tema missiooni. Nüüd, pärast rändamist Galileas – jutlustades, õpetades ja tervendades – oli õige aeg saata oma 12 jüngrit nende esimesele iseseisvale tööle. Nad pidid omandama esimese isikliku praktilise kogemuse.

Jüngrid olid saanud erialase kõrghariduse maailma suurimalt Õpetajalt. Nad olid näinud Jeesuse elus reaalselt avaldumas põhimõtteid, millele on rajatud universum. Nad olid näinud ülimalt eeskuju elust, millist peaksid inimesed elama.

Jüngrid olid Jeesusega koos olnud umbes aasta. Selle aasta jooksul olid nad suhelnud Temaga, kes on Tee, Tõde ja Elu (Jh 14:6). Lõpuks oli saabunud aeg järele vaadata, mida nad olid omandanud. Enne jüngrite telesaاتم andis Jeesus neile veel erilised juhtnöörid.

Alanud nädalal uurime Jeesuse silmapaistvaid sõnu jüngritele enne nende teeleminekut.

Taevariik on lähedal

Loe Mt 10:7. Mida tähendavad sõnad: „Taevariik on lähedal”? Mida mõistad sina „taevariigi” all?

Kuningriik on territoorium, mille valitsejaks on kuningas. Jumala kuningriik, taeva (kuning)riik ei tähenda üksnes geograafilist territooriumi, vaid ka vaimulikku. Kord on Jeesus öelnud isegi: „Jumala riik on teie sees” (Lk 17:21).

Mida tähendab, et „Jumala riik” on meie sees? Kuidas seda mõista?

Enne seda, kui Jeesus ja jüngrid oma teenistust alustasid, kuulutas Ristija Johannes, et taevariik on lähedal (Mt 3:2). Uus Testament näeb Jeesuses ühemõtteliselt Iisraeli töötatud kuningat, kelles täituvad kõik Vana Testamendi lootused ja ettekuulutused (vt Lk 1:32, 33). Paraku ootasid inimesed kuningat poliitilises mõttes, kes rajaks poliitilise valitsuse teatud konkreetsetel geograafilisel territooriumil ja vabastaks nad Rooma võimu alt.

Kuningriik, millest jutlustas Jeesus oli sootuks teistsugune. Selle saabumist ei pidanud tähistama Rooma võimu kukutamine. Taevariik oli kohal just praegu. Just praegu oli inimestel võimalus näha Jeesust, kuulda Tema sõnu ja õppida põhimõtteid, millel põhineb nii lunastus kui taevas. Neil oli võimalus õppida järgima Tema elueeskujut. Neil oli võimalus näha, kuidas toimivad Jumala valitsemise põhimõtted tõelises elus. Just praegu oli neil võimalik otsustada saada selle kuningriigi alamaiks. Nüüd võisid nad osa saada Püha Vaimu töötustest, kogeda võitu patu üle ja omandada lootuse igavesele elule.

Mil moel saad sina täna osa nendest privileegidest, mida annab sulle elamine „Jumala kuningriigis”? Milliseid võimalusi ja töotusi sa veel täiel määral ei kasuta?

Juhised misjonitööks

Matteuse 10. peatükis saadab Jeesus oma kaksteist jüngrit misjonitööle. Loe läbi terve peatükk ja seejärel vasta järgmistele küsimustele:

Mida pidas Jeesus silmas soovitusena olla arukad nagu maod ja vagurad nagu tuvid (s 16)? Kuidas kohandada seda soovitust oma ellu täna?

Loe Mt 10:2-4. Milline ühine tunnusjoon ühendas Jeesuse jüngrid? Mida räägib see vajadusest olla ettevaatlik konkreetsele kultuurile omaste teemadega kokkupuutumisel selles kultuurikontekstis töötades?

Millised erilised võimed jüngritel olid? Kuidas võime meie ka ilma nende võimeteta teenida ja tunnistada maailmale?

Milliseks vastuvõtuks valmistas Jeesus jüngrid ette? Mida õpetavad need sõnad meile?

Paganad ja juudid

Loe Mt 10:5, 6. Kuidas mõista neid sõnu Jeesuse hilisema ülesande valguses, kui jüngritele antakse volitused tunnistada kogu maailmale?

Saates oma jüngeid misjonitööle, käsib Jeesus neil üheselt minna tunnistama ainult iisraellastele, mitte paganaile. Meie seisukohalt vaadates võib see tunduda ebaõiglasena. Miks peaks hea sõnum jõudma ainult juudi rahvale? Miks tuli tookord vältida teisi rahvaid?

Vastus näib peituvat juudi rahva kultuurile omases tundlikkuses. Jeesus ei tahtnud, et jüngrid seaksid ohtu oma ülesande. Nagu kirjutab Ellen G. White: „Kui nad oleksid kõigepealt kuulutanud neile [paganaile - *tõlk*], oleksid nad kaotanud oma mõjujõu juutide hulgas, kes pidid Jumala sõnumit esimesena kuulma” (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 19. aprill 1892). Ellen G. White arvab ka, et see oleks põhjustanud kokkupõrkeid variseridega, mis omakorda oleks röövinud jüngritelt julguse oma töös. (*The Signs of the Times*, 18. juuli 1900)

Me puutume täna oma tööd tehes alati kokku mitmesuguste kultuuritavadega, mille suhtes peame käituma taktitundeliselt. Need tavad võivad olla inimesi eksitavad. Need võivad olla meie jaoks ääretult vastumeelsed. Kuid me ei saa neid ignoreerida ja samal ajal olla edukad tunnistajad.

Loe Jh 10:10. Kuidas aitavad Jeesuse sõnad meil käituda negatiivsest kultuurikontekstist pärit ja ohtlike kommetega harjunud inimestega?

Kristuse järelkäijatena peame olema erakordselt tundlikud kultuurikonteksti suhtes, kus me töötame. Kõige vähem tohime me jätta endast ülbet ja üleolevat muljet. Kui meil on pakkuda midagi enamat, kui me suudame inimesi suunata vaatama rikkamale elule, siis peab sellest tunnistama meie kuulutus ja eluviis.

Kui inimene jälgib sinu kristlikku eluviisi, siis mida enda jaoks kütkestavat ta selles näeb? Millise sõnumi edastab sinu eluviis teistele?

Terviklik teenistus

Loe Mt 10:7, 8. Mis käis lisaks evangeeliumikuulutamisele kaasaas jüngrite misjonitööga?

Jeesuse eesmärk jüngreid välja saates ei olnud seotud ainult elu vaimuliku küljega. Jüngrid pidid õpetama ja jutlustama, kuid ka hoolitsema inimeste füüsiliste vajaduste eest. Loomulikult on lõppeesmärk iga inimese puhul tema päästmine, igavene elu, kuid see ei tähenda, et me ei pööra tähelepanu meid kõikjal ümbritsevale valule ja kannatustele.

Naatsareti sünagoogis luges Jeesus Jesaja raamatut ja ütles, et loetu käib Tema kohta (vt Lk 4:18, 19). Ta pole lihtsalt tulnud aitama vaeseid, pimeid, rõhutuid ja vangistatuid, vaid ka „kuulutama Issanda meelepärast aastat” (s 19). Jeesus osutab siin juubeliaastale (3Ms 25:8-54), mille kohaselt iga 50 aasta järel anti maa tagasi oma pärisomanikele.

Loe 3Ms 25:8-54. Milline oli juubeliaasta moraalne tähendus? Millist põhimõtet õpetab Issand siin oma rahvale?

Nagu ütleb Ellen White: „Rahvas kindlustati kahe äärmuse – nii jõukuse kui vaesuse – vastu” (*Education*, lk 43). Juubeliaastal vabastati kõik orjad ja tühistati kõik võlad.

Jeesus õpetas oma jüngritele tasakaalustatud teenistust. Jah, nad pidid valmistama rahvast ette taevaseks kuningriigiks. Kuid nad ei tohtinud sealjuures unustada, et väga olulises mõttes oli see kunigriik juba nende juures. See tähendas, et nad pidid hoolitsema inimeste kõigi vajaduste eest, kaasa arvatud nii füüsilised kui sotsiaalsed. Teenides inimeste vajadusi praegu, võime nad selle kaudu avada vastu võtma igavese elu reaalsust ja töotusi.

Kuidas kohtled inimesi, kellel ei ole elus läinud nii hästi kui sinul? Millal tegid viimati midagi mõne inimese heaks puhtalt omakasupüüdmatus kaastundest ja siirast murest lähtuvalt?

Ärge neid kartke

Suur osa Jeesuse nõuandeist oma jügritele on pühendatud sellele, kuidas lahendada probleeme, millega nad kokku võivad puutuda. Nende kuulutus, olgugi armastusest ja õigest eluviisist, pidi teatud kohtades äratama vastupanu. Õigupoolest ütles Jeesus, et nad peavad valmis olema tagakiusamiseks.

Loe Mt 10:22 ja Hb 10:35, 36. Milline on nende kirjakohtade ülitähtis sõnum meile?

Jeesus räägib püsivusest tagakiusamise kontekstis. Apostel Paulus ütleb: „Aga mitte üksnes sellest, vaid me kiitleme ka viletsustest, teades, et viletsus saadab kannatlikkuse, ja kannatlikkus saadab püsivuse ja püsivus lootuse” (Rm 5:3, 4). Samuti kirjutab Jakoobus: „Teie usu katsumine saadab kannatlikkust!” (Jk 1:3).

Kuidas saavad raskused sinu usku läbi katsuda? Kuidas saad tugevdada oma vaimulikku elu, et raskustes usus püsima jääda?

Jeesus kinnitab oma jügritele, et nad ei kardaks raskeid olukordi, millega neil kokku tuleb puutuda. Nad viiakse valitsejate ja kuningate ette, et nad oleksid neile Tema tunnistajaiks.

„Ja kui nad teid annavad kohtu kätte, siis ärge muretsege, kuidas või mida rääkida,” ütleb Jeesus (Mt 10:19). Ta lubab neile, et Jumal räägib nende läbi ja annab sõnad, mida säärases olukorras kasutada.

Apostlite tegude raamat toob hulgaliselt näiteid sellest, mille eest Jeesus hoiatas. Peetrus, Paulus ja paljud teised pidid alatasa seisma võimuesindajate ees ja oma kuulutusest andma aru. Iga kord rääkisid nad kartmatult oma usust. Jeesus kinnitab jügritele, et Jumal hoolib isegi varblastest ja ütles: „Aga teie juuksekarvadki on kõik ära loetud. Ärge siis kartke; teie olete kallihinnalisemad kui palju varblasi” (Mt 10:30, 31).

Loe Mt 10:38, 39. Mida töötab meile Jeesus? Mida Ta meile ei tööta? Millist lohutust Tema sõnad sulle pakuvad?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Esimesed evangelistid,” orig lk 349-358.

„Inimstüda pole täna pehmem kui Kristuse päevil. Inimesed on valmis tegema kõik, mis nende võimuses, et abistada suurt vaenlast muutmaks Kristuse teenijate tööd võimalikult raskeks, täpselt nii nagu tegi rahvas Kristuse maise elu ajal. Nende piitsaks on laim ja valelik keel. Nad on kritiseerijad, kes pööravad kõik Jumala sulase pingutused nende õigele teele juhtimiseks nende vastu. Nende kahtlustav meel paneb neid nägema pettust ja ebaausust seal, kus kõik on õige ja täiuslikult aus. Nad omistavad Jumala sulastele isekaid ajendeid, ehkki Tema ise juhib neid ja nad on vajadusel valmis loobuma Tema nimel ka oma elust, kui see aitab Tema eesmäärke saavutada” (4 TCh, lk 234).

Küsimused aruteluks:

1. Millises mõttes erineb meie tänane misjonipõld Jeesuse jüngrite aegsest? Millised on sarnasused?

2. Arutlege klassis selle üle, mida tähendab elada juba praegu „taevariigis.” Kas, kui üldse, peab see meist kuidagi välja paistma? Teisisõnu, kui vaadatakse kogudust tervikuna, siis kas me erineme ükskõik millisest vabatahtlike organisatsioonist, mis tegutseb mõne ühise eesmärgi nimel?

3. Kuivõrd seotud oled sina ja sinu kogudus evangeeliumikuu-lutamise, tunnistamisega? Kuidas püüate teie leevendada teid ümbritsevate inimeste kannatusi? Kuidas saaks kohalik kogudus selles valdkonnas edukam olla? Miks on see meie töö osa erakordselt mää-rava tähtsusega? Miks jääb ainult inimeste füüsiliste vajaduste rahuldamisest väheks? Samas, mis juhtub, kui me rõhume jutlustamisele ja jätame tähelepanuta evangeeliumi sotsiaalse mõõtme?

Kokkuvõte: Maailma suurim Õpetaja võttis aega, et anda oma jüngritele selged juhised enne nende saatmist misjonipõllule. Tema poolt esiletoodud põhimõtted on ajatud ja me ei tohi neid ka tänapäeval ignoreerida.

6. õppetükk: 2. – 8. august

Kaastundlik Päästja

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 1:14; Jh 3. ptk.; Jh 4. ptk; Jh 9:1-7; Ef 4:32; 1Jh 2:12.

Meelespeetav tekst: „Aga rahvahulka nähes hakkas tal neist hale, sest nad olid väsitatud ja vaevatud otsekui lambad, kellel ei ole karjast” (Mt 9:36).

Juhtmöte: Jeesus teenis alati teiste inimeste vajadusi. Mida saame Tema eeskujust üle võtta, mis aitaks meil sedasama teha?

Ühendriikide vabadussamba jalamil on read luuletaja Emma Lazaruse sonetist „The New Colossos” [Uus Colossos]: „Tooge minu juurde oma väsinud, vaesed, küürutavad rahvahulgad, kes igatsevad vabalt hingata.” Tema sõnad on nagu Jeesuse teenistuse kaja, mille motoks oli: „Tulge minu juure kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! Võtke endi peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südameilt alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele” (Mt 11:28, 29).

Kogu Kristuse teenistuse motiveerivaks jõuks oli kaastunne. Ta teenis kõiki inimesi sõltumata nende sotsiaalsest kuuluvusest, soost ja rahvusest. Ta näitas üles tingimusteta armastust ja andestust oma elus, ent kõige võimsamalt oma surmas Rsitil, kus ta maksis ise kinni meie patuvõla.

Käesoleval nädalal uurime taas Jeesuse elu ja teenistust ning püüame sellest õppida võimalikult palju, et suudaksime teenida Tema sarnaselt.

Rahvahulkadeni jõudmisest

Loe Mt 4:25 ja Lk 6:17. Millised kaks näitajat iseloomustavad nende kirjakohtade alusel rahva reageeringut Jeesuse teenistusele? Mida räägivad need meile Kristuse teenistuse edukusest?

Tollal puudusid suuremate inimhulkade transportimiseks mõeldud sõiduvahendid – inimestel polnud võimalust hüpata lennukisse, autosse ega isegi rattale, et sõita Jeesust vaatama. Erinevalt tänapäevast oli tolleaegne reisimine valulikult aeglane ja vägagi eluohtlik. Ometi ei takistanud see „suurtel hulkadel” kogunemast Jeesust kuulama.

Võttes aluseks järgnevad kirjakohtad, siis millistel motiividel tulid mõned inimesed Jeesust kuulama? Mk 5:25-29; Jh 12:9; 6:15.

Jeesust järgiva rahva motiivid olid erinevad. Ühed olid kuulnud, et Ta kõneleb nagu see, kellel on vägi (meelevald) ja nad igatsesid vaimuliku toidu järele. Teised otsisid füüsilist tervendamist endale, oma sõpradele või pereliikmetele. Mõned tahtsid oma silmaga veenduda, kas Tema ongi Tõotatu, kes vabastab nad Rooma võimu alt. Peale selle oli rahva seas ka lihtsalt uudishimulikke. Kord juhtus rahvahulk olema nii suur ja inimeste trügimine sundis Jeesuse paati astuma ja õpetama neid eemalt (Mt 13:2). Jeesust järgiv inimeste hulk kasvas nii suureks, et variserid kommenteerisid seda järgmiselt: „Eks te näe, et te ei saa midagi teha? Vaata, maailm jookseb Tema järele!” (Jh 12:19).

Pane kirja vastus küsimusele: Millisel põhjusel mina Jeesust järgin? Võta oma vastus hingamispäevakooli kaasa.

Personaalne lähenemine

Jeesus tõmbas inimesi ligi. Markus ütleb, et rahvas kuulas Teda „hea meelega” (Mk 12:37) ja oli „hämmastunud tema õpetusest” (Mk 1:22; 11:18). Sageli kõneles Ta suurtele rahvahulkadele ja teenis neid. Kristuse teenistusel oli aga ka teine oluline külg.

Otsi üles järgmised kirjakohad. Mis on neil kõigil ühist? Millist olulist sõnumit kannab see meie jaoks teenistuse seisukohalt? Jh 3. ptk., 4. ptk., 9:1-7.

Jeesuse teenistuse aluseks oli isiklik suhe. „Pärast seda aega rändas tema linnast linna ja külast külla ning jutlustas ja kuulutas evangeeliumi Jumala riigist” (Lk 8:1).

Järgnevat aastakümneil levis Tema kuulutus kogu tollal tuntud maailma. Sel oli vaid üks põhjus – Õpetaja käsi oli puudutanud isiklikult inimeste elu ja seda puudutust tundnud inimesed, eelkõige Tema 12 jüngrit, jätkasid Tema tööd, et samamoodi puudutada isiklikult ka teisi inimesi.

12 jüngrit oli näinud, kuidas Jeesus inimestega suhtles. Nad olid näinud, kuidas Ta lohutas ja julgustas inimesi, kes olid „väsitatud ja vaevatud otsekui lambad, kellel ei ole karjast” (Mt 9:36). Nad olid kuulnud Jeesust ütlevat: „Tulge minu juure kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise! Võtke endi peale minu ike ja õppige minust, et mina olen tasane ja südamest alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele. Sest minu ike on hea ja minu koorem on kerge!” (Mt 11:28-30).

Kas on veel köitvamat sõnumit tänapäeva inimestele, keda vaevab stress, läbipõlemine ja kes otsivad lohutust ja hingerahu?

Miks on personaalne lähenemine sedavõrd oluline? Kas sinul on olnud õnne kogeda nende poolt, kes on sind Jeesuse juurde juhtinud, isiklikku lähenemist, silmast-silma suhet? Mõtiskle selle üle, kuidas saaksid kasutada oma andeid ja aega, et teenida isiklikult kellegi vajadusi.

Andestus

Kõike, mida Jeesus ütles ja tegi, juhtis kaastunne. Pane tähele, kui sageli ütlevad evangeeliumikirjutajad, et Tal oli inimestest kahju või „hale” meel. Mõnikord tähendas see patu ühemõttelist hukkamõistmist. Nii mõnigi kord kasutas Jeesus vaimulike juhtidega kõneldes karme sõnu, kuid Ta tegi seda alati armastuses.

Tema kaastunde keskmeks oli andestus. Jeesus õpetas sageli andestusest ja näitas seda ka oma eluga. Arvestades kristliku teoloogia põhiolemust, mille kohaselt me kõik oleme patused, kes vajavad Jumala andestust, pole ime, et just andestus on Jeesuse elus ja õpetustes sedavõrd kesksel kohal.

Mida räägivad järgmised kirjakohtad andestusest? Mt 18:21, 22; Lk 23:34; Jh 8:1-11; Ef 4:32; 1Jh 2:12.

Jeesus võrdleb sageli oma armu suure võla tühistamisega. Kujutle, et oled kellelegi mitu miljonit krooni võlgu ja see inimene tühistab sinu võla. Kujutle, mis tunne sul oleks. Jumala arm on sellega võrreldav. Ja ainus põhjus selle võla tühistamiseks on see, et Jeesus maksis ise meie eest.

Peale selle, ikka ja jälle õpetas Jeesus, et need, kellele on andestatud, peavad andestama ka teistele. Andestamatu meelsusega kristlane läheb vastuollu kristluse sisuga. Tuleta meelde tähendamissõna tänamatust sulasest (Mt 18:21-34), lugu Maarjast ja variser Siimonast (Lk 7:26-50), aga ka Meie Isa palvet – „Anna meile andeks meie patud, sest meiegi anname andeks igauhele, kes meie vastu patustab!” (Lk 11:4, NIV). Kui me mõtleme selle peale, mis toimus Ristil ja kui palju läks Jumalale maksma see, et Ta saab jääda õiglaseks ja andestada meie patud, siis pole kuigi raske mõista, miks on teistele andestamisele asetatud säärase rõhk. Mõtle, kui võrd teistsugune oleks meie maailm, kui õpiksimme kõik üksteisele andeks andma. Ja mitte ainult maailmapoliitilises plaanis, vaid inimeste isiklike suhete tasandil – mis toimuks sel juhul meie peres, meie kodus jne.

Kui palju leidub sinus vimma, viha ja kibedust seetõttu, et keeldud jätkuvalt kellelegi andestamast? Kuidas õppida tõeliselt andeks andma neile, kes on sulle haiget teinud?

Jumal meiega

Loe Jh 1:14. Millist vapustavat sõnumit see kirjakoht edastab? Mida räägib see Jumala iseloomust? Vastusele mõeldes püüa kujutleda kogu universumi tohutut suurust ja keerukust.

18.-19. sajandil kerkis teaduslikust revolutsioonist ajendatuna esile uus mõttevool, mida hakati nimetama deismiks. Ehkki selle kohaselt on Jumal meid loonud, on seesama Jumal, jätnud meid omapäi ise enda eest hoolitsema ja Tema seotus meie igapäevase eluga on kõigiti välistatud. Deism õpetab, et maailm on nagu kell, mille Jumal üles keeras ja siis maha jättis. Jumal lõi kõik loodusseadused ja meie peame elama nende seaduste sees nii hästi kui oskame. Seda võiks võrrelda lapsevanemaga, kes kasvatab oma lapse 18-aastaseks ja siis ütleb talle: „Noh poja, nüüd pead üksi hakkama saama. Meie sinuga ei kohtu enam iial. Önn kaasa.”

Õnneks pole see jumal Piibli Jumal, see pole Jeesus Kristus, kes sai üheks meie seast, elas meie keskel, võttis enesele meie inimolemuse ja suri selles olemuses meie pattude pärast ning kellest räägib Jh 1:14.

Kreekakeelne sõna *skenoo* Jh 1:14, mis on tõlgitud „elama” tähendab tähttähelt „püstitama oma telki,” „telgis elama.” Kui Jeesus tuli siia maailma, ei asunud Ta elama kaugele inimestest, keda Ta teenima tuli. Ta „püstitas oma telgi” nende keskele, Ta elas ja töötas nende keskel suheldes nendega nende endi tasandil.

Matteus tsiteerib Jesaja prohvetikuulutust neitsist, kellest sünnib poeg nimega Immaanuel ja kinnitab, et see prohvetikuulutus anti Jeesuse kohta. Ta tõlgib ka Immaanueli tähenduse – „Jumala meiega” (Mt 1:23).

Jeesus ei tulnud maa peale ainult meie eest surema – Ta tuli meile näitama, milline on Jumal tegelikult. Kord palus Filippus Jeesust: „Näita meile Isa.”

Kuidas vastas Jeesus Filippuse palvele (Jh 14:8-11)? Mida räägib Jeesuse vastus sellest, milline Jumal on? Millised Tema iseloomujooned eriti selgelt esile tulevad? Kas mõni neist häirib sind? Kui jah, siis milline? Kui mõni neist iseloomujoontest sulle muret valmistab, räägi sellest hingamispäevakooli klassis.

Teadmised tähendamissõnade kaudu

Jeesus teadis, kuidas inimestega suhelda. Tema kõned arvestasid inimeste arusaamisega. Ta ei kasutanud süvafilosoofilist ega teoloogilist keelt, ehkki Ta kõneles kõige sügavama sisuga tõdedest. Ta kasutas lihtsaid, praktilisi väljendeid, mida igaüks võis mõista. Ta rääkis asjadest, mida inimestel oli võimalik enda ellu rakendada.

Jeesus illustreeris oma õpetusi loodusest ja tavamajapidamisest tuttavate asjadega. Ta rääkis drahmirahast (Lk 15:8-10), külvavast põllumehest (Mk 4:26-29), pärmist ja jahust (Mt 13:33), lammastest (Mt 18:12-14), viigipuust (Mk 13:28-32) ja paljudest muudest asjadest, mis olid inimestele tuttavad.

Vali mõned loetletud tähendamissõnad ja loe need läbi. Mida tahtis Jeesus nendega rõhutada? Miks olid need kujundid sedavõrd sobilikud? Küsi endalt: milliseid kujundeid kasutaks Jeesus tänapäeval samadest asjadest rääkides?

Lugedes neid tähendamissõnu märkasid tõenäoliselt, et enamus või isegi kõik neist kujundest on tänapäeval kasutamiseks sama sobivad. Teisisõnu võib öelda, et Jeesus kasutas oma ajatu kuulutuse illustreerimiseks ajatuid, universaalseid kujundeid.

Kuidas aitab see tõsiasi meil mõista, miks kasutas Jeesus just selliseid võrdkujusid?

Matteus on kirja pannud mitmeid võrdlusi, mille abil Jeesus püüdis iseloomustada taevast kuningriiki. Ta ütles, et taevariik on nagu „sinepiivake” (Mt 13:31), „pärimaigen” (s 33), „põllusse peidetud varandus” (s 44), „kaupmees, kes otsis ilusaid pärleid” (s 45), „kalavõrk” (s 47), et see on „majaisanda sarnane, kes toob esile oma tagavarast uut ja vana” (s 52), „majaisanda sarnane, kes vara hommikul välja läks töötajaid palkama oma viinamäele” (Mt 20:1), „kuninga sarnane, kes oma pojale pulmad tegi” (Mt 22:2).

Milline neist kujundest sinule kõige enam meeldib? Miks kasutas Jeesus ühe ja sama asja iseloomustamiseks nii palju erinevaid võrdlusi?

Kuidas õpetab Issand paljusid erinevaid kujundeid läbimõeldult kasutades meid teistele paremini tundistama?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Minge ja õpetage kõiki rahvaid,” orig lk 818-828.

„Iga õige õpetamise juures on personaalne lähenemine vältimatu. Kristus suhtles õpetades inimestega isiklikult. Isikliku suhte ja suhtlemise abil õpetas Ta kahteiskümmet jüngrit. Oma kõige kallihinnalisemad juhised edastas Ta eravestlustes, sageli vaid ühele kuulajale. Austatud rabile öises vestluses Oliivimäel, põlatud Sühhari naisele kaevul avas Ta oma kalleima varalaeka, sest nende kuulajate puhul nägi Ta mõjutatavat südant, avatud meelt ja vastuvõtlikku vaimu. Isegi rahvahulk, mis nii sageli Tema kannul tungles, ei olnud Kristuse silmis ebaisikuline inimmass. Ta pidas kõneldes silmas iga inimest ja pöördus iga südame poole. Ta jälgis oma kuulajate nägusid, märkas iga rõõmsaks muutuvat ilmet ja kiiret pilku, mis ütles sõnatult, et tõde on inimese hinge puudutanud ning Tema süda vastas sellele osavõtliku rõõmu heliseva akordiga” (Ellen G. White. *Education*, lk 231).

Küsimused aruteluks:

1. Alates 1983.a. on suurem osa uutest adventkogudustest maailmas rajatud Ülemaailmse Misjoni pioneeride poolt (rohkem infot saad aadressilt www.adventmission.org). Need adventistid on elanud inimeste keskel, keda nad on teeninud sotsiaalmajanduslikul tasandil. Miks on nende tegevust saatnud sinu arvates säärane edu?

2. Arutlege klassis vastuste üle pühapäevase ja kolmapäevase osa lõpus.

3. Nagu nägime, Jeesuse teenistuse keskmeks oli personaalne lähenemine. Kuidas on kellegi isiklik lähenemine sinule mõjutanud sind Jeesust vastu võtma? Jagage oma lugusid klassikaaslastega ja siis küsige endalt: kuidas saame meie kogudusena paremini teenida inimesi isiklikul tasandil?

4. Jeesuse teenistust iseloomustas armastus ja sallivus. Kas sellest eeskujust lähtuvalt peaksime oma kogudusse vastu võtma iga soovija tema elustiilist sõltumata?

Kokkuvõte: Jeesus, kaastundlik Päästja, vihkas pattu, kuid armastas patuseid. Me peaksime tunnistamise eeskujuks võtma selle, kuidas Tema teenis nii inimhulki kui iga üksikut inimest. Tänu päästele, mille me Tema kaudu oleme saanud, võime viia Tema armastuse ja andestuse ka teistele.

7. õppetükk: 9.-15.august

Apostel Johannes

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 8:21, 22; Mk 10:35-45; 1Jh; 2Jh; 3Jh.

Meelespeetav tekst: “Mul ei ole suuremat rõõmu kui see, et ma kuulen oma lapsi tões käivat” (3Jh 4).

Juhtmõte: Apostel Johannes on üks enim armastatud isikuist Piiblis. Mida saame temalt õppida?

Teatav kiriku traditsioon kirjeldab apostel Johannest vana, Efesoses elava mehena. Oma nõrga tervisliku seisundi tõttu pidid tema järgijad teda kirikusse kandma. Kui nad kogunesid, olid tema ainsad sõnad: “Lapsukesed, armastage üksteist.”

Ta järgijad väsisid kuulmast, et Johannes kordas iga kord seda sama ja küsisid: “Õpetaja, miks sa alati seda ütled?”

“See on Issanda käsk”, vastas ta. “Ja kui üksnes nii tehtaks, oleks see piisav!”

Kas õige või mitte, tabab see jutustus põhiolemuse “kõue pojast”, kes lõpuks muudeti ümber “armastuse ja armu pojaks.”

Johannese kolmes epistlis ehk kirjas näeme mehe südant, kelle elu ajendab armastus; me näeme ka mõningaid kõige julgustavamaid salme Piiblis ja üks tuntuim neist on: “Mu kallid lapsed, seda ma kirjutan teile, et te ei teeks pattu. Aga kui keegi patustab, siis on meil eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus, kes on õige” (1Jh 2:1).

Sel nädalal uurime edasi varase kristliku koguduse tugisamba elu ja missiooni.

Eriline kutse

Kui Jeesus kutsus enda järgijaks Johannese ja tema venna Jakoobuse, istusid nad parajasti paadis võrke parandamas. “Ja kohe kutsus ta nemad; ja nad jätsid oma isa Sebedeuse paati ühes palgalistega ning läksid ära tema järele” (Mk 1:20).

Loe hoolikalt uuesti Mk 1:20. Millised olulised põhimõtted siin osutavad, mida tähendab järgida Jeesust? Vt ka Mt 8: 21, 22; Lk 14:26; Fl 3:8.

Johannese otsus järgneda Jeesusele ja jätta oma isa amet, pidi igaveseks muutma tema elu. Luukas annab Jeesuse kutse kohta kõige detailsema aruande (Lk 5:1-11).

Milline salm Lk 5:1-11 edastab, mida tähendab olla Jeesuse järelkäija? Milline punkt kerkib taas esile?

Kahtlemata vajavad Jeesuse järgijad täielikku pühendumust. Jeesusele kui kõige isandale võlgnetakse kõik. Ometi ei nõua Ta meie südameid omakasupüüdlikkusest lähtudes; ei, üldse mitte. Selle asemel tunneb Ta võitluse reaalsust meie sees. Kui seal on mingi meie oma mina pühendamatu osa või ala, kasutab seda kuri ära, püüdmaks meid hävitada. Järelikult vajame täielikku alistumist Issandale.

Seda Johannes tegi. Ja niisiis veetis ta oma ülejäänud elu kalapüüdmise asemel inimeste püüdmisega taevase kuningriigi jaoks. Nüüdsest alates oli Johannese tööpõld maailm – kandmaks lootust ja paranemist ja rõõmusõnumit seda meeleheitlikult vajajatele. Kuigi ta pidi õppima mitmeid karme õppetunde, oli ta Jeesusele pühendumise tõttu võimeline neid õppima, järgnevast valust hoolimata.

Kui pühendunud oled sina Jeesusele? Kas oled Tema pärast kõigest loobunud? Mil moel võid teada, kus su süda tõeliselt on? Milliseid muutusi võiksid vajada?

Kõuepoe

Jeesus andis Johannesele ja tema vennale Jakoobusele erilise hüüdnime – “kõuepojad” (ehk Boanerges). Tunnistus vihjab, et see nimetus viitas nende meelelaadile – meelelaad, mida Jeesus õrnalt noomib.

Loe Mk 10:35-45. Millise palve esitavad Jakoobus ja Johannes? Kuidas vastas Jeesus nende palvele? Mida räägib see meile mõlema mehe iseloomu kohta?

Johannes ja tema vend väljendasid niisiis ebatervet uhkust. Vastuseks nende soovile küsis Jeesus, kas nad võiksid jagada Tema saatust. “Võime küll”, hooplesid nad (Mk 10:39).

Teisel juhtumil suundusid Jeesus ja Tema jüngrid Gaalileast Jeruusalemma poole. Nagu näib olevat Tema tavaline harjumus, läks Jeesus otse läbi Samaaria, selle asemel, et ringi minnes vältida vihatud samaarlasi. Ta saatis Jakoobuse ja Johannese ette, et leida öömaja. Nad lähenesid ühele külale, kuid kui elanikud mõistsid, et nad on suundumas Jeruusalemma, ei osutanud nad külalislahkust.

Mida avaldab nende reageering ebasõbralikule kohtlemisele nende iseloomu kohta? Kui palju peab armastatud Johannes õppima? Lk 9:54.

Millist kontrasti võime näha aruannetes kirjeldatud Johannese ja selle vahel, kes hiljem need kirjad kirjutab? Milline muutunud mees, milline muutunud iseloom! Kuigi see muutus kahtlemata ei toimunud kergesti või üleöö, oli Johannes pidanud õppima mõningaid karme õppetunde, mis võimaldasid tal muutuda suureks misjonäriks, kellega ta lõpptulemusena sai.

Jutusta mõnest oma kõige värskemast karmist õppetunnist. Mida sa sellest õppisid? Millisel muul moel kui kannatuse läbi võiksid sa õpitu omandada? Milliseid teisi õppetunde vajad sa veel? Milliseid muutusi on sul vaja teha oma elus praegu, mis võiksid säästa sind vajadusest õppida neid karmil moel?

Johannese tunnistus

Pealtnägijana, kes oli veetnud palju aega Jeesuse seltskonnas, oli Johannesel palju rääkida, tegelikult rohkem, kui ta suutis.

Loe Jh 21:25. Millist sõnumit püüdis Johannes sinu arvates selle väite kaudu edastada? Millist lootust võime selles tekstis leida?

Kuigi võimetu rääkima kõike, õpetab Johannes meile Püha Vaimu juhtimisel ühe kõige olulisema kõigist tõdedest – et Jeesus Kristus tuli inimlikus lihas. See on midagi, mille juurde ei suudaks meid iial juhtida kogu filosoofia, teadus ja loogika. Selle asemel kasutab Jumal Johannest, et meile seda rääkida.

Oma evangeeliumi 1. salmis viitab Johannes Sõnale – kreeka keeles *logos*. Juudist lugejale viitas Sõna Jumala sõnale, mis lõi maailma, samuti Tema õpetustele või käsuõpetusele, mis juhendab, mil viisil peaksime oma elu elama (vt 5Ms 32:45-47).

Kreeklasest lugejale oli logosel teised tähendused. Logos oli elu võim, mis hoidis universumi koos. Mingi lehe sümmeetria, aastaaegade kooskõla, tähed laotuses – kõik hoiti tasakaalus logose läbi. Filosoofid Heracleitus, Plutarchos, Philo ja Platon, samuti erinevad stoikudest filosoofid, kirjutasid logosest.

Nii juutidest kui kreeklastest lugejate jaoks esitab Johannes jahmatamapaneva väite: see logos on isik. Logos sai lihaks ja murdis sisse inimkonna ajalukku erilises kohas, erilisel ajal, erilise eesmärgiga – tuua inimkonnale päästmine.

Loe Jh 1:1-3, 14. Mida see tähendab? Kirjuta oma sõnadega, oma parimat arusaamist mööda, mida Issand meile siin avaldab.

Jeesus, meie Looja, sisenes inimkonda ja sai inimolevuseks. See üksi on juba hämmastav; ja lisa sellele põhjus, miks Ta tuli – surema meie pattude eest; ja meile antakse ilmutus Jumala iseloomust, mis peaks panema meid põlvitama tänus, usus ja alandlikus kuulekuses.

Elu-andja

“Aga need on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg ja et teil uskudes oleks elu tema nime sees” (Jh 20:31).

Nendes sõnades võtab Johannes kokku oma evangeeliumi kirjutamise põhjuse ja kogu oma elu eesmärgi – juhtida inimesed uskuma Jeesusesse, selleks et neil võiks olla igavene elu.

Võtmeteema läbi kogu Uue Testamendi on, et igavene elu eksisteerib üksnes Jeesuses.

Otsi üles järgnevad salmid, et näha mõningaid asju, mida Johannes võtmeteema “elu” kohta ütleb. Samuti vaata neid lugedes, kus võid sa mõista, mil moel see mõte “elust” ei kehti ainult igavese elu kohta, vaid millel on otsesed tähendused praeguse elu jaoks?

Jh 6:35 _____

Jh 6:63 _____

Jh 10:28 _____

Jh 12:25 _____

Jh 14:6 _____

Jh 17:3 _____

Mis teeb need töötused igavesest elust nii tähtsaks, on see, et kuigi kõik loodud maa peal surevad, on ainult inimolendid võimelised mõtisklema igaviku mõtte üle. Ainuüksi meie suudame mõista seda tohutut lõhet meie lühikese olemasolu ja igaviku väljavaate vahel ja selle lõhe külm tõelikkus ripub meie kohal igal elu hetkel – elu kohal, mis on selle lõppemisest ainult ühe ummistunud arteri, mingi purjus autojuhi või HIV-viiruse kaugusel.

Millise imelise lootuse annab meile siis teadmine, et surm ei ole lõpp, vastupidi, see on ainult uni, mis näib meile vaid sekundina ja järgmine, mida tajume – me oleme koos Jeesusega, läbi igaviku.

Kuidas peaks igavese elu lootus mõjutama meie praegust eluviisi? Mil moel elad sa praegust elu erinevalt, teades, et sul on igavese elu töötus?

Veetes aega Jeesusega

“Armas, ära võta eeskujuks kurja, vaid head. Kes teeb head, on Jumalast, kes teeb kurja, ei ole Jumalat näinud” (3 Jh 11).

Mida mõtleb Johannes nendest, kes ei olnud näinud Jumalat? Mida ta rõhutab? Kuidas näeb keegi Jumalat?

Johannesel oli Jeesuselt palju õppida. Isegi pärast aja veetmist Tema kaastundlikus ligiolekus, kaitses Johannes üha oma isiklikku “mätast” ja oli sallimatu teiste “mätaste” suhtes. Ühel juhtumil taksistas ta kedagi ajamast välja kurje vaime Jeesuse nimel, sest too ei olnud ametlik jünger (Mk 9:38). Jeesus õpetas talle tasaselt: “kes ei ole meie vastu, see on meie poolt” (s 40).

Johannes kasvas iseloomu tugevuses Õpetaja kõrval. Jeesuse ristilöömise ajal, kui teised jüngrid olid põgenenud, jäi Johannes üksi risti jalamile. Jeesuse suhtumine Johannesesse nähtub Tema enda usaldamises Johannese hoole alla (Jh 19:26, 27).

Loe 2Kr 3:18. Milline tähtis põhimõte siin leidub? Millisel praktilisel moel saame rakendada seda põhimõtet oma isiklikus elus?

Kui loed Johannese kirju, ei saa sa jätta märkamata neis kõigis lahkust, hellust, kaastunnet. Milline sügav erinevus evangeeliumides esitatud Johannesest. Tõepoolest toimus selle mehega midagi äärmiselt tähelepanuväärset. Meie muidugi teame, mis see oli: Ta oli olnud Jeesusega ja tema elu ja iseloom olid selle kogemuse tõttu põhjalikult muutunud.

Loe põgusalt Johannese 1., 2. ja 3. epistlit. Vaata neis avalduvat iseloomu. Kuidas muutis Jeesus Johannese elu? Millised sinu isikliku elu valdkonnad võiksid samuti vajada muutmist? Millised praktilisi samme teed, lubamaks Jumalal need muutused teostada?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G White'i raamatust "Apostlite teod" peatükk "Armastatud jünger Johannes", lk 351-355.

"Järgnenud kohutavas tagakiusamises tegi apostel Johannes palju ära, et kinnitada kristlaste usku. Ta esitas tunnistusi, mida tema vaenlased ei suutnud kummutada ning mis aitasid ta vendadel läbida katsumusi vapralt ja ustavalt. Kui kristlaste usk metsiku vastupanu tagajärjel näis kõikuma löövat, kordas vana, kogenud Jeesuse sulane väe ja kõneosavusega lugu ristilöödud ja ülestõusnud Önnistegijast" (Ellen G White, *Apostlite teod*, org lk 568).

"Johannes elas väga vanaks. Ta oli Jeruusalemma hävitamise tunnistajaks ja nägi uhket templit varemeis. Kuna ta oli viimane, kes Jeesusega lähedalt seotud olnud jüngeritest veel elas, oli tema kuulutusel suur mõju kinnitamaks, et Jeesus on Messias, Maailma lunastaja. Keegi ei saanud kahelda tema siiruses ning tema õpetuste kaudu juhiti paljud uskmatusest pöörduma" (Ellen G White, *Apostlite teod*, org lk 569).

Küsimused aruteluks:

1. Vaata uuesti läbi Johannese kolm epistlit. Milliseid teisi Johannese iseloomu elemente võib siin leida? Milliseid tugevaid sõnu leiad seal nende kohta, kes ei järgi tõde? Mil moel aitab see meil mõista, mida armastus endast kujutab?

2. Milline on sinu arusaamine iseloomu arendamise mõistest? Kuidas see toimib? Kuidas muudab Jeesus meie iseloomu? Kuigi Piibel jutustab paljudest üleloomulikest sündmustest, kas on seal mingi sündmus, kus inimese iseloom muudetakse koheselt, üleloomulikult, samal viisil nagu anti pimedatele nägemine või tervendati pidalitõbiseid? Kui ei, siis miks? Mida räägib see vastus iseloomu arendamise protsessi kohta?

3. Vestelge klassis vastuste üle neile küsimustele: Kui armastav ja omaksvõttev on teie kohalik kogudus? Mida saate teie teha, et aidata oma kogudusel muutuda armastavamaks ja teisi paremini vastuvõtivateks tunnistajateks?

Kokkuvõte: Olles otseselt kogenud Päästja elu-andvat armastust, laskis apostel Johannes sellel kogemusel voolata kõigisse tema sõnadesse ja tegudesse. Tema elu ja kirjutised tuletavad meile meelde armastuse esikohta kristlikus elus ja kuidas see peab olema aluseks kogu meie misjoni tegevusele.

8. õppetükk: 16.-22.august

Pöörasuse juurest usu juurde: Apostel Peetrus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 2:14-40; 3; 5:1-11; 1Pt; 2Pt.

Meelespeetav tekst: “Siimon Peetrus vastas temale: “Issand, kelle juurde me läheme? Sinul on igavese elu sõnad” (Jh 6:68).

Juhtumõte: Apostel Peetrus oli üks varase koguduse juhtivatest sammastest. Jeesus muutis Peetruse mitteusaldatavast kuid kirglikust jüngerist kaljusarnase tugevuse kantsiks evangeeliumi jagamisel.

Peetruse impulsiivne, tundeküllane iseloom on teinud temast huvitava uurimisobjekti. Ta oli jünger, kelle süda oli õiges kohas, kuid kes tegi palju vigu. Peetruse lugu eriti aitab meil mõista emotsioonide rolli kristlikus elus. Kui oled metsas eksinud, siis ei piisa alati oma tarkusest: sa näed, kuuled ja haistad, aga oled ikka eksinud! Sa vajad kompassi ja kaarti, midagi enam kui see, mida sulle loomu poolest antud on.

Nii on see ka meie vaimulikus elus. Mida me tunneme, ei ole lõplik mõõdupuu tõe jaoks. Me vajame midagi enam – midagi meist väljaspool olevat. Me vajame vaimulikku kompassi ja kaarti. Emotsioonid on oluline osa kristlikust elust, kuid see ei ole kõige tähtsam osa. Ilma kohase ettevaatusega võivad emotsioonid isegi ohtlikud olla. Peetrus oli keegi, kelle emotsioonid viisid teda pahatihti raskustesse. Ometi, asetanud end kord alistumisse Jeesusele, muutusid tema emotsioonid ja innukus jõulisteks vahenditeks Issanda töö jaoks.

Kalamees

Peetrus tuli Betsaidast, kalurikülast Galilea järve kirderannikul. Betsaida, mis tähendab Kalapüügi Maja, oli koht, kus Jeesus hiljem palju imesid teostas. Ligi kaks tuhat aastat oli Betsaida ajaloole kadunud, kuni aastal 1987 selle küla arheoloogiline asupaik avastati.

Kuigi Peetrus oli abielus (Mt 8:14), ei tea me midagi tema abi-kaasast ega tema võimalikest lastest. Me teame, et ta elas oma naise ja ämmaga Kapernaumas, kui Jeesus ta oma jüngriks kutsus.

Loe Mt 4:18-20. Kuidas reageeris Peetrus Jeesuse kutsele? Milline tähendus on faktil, et nad “jätsid oma võrgud maha” (s 20)?

Selle kirjelduse lihtsus jätab meid mõistatama, mis käis läbi Peetruse peast. Ilmselt oli Jeesuses midagi nii vastupandamatut, et Peetrus oli valmis jätma oma kodu ja elatise, järgimaks sellele paigast paika rändavale Õpetajale. See küsimus peaks olema endastmõistetav igaühele meist. Meil on vaja olla valmis teha sama – järgida Jeesusele ükskõik kuhu ja ükskõik millise isikliku hinna eest (vt Lk 26, 27).

Peetrus pärines tagasihoidlikust tööliklassist. Kõrvuta see kontrastiks Pauluse tagapõhjale. Ap 22:3; Rm 11:1; Fl 3:5; vt ka Ap 5:34. Millise punkti võime selles kontrastsuses ära jätta?

Kummalgi puhul, mõlemalt – nii Peetruselt kui Pauluselt, nende erinevast taustast hoolimata - nõudis Jeesuse kutse täielikku nendepoolset pühendumist. Kas kõrgklass või tööliklass – see pole oluline.

Meenuta oma isiklikku kogemust sinu kutsumisel Jeesuse poolt. Mida see sulle maksma läks? Millest pidid loobuma? Kui keegi sinult küsiks, kas see oli seda väärt? Kuidas sa vastaksid ja miks?

Peetruse mõistmatus

Nagu teistel jüngritel, nii oli Peetruselgi ainulaadsed võimalused Jeesuselt õppimiseks. Ta kõndis koos Temaga palju kilomeetreid, sõi koos Temaga, töötas koos Temaga. Ta kuulis Jeesust kõnelemas, vaatles, kuidas Ta inimesi kohtles, nägi Teda haigeid tervendamasa. Ta oli tunnistajaks erutavatele sündmustele – Muutmise Mägi, kus Jeesus kõneles Moosese ja Eelijaga; Jeesus surnuid äratamas; Jeesuse arreteerimine; Jeesuse hauast tõusmine.

Peetrusel oli ka palju võimalusi praktiliseks õppimiseks. Sageli leidis ta end kogemuste keskel, mis pakkusid elumuutvaid näitlikke õppetunde. Kõik need õppetunnid pidid teda valmistama tema rolli jaoks ühena varase koguduse suurtest misjonäridest.

Jeesusega seotud kogemuste jooksul tegi Peetrus palju vigu. Loe neist järgevates tekstides. Millised need olid ja milliseid õppetunde pidi Peetrus neist õppima?

Mt 14:22-32 _____

Mt 26:36-46 _____

Mk 14:29-31, 66-72 _____

Jh 18:10,11 _____

Tormakas, enesekindel, ägedusele kalduv, surve all kokkuvarisev, ülesande juures uinuv – nii näis Peetrus olevat täpselt selline, mida alandlik, tasane, ustav kristlane olema ei peaks. Ja ometi sai Peetrus enne, kui kõik möödas oli, üheks peamistest juhtidest varases kristlikus koguduses. Temast sai jõuline evangelist ja misjonär Jeesuse heaks. Milline tunnistus sellele, mida Jumal saab teostada Temale alistunud elus.

Milliseid õppetunde saad sa siit õppida mitte kohut mõistmise kohta teiste üle? Või isegi sinu enda üle?

Õppides Jeesuselt

Loe Mt 16:13-26. Milline oli vahetustehingu olemus? Miks reageeris Peetrus mainitud viisil? Millise põhilise õppetunni püüdis Jeesus järgritele anda?

Kuigi Peetrus oli avaldanud, et Jeesus on Messias, Kristus, oli tal selle tähendusest vale arusaam. Peetruse ja teiste järgrite arusaam Messiasist peegeldas tolle aja üldist arusaama. Messias pidi tulema Taaveti soost ja pidi kukutama roomlased ning tooma õigluse ja rahu.

Ometi õpetas Jeesus järgritele ja rahvahulkadele selgesti, et Jumala kuningriik oli vaimulik kuningriik. Nad ei pidanud seda rajama jõu, mõõkade ja pistodade abil, vaid armastuse, andestuse ja õiguse läbi.

Oma teenistuse määrava tähtsusega etapil otsustas Jeesus rääkida järgritele oma surmast – et Ta pidi minema Jeruusalemma, pidi tapetama ja kolme päeva pärast üles tõusma. Peetrus oli haavunud mõttest, et Jeesus oli minemas surma – isegi kui see surm pidi olema lunastusplaani keskne samm. Peetruse maailmavaates ei olnud selle jaoks mingit paika. Peetrus oli jätnud oma koduküla ja kalapüügi, järgnedes Jeesusele. Ta oli pühendanud oma elu toetamaks Teda ja Tema teenistust. Seepärast ei olnud ta õpetaja surmal mingit kohta stsenaariumis, mille Peetrus oma mõtteis oli maalinud. Jeesus pidi rajama maa peal oma kuningriigi ja Peetrus pidi selles õiguse ja rahu kuningriigis juhtivat osa esitama. Kuidas võiks selline imeline õiguse ja tervistamise liikumine lõppeda selle Juhi surmas? Tundus, nagu poleks Peetrus kas kuulnud või mõistnud Jeesuse töötust ülestõusmisest kolmandal päeval.

Pane tähele isekuse määra Peetruses. See näib selgitavat Kristuse sõnu Mt 16:23-26. Loe need salmid uuesti. Millistes oma isikliku elu valdkondades võiksid sa neid sõnu iseendale kohaldada?

“Apostlite tegude” Peetrus

Kahtlemata ei esitata Evangeeliumides Peetrust eriti silmapaistvas valguses. Teda näidatakse ikka ja jälle rabelemas, kukkumas, suuri vigu tegemas. Siiski lõpevad evangeeliumid selge viitega komistava jüngri tulevikule.

Loe Jh 21:14-19. Mida ütleb siin Jeesus Peetrusele? Miks on see nii hämmastav, vaadeldes Peetruse minevikku?

“Sööda mu lambaid”? See on täpselt see, mida Peetrus lõpuks tegema hakkab. Taas – milline võimas tunnistus sellele, mida Jumal ühe Temale pühendunud inimese elus teha saab. Tuline, tormakas Peetrus võtab nüüd teatud juhtiva rolli varase koguduse moodustamises.

Loe järgmised tekstid. Mida räägivad need meile Peetruse rolli ja töö kohta?

Ap 2:14-40 _____

Ap 3 _____

Ap 5:1-11 _____

Ümberkujundus oli rabav ja õppetunnid meie jaoks peaksid olema ilmsed. Iseenese üleandmise läbi Kristusele muutus Peetrus jõuliseks tunnistajaks Issanda heaks. Vaatamata Peetruse arvukatele vigadele ja puudujääkidele kasutas Issand teda võimsa tunnistajana.

Kui erinev oled sa täna, võrreldes sellega, kui alustasid järgimist Jeesusele? Millist edasiminekut oled sa kogenud? Millised valdkonnad vajavad rohkem parandamist? Miks ei peaks sa kunagi loobuma, kui tahes aeglane edasimineku ka näib?

Kirjade Peetrus

Kui Jeesus Peetrust käskis: “Toida mu lambaid”, ei olnud heidutatud kaluril kahtlemata mingit aimu tema eelseisvast rollist Issanda koguduses. Kuigi me oleme Apostlite tegude raamatus näinud Peetrust seda käsku täitmas, võime seda näha ka tõsiasjas, et see sama Peetrus oli ka kahe kirja autor – tema viis “toita lambaid” mitte üksnes tema enda ajal, vaid terve koguduse ajaloo kestel. Teatud mõttes näeme iga kord üht tema kirjadest lugedes Kristuse poolt Tema jüngerile öeldud sõnade veelkordset täitumist.

Vali üks peatükk, mingi peatükk ükskõik kummast Peetruse kirjast. Loe see läbi, palveta selle juures ja püüa kujutleda seda kirjutanud isiku iseloomu. Mida saad sa õppida uue Peetruse kohta, kellest antud peatükis lugesid? _____

Mõneti on raske kujutleda neid sügavaid, väljendusrikkaid sõnu tulemas samalt Evalgeeliumeis nähtud mehelt – karedalt, läbematult kalurilt, kelle suu liikus kiiremini kui tema mõtted või tema usk. Ometi on see Jumala armu poolt ümbermuudetud Peetrus, mida Paulus “uueks looduks” (2Kr 5:17) nimetas.

Iseäranis jõulised on Peetruse sõnad 1Pt 1:18-21 ja 1Pt 2:24, milles Peetrus asetab rõhu Jeesuse surmale meie hinge lunastamiseks. See Peetrus, kes oli kord otsustanud, et Jeesus ei peaks kunagi minema ristile, on nüüd Peetrus, kes kuulutab risti lunastuse vahendina, kohana, kuhu Jeesus, meie Asemik, kandis meie patud. Pane ka tähele 1Pt 2:18-23 sõnastust, milles Peetrus kaitseb teatud laadi patisifismi, põse pööramist, mida keegi ei suudaks leida Evangeeliumide Peetruses. Tõepoolest oli see muutus märkimisväärne. See peaks andma meile kõigile lootuse, hoolimata sellest, kus me oleme oma isikliku iseloomu arenduses.

Mine tagasi enda valitud peatüki juurde ühest Peetruse kirjadest. Milline oli peamine küsimus? Kuidas saad võtta selle, millega see karjane sind toitis ja muuta see sinu enda omaks?

Edasiseks uurimiseks: Loe peatükk “Öö järvel” Ellen G White’i raamatust “Ajastute igatsus”, orig lk 377-382.

“Oma varases jüngripõlves oli Peetrus väga enesekindel. Sarnaselt variserile ei olnud ka tema iseenese meelest “nõnda nagu muud inimesed”. Kui Kristus õhtul enne Tema äraandmist oma jüngreid hoiatas: “Te kõik taganete minust”, ütles Peetrus täis eneseusaldust: “Kui ka kõik sinust taganevad, siis mina mitte!” (Mk 14:27, 29). Peetrus ei aimanud ohtu enda jaoks. Eneseusaldus viis ta eksiteele. Ta mõtles, et on omast jõust suuteline vastu seisma kiusatusele; kuid mõne lühikese läbikatsumise tunni vältel salgas ta oma Issanda needmise ja vandega. Kui kuke kiremine talle Kristuse sõnad meelde tuletas, pööras ta ehmunult ja õokeeritult oma äsjase teo pärast ümber ja vaatas oma Meistrile. Samal momendil vaatas Kristus Peetrusele ja selle kurva pilgu all, milles olid koos nii armastus kui kaastunne, tuli ta iseenese äratundmisele. Ta läks välja ja nuttis kibedasti. See Kristuse pilk purustas ta südame. See oli pöördpunkt Peetruse elus ja ta kahetses kibedasti oma pattu. Ta sarnanes oma rusutuses ja kahetsuses tõlnerile ja tõlneri sarnaselt leidis ta halastuse. Kristuse pilk rääkis talle andestusest” (Ellen G White, *Kristuse tähendamissõnad*, orig lk 152-154).

Küsimused aruteluks:

1. Vaata üle Peetruse kirjad ja otsi neis seiku, mis eriliselt osutavad, kui suuresti erines ta Õvangeeliumide Peetrusest. Millise julgustuse sellest leiust endale saad?

2. On kerge arvustada Peetruse usu puudujääki, kui ta vette vajus. Kuid Peetrus oli ainuke jünger, kes julges paadist välja astuda. Millisel mõningal moel vajad sina oma kristlikus elus “paadist välja astumist”? Kuidas on lugu teie oma kogudusega? Kas on sellel vaja teha sama?

3. Ellen G White kirjutas: “Iga ustav jünger on sündinud Jumala riigi misjonäriks” (*Ajastute igatsus*, orig lk 195). Paljud Kristuse järgijad kaotavad oma algse entusiasmi jagamiseks nende poolt õpitut teistega. Kuidas saavad koguduseliikmed võita tagasi selle rõõmusõnumi jagamise vaimustuse? Mil moel saate aidata üksteisel saada tagasi see igatsus tunnistamiseks?

Kokkuvõte: Jutustus Peetrusest on kiiduavaldus sellele, mida Jumal saab teostada isegi nõrgima jüngri läbi. Jeesus rakendas Peetruse ägeduse ja head kavatsused ning tugevdas teda usus, olemaks varase kristliku koguduse võimas tugisammas.

9.õppetükk: 23.-29.august

Misjonitöö tugisammas: Apostel Peetrus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 18:3, 32; 95:1; Mt 16:18; Ap 5:15; 10:25, 28-43; 11:19-26; Gl 2:11-14.

Meelespeetav tekst: “Aga kui nad Peetruse ja Johannese julgust nägid ja teada said, et nad on kirjatundmatud ja õppimatud mehed, panid nad seda imeks ja tundsids nad ära, et nad olid need, kes olid olnud Jeesusega” (Ap 4:13).

Juhtmöte: Peetrus, see übermuudetud Peetrus, sai üheks suurimaist misjonäridest, keda maailm iial näinud on, isegi hoolimata mõningaist õppetundidest, milliseid tal veel õppida tuli.

Möödunud nädalal vaatlesime Peetruse hämmastavat ümberkujunemist – kuidas ta muutus ebastabiilsest inimesest koguduse tugisambaks. Kui kerge oleks teda olnud peale tema kohutavat langemist Issanda teenistusest välja arvata. Nagu nägime, ei olnud see siiski Jumala kavatsus selle eksliku peategelase suhtes.

Tõepoolest, pärast tema ennistamist pühendas Peetrus oma elu kutsumusele: jagada vaimulikku toitu Jeesuse karjale – nii sees- kui väljaspool karjataru.

Möödunud nädalal nägime ka, mida Kristus Peetruse elus tegi, muutes ta suureks misjonäriks.

Sellel nädalal vaatleme tema töö tulemusi. Jälgime mõningaid Peetruse kogemusi varase koguduse juhtpositsioonil ja abistajana evangeeliumi levitamises paganatele.

Meie jaoks tänapäeval on Peetruse loos mitmeid jõulisi õppetunde, nii tema kordaminekutest kui ka äpardustest.

Peetruse volitamine: lähivaade

“Ja mina ütlen sulle ka: sina oled Peetrus, ja sellele kaljule ma ehitan oma koguduse, ja surmavalla väravad ei võida seda” (Mt 16:18).

Need on mõned kõige vaieldavamatest sõnadest terves Piiblis. Teatav osa kristlikust ajaloost on rajatud selle teksti tähenduse tõlgendamisele inimeste poolt. Paljudele tähendas see, et Jeesus rajas oma koguduse Peetrusele, et too oli niinimetatud “esimene paavst” ja et tema, Peetrus, oli see kalju, millest Jeesus kõneles. Teised tõlgendavad seda Jeesuse olulise tähtsusega ütlust: sina oled Peetrus, aga sellele kaljule, Minule, rajan ma Oma koguduse. See tunnistus, nagu allpool näeme, on hiljem tugevasti soositud.

Otsi üles järgmised tekstid. Kuidas aitavad need meil mõista, millisest kaljust Jeesus siin räägib? 5Ms 32:4; Ps 18:3, 32; 95:1; 1Kr 10:4; Ef 2:20; 1Pt 2:6.

Kui tahes eesõigustatud Peetrus oligi, millised tahes olid tema annid, milline tahes tema rolli tähtsus, ei ole Jumala kogudus olnud iial rajatud patusele inimolendile. Taevas hoidku! Jeesus on see Kalju, see alus, millel Tema kogudus seisab. Meie kõik, Peetrus kaasa arvatud, oleme oma rollile ja positsioonile vaatamata kindlad nii kaua kui me toetume sellele alusele, sellele Kaljule, ja me saame teha seda ainult selles ulatuses, millises oleme alistunud usus ja kuulekuses (vt Mt 7:24) meie Issanda sõnadele ja käsule. Kindlasti tundis Issand Peetruse tulevikku ja teadis, kelleks Peetrus saab, kuid kindlasti ei kavatsenud Ta teha Peetrusest, patusest, langenud inimolendist Tema koguduse aluskaljut.

Mida peaksid Kristuse sõnad rääkima meile alandlikkuse tähtsusest meie elus ja eriti meie töös teiste päästmiseks? Miks on kõik meie mistahes annid tähtsusetud, kui need pole üle antud Issandale?

Peetruse vari

Näib, et koheselt peale Jeesuse tagasipöördumist taevasse võttis Peetrus juhi rolli usklikke, umbes 120 inimese seas. Apostlite tegude raamatus nimetatakse teda apostlite loendis tavaliselt esimesena ja ta juhtis usklikke ühe apostli valimisel Juudase asemele. Nagu me möödunud nädalal nägime, astub ta esile alles peale Nelipüha ja jutlustab jõuliselt rahvahulgale. Nii me näeme täiesti hämmastavat muutust Peetruse elus (Ap 2:14-41). Püha Vaimu töö tulemusel tema jutlustamise kaudu võtab 3000 inimest vastu Jeesuse ja nad ristitakse.

Järgmisel korral näeme Peetrust koos tema kaasapostli ja kauaaegse sõbra Johannesega minemas templisse palvetama. Siis teostab Peetrus esimese Apostlite tegude raamatus kirjeldatud tervendava ime, kui ta parandab sündimisest alates halvatud mehe (Ap 3:6-8).

Võrdle Ap 3:6, 12, 13; 4:10. Milline ühine teema läbib Peetruse sõnu?

Peetrusel oli pikaaegne ja kibe kogemus teha asju oma jõuga. Ta ei unustanud ialgi vajumist tumedatesse lainetes, olles pilgu Jeesuselt pööranud. Ta ei unustanud ialgi oma Meistri salgamist peale Tema kinnivõtmist. Ta ei unustanud ialgi Jeesuse noomimist tema proovimisel asju omal moel teha. Peetrus, olles ilmselt oma õppetunnid õppinud, toetus Issanda väele. Tal oli seda vaja.

Loe Ap 5:15; 10:25. Mis toimus nende kahe aruande alusel? Millist laadi uskumatu pinge asetati siin Peetrusele? Millise suure ohuga pidi tema või ükskõik kes, samas olukorras silmitsi seisma?

Kas asi oli jõudnud nii kaugemale, et inimesed arvasid, et piisab sellest, kui "Peetruse vari" neid puudutab? Nüüd pidi Peetrus, tädetuna väega kõrgest, vaatama näkku oma suurimatele vaimulikele väljakutsetele.

Mida teeks see sulle, kui inimesed reageeriksid sinule sel moel, nagu juhtus Peetruse puhul? Millisel ainsal viisil võiksid sa hoida iseenast kõige kahjustavat laadi vaimulikust uhkusest?

Varase koguduse organiseerimine

Kristliku koguduse varajastes etappides jagasid värsked usklikud omavahel omandit ja hüvesid, tulid iga päev kokku palvuseks ja nautisid osaduse rõõmu. Nad “kiitsid Jumalat ja nautisid kogu rahva soosingut” (Ap 2:47, NIV). Apostlite juhtimisel edenes kõik hästi.

Kuid koguduse kasvades kerkisid probleemid. Sai selgeks, et kogudus vajab organisatsioonilist struktuuri. Peetrus ja teised apostlid mõistsid, et selles pidi olema sobiv tasakaal hoolekande töö ja nende peamise ülesande vahel. Nad otsustasid: “See ei sobi, et me kõrvale jätame Jumala sõna ja hoolt kanname toidulaudade eest” (Ap 6:2). Kui uutel levikualadel uusi kogudusi moodustati, muutus nõuetele vastav koguduse organisatsioon veelgi kriitilisemaks. Oli oluline tagada, et usklikke korralikult kindlustataks ja toidetaks nende uues usus.

Jeruusalemma kogudus hakkas kahekaupa saatma välja misjonäre (järgides Jeesuse eeskuju apostlite ja jüngerite väljasaatmises).

Mida tegid juhid Jeruusalemmas kui nad kuulsid uuest Filippuse rajatud usklikte grupist Samaarias? Ap 8:14. Või kui moodustati uus kogudus Antiookias? Ap 11:19-26. Mis on nende toimingute tähtsus?

Kogu Apostlite tegude raamatus näeme Peetrust ja Jeruusalemma kiriku juhte hoidmas administratiivset ja vaimulikku silma peal kiriku kiirel kasvul, eriti paganate seas. Nad mõistsid, kui kerge on vastsetel usklikel tagasi paganlusse libiseda või saada juhitud valeõpetustesse. Olles tulnud Jeesuse juurde kui usus vastsündinud, oli neid vaja võõrutada maailma “piimast” ja kindlalt istutada õigesse õpetusse.

Mida võiksite teie teha rohkem, et aidata uutel liikmetel olla paremini õpetatud Jeesuses ja meie sõnumis? Miks mitte võtta üks uus liige oma tiiva alla ja teda edasi aidata?

Avaram nägemus

Pärast Nelipühi kujundati ümber Peetruse elu ja ta sai koguduse vägevaks tugisambaks. Kuid tal tuli üha õppida. Nagu teised apostlid, nägi Peetrus veel ikka oma misjonitööd üksnes juutidele kuulutamises.

Loe Ap 1:8. Milline Jeesuse ütlus pidanuks aitama Peetrusel ja teistel apostlitel mõista, et asjad ei olnud kavatsatud olema päris nii nagu nemad ootasid, vähemalt misjoni osas?

Ap 10:1-14 anti Peetrusele nägemus, milles tal kästi süüa rooja-seid toite. Juudina oli ta rabatud käsu üle. “Ei ilmaski, Issand!”, vastas Peetrus, “ma pole iialgi sünninud midagi ebapuhast või roojast” (Ap 10:14). See oleks sama, kui seitsmenda päeva adventistil käs-taks nägemuses suitsetada üks sigarett ja rüübata pudelist alkoholi.

Muidugi ei käskinud Jumal tegelikult Peetrust süüa roojaseid toite – just nagu Ta ei käsi meid suitsetada või juua alkoholi. Peetruse nägemus oli tähendamissõna. Esmalt mõistatas ta selle tähenduse üle (s 17), kuid see selgus peagi, kui ta kutsuti Korneliuse, pagana, majja.

Loe Ap 10:28-43. Milline oli nägemuse tegelik tähendus? Mida mõistis Peetrus nüüd, mida ta varem ei mõistnud?

Tänapäeval on meile täiesti ilmne, et evangeelium oli sõnum kogu maailma jaoks, kuid see oli täielik üllatus sellise mehe jaoks nagu Peetrus, arvestades tema tausta. Kui oluline on, et milline tahes on meie amet koguduses, ei laseks me oma kultuurilistel eelarvamustel asetada endile simaklappe. Kui oluline on, et nagu Peetrus, omandaksime avarama nägemuse meie koguduse ülesandest.

Millised on mõned isiklikud või kultuurilised silmaklapid, millega sina oled tegelema pidanud? Või, võib-olla, paljud teie koguduses jätkuvalt tegelevad? Mil moel saad omandada avarama nägemuse?

Kasvades armus

Isegi kui koguduseliikmed Kristuses töötavad ühise eesmärgi nimel, võivad esile kerkida lahkarvamused ja mittenõustumised. Varane kristlik kogudus ei olnud erand. Ka mitte Peetrus. Kui tahes eriliselt Jumalast õnnistatud, kui tahes oluline koguduse tööle, pidi isegi Peetrus pärast Nelipühi mõneti kasvama. Kui suurepärane on teada, et Jumal kasutas teda ikka isegi tema vigadega.

Loe Gl 2:11-14. Mida Peetrus ikka veel ei mõistnud?

Paulus oli nõrдинud, kuna ta arvas, et Peetrus toimis silmakirjasejana. Pärast Peetruse nägemust roojastest toitudest ja tema kohtumist Korneeliusega, oli ta hakanud läbi käima paganatega. Selle tõttu kritiseeriti teda juudikristlaste poolt Jeruusalemmas (Ap 11:2). Peetrus kaitses enda käitumist ja selle tulemusena muutsid tema arvustajad meelt. “Aga kui nad seda kuulsid, jäid nad vait ja andsid au Jumalale, ütledes: “Siis on Jumal ka paganaile andnud meeleeparanduse eluks!”” (s 18).

Kuid nüüd, Pauluse pettumuseks, pärast paganate heaks nii palju saavutatut, muutis Peetrus oma käitumist. Ta andis alla juudikristlaste survele ja läks vastuollu enda veendumustega. Ta keeldus nüüd söömast koos paganatega, kuna ei tahtnud solvata juudikristlasi. Paulust häiris Peetruse käitumine, olgugi et ühes teises seoses hoiatas ta tugevamat venda saamaks teatud komistuseks nõrgematele (1Kr 8:9-14). Ilmselt siiski antud juhul, mis puudutas läbikäimist paganatega, mõtles Paulus, paganate apostel, et missiooni tunne teiste suhtes, mõte kõigi olemisest üks Kristuses, oli ülekaalukas ja kõige tähtsam põhimõte.

Loe 1Kr 8:9-14. Millest Paulus seal räägib? Kuidas võiksid võtta tema poolt öeldu ja rakendada seda iseenda ja oma koguduse jaoks? Milliste toimingutega võiksid olla komistuseks nõrgematele liikmetele?

Edasiseks uurimiseks: “See, kuidas Õnnistegija kohtles Peetrust, oli õppetunniks nii temale kui ka ta vendadele. Ehkki Peetrus oli oma Issanda ära salanud, ei olnud Jeesuse armastus tema vastu hetkeski kadunud. Kui ta nüüd apostlina pidi alustama tööd teiste heaks sõnaga teenimises, pidi ta kohtlema üleastujat kannatlikkuse, kaastunde ja andestava armastusega. Pidades meeles oma nõrkust ja langemist, pidi ta kohtlema tema hoole alla usaldatud lambaid ja tallekesi sama õrnalt nagu Kristus oli kohelnud teda” (Ellen G White, *Apostlite teod*, orig lk 516).

“Arvestades kõiki Peetruse komistamisi, tema langemist ja pöördumist, tema pikka teenimise aega, tema lähedast tutvust Kristusega, tema teadmist Kristuse puhta, otsekohese põhimõttest kinnipidamise suhtes; kõiki õpetusi, mida ta oli saanud, kõiki ande ja tunnetust ja suurt mõju jutlustamiseks ning sõna õpetamises, kas pole siis võõrastav, et ta võis teeselda ja kõrvale hoiduda evangeeliumi põhimõtetest inimeste kartuse pärast või selleks, et võita lugupidamist? Kas pole võõrastav, et ta võis kõikuda ja olla kahepalgeline oma positsioonis? Võiks Jumal anda igale inimesele tunde tema isiklikust abistusest, tüürimaks oma laeva kindlalt ja ohutult sadamasse. Kristuse arm on vajalik igal päeval. Ainult Tema võrratu arm võib hoida meie jalgu komistamast” (Ellen G. White, *Comments*, The SDA BC, vol 6, pp 1108, 1109).

Küsimused aruteluks:

1. Vestelge klassis koguduse nõrgemate liikmete kohtlemise üle, kes võiksid komistada teatud tavade otsa. Kui kaugele läheme me neile järeleandlikkuses? Milliseid põhimõtteid peaksime järgima, nii et me ei toimiks nii nagu tegi Peetrus – ei ohverdaks kõrgemat eesmärki meie hästimõeldud püüetele mitte solvata?

2. Vaimulik uhkus on alati hädaoht igäühe jaoks. Kuidas saame endid selle eest kaitsta, eriti kui meil on suur edu hingede võitmisel, teenimises või mis tahes koguduse elu valdkonnas? Mil moel aitab Issand hoida oma teenijad alandlikena?

3. Kas teie kogudus on organiseeritud rohkem mingi klubina kui misjoni organisatsioonina? Kui nii, mida saate teha, aitamaks kogudust ümber kujundada selle keskse ülesande jaoks?

Kokkuvõte: Apostel Peetrus läks läbi sünge hingeöö enne Jeesuse surma, selle kestel ja pärast seda. Kui Jeesus üles äratati, anti talle uus võimalus olla ustav oma Issandale. Peetrus pühendas oma elu sellele ülesandele ja juhtis kogudust katsumusterohketel aegadel.

10.õppetükk: 30.august – 5.september

Naised misjonitöös

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 8:41-55; Jh 4:1-40; Ap 16:14-16; 18:1-3, 24-28; Rm 16:3-5.

Mellespeetav tekst: “Sellepärast, ütlen ma sulle, on tema rohked patud andeks antud, sest ta on palju armastanud. Aga kellele pisut andeks antakse, see armastab pisut” (Lk 7:47).

Juhtimõte: Kuigi naistele anti sageli taustarollid, näitab Uus Testament neid kaalukalt kaasahaaratuna koguduse misjonitöö edendamisse.

Naised on etendanud juhtivaid osi piibellikus ajaloos. Nende hulgas on häid ja halbu kuningannasid, õiglasi teenijatüdrukuid, palvetavaid emasid, jõulisi juhte, mõjukaid abikaasasid, heldekäelisi andjaid, prostituute, prohveteid, diakonisse, lahkeid võõrustajaid ja Jeesuse ustavaid toetajaid ning sõpru.

Sellistes lugudes nagu näiteks Ester ja Deboora, asuvad naised tegevuse keskmes. Läbi kogu Piibli avara panoraami võime näha, mil moel missiooniga naised on aidanud edendada taeva kuningriiki.

Uues Testamendis võime lugeda näiteid sellest, kuidas Jeesus naistega tegeles. Samuti toetasid paljud Jeesust järgivad naised Teda majanduslikult (Lk 8:1-3) ning aitasid hoolitseda Tema vajaduste eest (Mk 15:41). Jeesus teenis naisi eriliselt mitmetel juhtudel. Kui paljud Tema jüngritest Jeesusest Tema surma eel lahkusid, jäid naised ustavaks ning jäid Temaga Ristini. Naised olid Tema ülestõusmise esimesed tunnistajad.

Sel nädalal vaatleme ainult väheseid naisi Uues Testamendis, kes lugude lühidusele vaatamata mängisid olulist osa koguduse töös.

Reeglite purustamine

Ühiskonnas, kus Jeesus elas ja töötas, hoiti naised suurel määral eemal ühiskondlikust elust. Hingamispäeval selgus jumalateenistusel olid naised ainult pealtvaatajad, mitte asjaosalised. Nagu paganate, nii oli ka naiste jaoks eriliselt märgistatud eesõu sünagoogi juures, millest nad ei tohtinud kõrvale eksi. Tähtsusetult paigutati see meeste õue kõrvale.

Avalikus kohas olid meeste jaoks piirangud, kui palju võisid nad mingi naisega rääkida, isegi omaenda naisega. Naistel ei lubatud õppida Toorat; tegelikult ei lubatud neid isegi Pühakirja puudutada, et nad seda ei rüvetaks.

Jeesus lähenes sellele teisiti. Naised oli Tema armastatud lapsed just sama palju kui mehedki. Tema surm kaitses neid just sama palju kui ükskõik millist meest.

Ehkki tolle aja rabidel ei lubatud õpetada naisi, Jeesus õnneks õpetas. Ühel juhtumil istus Maarja, Laatsaruse õde, Tema jalgade ees nagu õpilane (Lk 10:38-42).

Eelarvamus naiste suhtes tungis igale elualale. Meestel lubati naist enesest lahutada isegi kõige tühisemal põhjusel, kuid naistel ei lubatud lahutust alata isegi mehe kõige tõsisema õigusrikkumise korral. Jeesusel oli öelda kõvu sõnu kehtiva abielulahutamise korra kohta, mis kohtles naisi nagu oleksid nad mehele kuuluvad esemed (Mt 19:3-8).

Luuka evangeeliumi kahes peatükis rikub Jeesus eeskirju puutekontakti osas tseremoniaalselt ebapuhaste naistega. Ta puudutab surnud tütarlast ja äratas ta ellu (Lk 8:41, 42, 49-55); lubab veritõbisel naisel Teda puudutada (Lk 8:43-48) ja laseb ühel halva kuulsusega naisel pesta Tema jalgu (Lk 7:37-39).

Loe kõik need aruanded. Millised põhimõtted lasksid sinu arvates Jeesusel neid reegleid rikkuda? Mil moel on need põhimõtted tänapäeval rakendatavad?

Maa peal olles kiskus Jeesus maha maised, inimlikud barjäärid. Nagu apostel Paulus ütles: “Ei ole siin juuti ega kreeklasi, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristus Jeesuses” (Gl 3:28).

Millist laadi eelarvamusi mingi grupi suhtes hellitad sa veel? Kuidas saad sa ära tunda need eelarvused? Veel olulisem – miks pead sa need võitma?

Naine kaevul: I osa

Lõhenemine juutide ja samaarlaste vahel oli pikaajaline ja terav (selle juuri vt 2Kn 17:24-41). Kui pagendatud pöördusid tagasi Baabülonist ja püüdsid üles ehitada Jeruusalemma templi ja linna-müürid, üritasid samaarlased nende tööd takistada (vt Es 4:7-22 ja Ne 4:1-5). Sellega sarnanevad vahejuhtumid, samuti vaidlus templi õige asukoha üle, toitsid vaenu kahe grupi vahel. Ühel juhtumil püüdis teatud grupp inimesi solvata Jeesust, nimetades Teda samaarlaseks ja kurjast vaimust juhituks (Jh 8:48).

Kõige otsem ja kiirem tee Jeruusalemma vahel lõunas ja Galilea vahel põhjas viis läbi Samaaria. Siiski valisid inimesed selle teekonna jaoks sageli ringtee ümber Samaaria – hoolimata tülikalt pikemast vahemaast, selleks et vältida nende kauaseid ja vihaseid vaenlasi.

Otsi üles järgnevad lõigud Luuka evangeeliumis. Mida räägivad need Jeesuse hoiaku kohta samaarlaste suhtes? Mida peaks see rääkima meile sellest, millised peaksid olema meie hoiakud nende suhtes, kes on traditsiooniliselt meie endi kultuuri poolt põlatud? Lk 9:51-56; 10:30-37; 17:11-19.

Enam kui ühel juhtumil näitavad evangeeliumide autorid Jeesust rändamas otse läbi Samaaria. Ühel korral oma teel Juudast Galileasse peatus Ta Samaaria linna Sühhari juures Jaakobi kaevu asukohas, Gerisimi mäe lähedal – samaarlaste jaoks püha paik, nende templi asukoht. Siin toimuski Tema tuntud mõttevahetus mitte lihtsalt samaarlasega, vaid samaarlasest naisega (vt Jh 4).

Selle naise suureks üllatuseks küsib Jeesus, kas ta ammutaks Talle joomiseks vett. See soov õokeerib naist, sest Jeesus oli juut ja tema oli samaarlane ning pealegi naine! Kõneldes naisega, rikub Jeesus mitmeid kultuurilisi tabusid. Apostel Johannes ütleb, et kui tema ja teised jüngrid tagasi jõudsid, siis “imestasid nad, et ta naisega kõnles” (Jh 4:27). Seda ei peetud sobivaks mehele, eriti veel usulisele õpetajale, olla nähtud kõnelemas mingi naisega avalikus kohas – eriti veel kõigi inimeste hulgast – samaarlasest naisega.

Jeesus ei lasknud ühiskondlikul taval katkestada Tema missiooni. Kuidas leiad sa õige tasakaalu ühiskondlike reeglite silmas pidamise ja õigesti tegutsemise vahel?

Naine kaevul: II osa

Loe Jh 4:1-40, mis räägib Kristuse kohtumisest selle naisega. Mil moel ühendab Jeesus selle naise igapäevase elu ja olukorrad vaimuliku tõega, mida Ta jagada soovib? See tähendab – mil moel oli Ta võimeline aru saama tema vaimulikest vajadustest?

Naine on nii erutatud nähtust ja kuuldust, et ta kiirustab tagasi linna, vaevumata isegi oma veekannu kaasa võtma (Jh 4:28). Ta on kohanud Messiat ja ta peab saama jagada seda uudist teistega.

Tema tunnistuse esimene osa on kutse neile, kohtumaks nende endi pärast selle mehega, kes tema elulugu tundis (s 29). Siin on lihtne, kuid klassikaline tõde tunnistamise kohta. Meie ülesanne ei ole inimesi pöörata. Meie ülesanne on külvata seemet ja tuua inimene Jeesuse juurde. Sellest alates hoolitseb Püha Vaim pöördumise eest. Need inimesed tunnistasid pärast Jeesusega kohtumist: “Me ei usu mitte enam sinu kõne pärast: sest me ise oleme kuulnud ja teame, et tema on tõesti maailma Päästja” (Jh 4:42).

Teine osa tema tunnistusest on küsimus: “Kas see ei ole Kristus?” (s 29). Selle küsimuse ülesehitus Kreeka keeles vihjab, et ta oletab vastuse tema küsimusele olevat eitava. Järlikult on tema küsimus sõna-sõnalalt: “Ta ei ole ju Messias, ega ju?”

See naine kas ei olnud veel 100% kindel Jeesuse Messias olemise suhtes või mis on tõenäolisem, ta pehendas seda sõnumit inimestele, kes võisid talle vaenulikud olla sellise väite esitamise pärast.

Kuigi sellest aruandest võiks saada palju õppetunde, on neist üks olulisem see, et tehes, mida Ta tegi, murdis Jeesus selgelt oma aja traditsioone, tunnistades mitte üksnes ühele naisele, vaid samaarlasest naisele, ja kasutades siis seda naist sõnumivijana ja evangelistina rõõmusõnumi heaks.

Jeesus kasutab samaarlast, naist, ja pealegi vaevalt parima kõlbelise taustaga naist, olema tunnistajaks Tema jaoks. Näib nagu astuks Ta meelega vastu oma aja igale tabule ja eelarvamusele. Milliseid õppetunde peaksime sellest saama selle kohta, kes on või ei ole kõlblikud töötama Issanda jaoks?

Naised varases koguduses

Läbi kogu Apostlite tegude raamatu ja Pauluse kirjades, mainitakse naise sageli esitamas teatud rolli varajases koguduses.

Varased kristlased ei pidanud jumalateenistusi kirikutes, vaid selle asemel inimeste kodudes, sageli toidulaua ümber. Paljud neist kodudest kuulusid naistele, näiteks nagu Lydiale, ärinaisele, kes kauples purpurkangaga. Paulus, Siilas, Timoteos ja Luukas kohtusid temaga Filippis Makedoonias, kui nad hingamispäeval kogunesid grupi naisetega palvusele jõe ääres.

Loe Ap 16:14-16. Millises rollis näeme siin Lydiat?

Milline ulatuslik lugu peab peituma nende väheste sõnade taga. Kahe lause vahendusel võtab Lydia vastu Jeesuse, tunnistab tervele perele enda vastleitud tõekspidamisi, ta ristitakse koos perega ja ta avab oma kodu apostlitele. Lydia on esimene kirjalikult jäädvustatud pöördunu Euroopas, ja tema kodu kujuneb keskuseks, kust apostlid seda piirkonda teenivad.

Loe Ap 18:1-3, 24-28; Rm 16:3-5; 1Kr 16:19. Mil moel oli Issand nende erinevate tekstide alusel võimeline Priskillat teenimeseks kasutama?

Pärast mõningat aega Korintoses, sõitis Paulus laevaga Süüriasse ning koos temaga Priskilla ja Akvila. Siin avasid Priskilla ja Akvila oma kodu juudile, kelle nimi oli Apollos ning õpetasid talle Jeesust (Ap 18:24-26). Apollos saab hiljem suureks abiks kogudusele Ahhaias (s 27, 28).

Loe uuesti Rm 16:3-5. Paulus väljendab tänu nii Priskillale kui tema mehele. Priskillal oli ilmselt oluline roll, millist Paulus soovis tunnustada. Kuidas saame olla tundlikumad naiste kinnitamisest, mis tahes osas nad tegutsevad?

“Ma usaldan teie hoolde Foibe”

Kuigi piiratud ühiskondliku tavade ja väljavaadete poolest, tõusevad paljud naised varases kristlikus koguduses esile oma teeniva elu kaudu. Piibel annab harva palju detaile, kuid selge on, et naised mängivad aktiivset osa koguduse misjonitöös.

Loe Ap 21:9. Millise tähtsa põhimõtte võime leida sellest lühikesest tekstist?

Kirjutades kogudusele Roomas, soovitab Paulus neile Foibe nimelist naist, kellele ta viitab “meie õena” (Rm 16:1). Foibe kuulus kogudusse Kenkreas – sadamalinnas Korintosest mõne miili kaugusel. Paulus kirjeldab Foibet kui “koguduse teenijat” (s 1). Oma kirjutistes kasutab Paulus sageli kreeka sõna *diakonos*, siin tõlgituna “teenija” ja teistes kohtades “diakon”. Milline tahes ka õige sõna on, mõte on selles, et Foibe oli üks, kes kogudust teenis. Paulus jätkab: “Ta on abiks olnud paljudele, ka mulle enesele” (s 2).

Paljusid teisi naisi Uues Testamendis tuntakse nende heade tegude tõttu. Otsi üles järgmised tekstid. Mida saame järeldada neist ja juba loetuist erinevate ametite kohta, mida naised kristluse varajastel aegadel pidasid? Ap 9:36; Rm 16:7, 12; Fl 4:2, 3; Fm 2.

Naised ei mänginud üksnes olulist rolli lava taga varase koguduse toetamises; ilmneb, et paljudel oli juhtiv osa evangeeliumi jagamise eesliini töös. Kahtlemata on naistel evangeeliumi lõputöös, kolme ingli sõnumi levitamises “kõigile rahvahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele” (Ilm 14:6) jätkulvalt oluline roll.

Mees või naine – milline on parim viis, kuidas sina saad oma ande teenimises ja misjonitöös ära kasutada?

Edasiseks uurimiseks: “Samaaria naine, kes Jeesusega Jaakobi kaevu ääres vestles, tõi kohe pärast Õnnistegija leidmist ka teised Tema juurde. Ta osutus edukamaks misjonitööliseks kui Kristuse enda jüngrid. Jüngrid ei näinud Samaarias midagi, mis oleks viidanud viljakale tööpõllule. Nende mõtted olid suunatud vaid suurele tööle tulevikus. Nad ei mõsitnud, et otse nende ees seisis lõikus, mis tuli kokku koguda. Kuid naise kaudu, kelle nad põlgasid, toodi Jeesust kuulama kogu linnatais inimesi” (Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, p 102).

“Issandal on tööd nii naiste kui meeste jaoks. Nad võivad teostada kiiduväärt tööd Jumalale, kui nad õpivad esmalt Kristuse koolis väärtuslikku, kõigest tähtsaimat alandlikkuse õppetunni. Nad ei pea kandma üksnes Kristuse nime, vaid neil peab olema Tema vaim” (Ellen G. White, *North Pacific Union Gleaner*, Dec 4, 1907).

Küsimused aruteluks:

1. Mõnedes osades maailmas mängivad naised harva mingeid juhtivaid osi koguduses. See heidetakse sageli nagu ainult mingi kultuuriküsimusena kõrvale; teised mõistavad seda moraaliküsimusena. Millal muutuvad tavad ja kultuuriküsimused moraaliküsimuseks?

2. Ellen White ütleb, et naine kaevu ääres osutus tõhusamaks misjonäriks kui Jeesuse jüngrid. Milliseid erilisi jõude saab naine panna koguduse misjonitöösse? Ilma süvenemata naiste ordineerimise vaieldavasse küsimusse, mil moel saame paremini kinnitada ja kasutada naisi, kes on osa meie liikumisest ja sõnumist?

3. Vestelge klassis Jeesuse ja Samaaria naise üle. Asetage see jutustus teie endi kultuuri ja tausta. Kujutlege Jeesust väga meeleldi teenimas kedagi teie kultuuri poolt põlatut ja vihatut, kellega paljud isegi ei kõneleks. Mida õpetab sulle see ülesanne evangeeliumi käsu tegeliku olemuse kohta?

Kokkuvõte: Läbi Uue Testamendi esinevad naised rohkem taustarollides. Siiski kiidavad Jeesus ja apostel Paulus sageli naisi – nende armastuse ja halastuse tegude eest ja koguduse misjonitöö edendamise eest.

11.õppetükk: 6.-12.september

Misjonitöö paganlikul maal: Taaniel ja kaaslaskond

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Taanieli 1-3, 6.

Meelespeetav tekst: “Aga Taaniel võttis südames ette ennast mitte roojastada kuninga roaga ja tema joodava viinaga, ja ta taotles kamerteenrite ülemalt, et tal ei oleks vaja ennast roojastada” (Tn 1:8).

Juhtmõte: Jutustused Taanielist ja tema kaaslastest Baabülonis pakuvad meile pilguheite ustavusse ja misjonitöösse, mis jääb oluliseks isegi pärast kahtkümend kuut sajandit.

“Aga me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, kõik ühtlasi heaks tuleb, neile, kes tema kavatsuse kohaselt on kutsutud” (Rm 8:28).

Süngeimais olukordades, kui asjad näivad täiesti viltu minevat, võime lohutada endid, et lõpuks tulevad kõik asjad heaks. Mitte et kõik asjad on hästi, vaid et koos Jumalaga võivad need tulla heaks. Meile ei tagata, et see toimub meie poolt soovitud viisil; ja me ei pruugi iial tunnistada seda heaks, mis lõppeks järeldub. Kuid selline töotus püsib.

Sel nädalal keskendume halva heaks pööramisele Jumala poolt nelja heebrea noormehe kogemuses, kes ilma nendepoolse süüta olid saadetud välja võõrale maale. Ometi oli Jumal nende kõikumatu pühendumise tõttu võimeline kasutama neid tunnistajatena Tema eesmärkidest ja väest. Läbi erinevate raskete katsumuste, nagu lõõmav ahi ja lõvide koobas, Jumal mitte ainult tõi esile Tema hoolitsuse Taaveti ja tema sõprade eest, vaid Ta demonstreeris Oma väge paganate ees, kes tundsid üksnes endi ebajumalaid. Kes peale Jumala tunneb nende noorte heebrealaste ustavuse igavesi tagajärgi?

Vaimulik vundament

Enamus meist tunnevad põhilist jutustust Taanielist ja tema sõpradest, kes olid vangistatud Nebukadnetsari, Babüloonia kuninga poolt umbes kuussada aastat enne Kristust. Nende ustavuse kaudu kasutas Jumal neid noori mehi edasi viimaks Tema plaane ja misjonitööd Baabülonis tolle aja võimsaimale rahvale maailmas. Siiski on jutustused Taanielist, Hananjast, Miisaelist ja Asarjast kiiduavaldus ustavale ettevalmistusele nende vanemate poolt.

Juudi perekonnad ei võtnud kergelt oma laste juhendamise kohustust. Palju sellest toimus läbi jutuvestmise, mis oli oluline osa perekonna elus. Vanemad pidid üha uuesti jutustama lugusid Jumala juhtimisest nende rahva ajaloos. Lapsed pidid õppima, kuidas Jumala käskude järgimine viib ellu ja neist mitte hoolimine surma.

Loe 5.Ms 6:6,7 (vt ka 5Ms 4:9). Milline vaimulik põhimõte siin on tähtis mitte ainult laste, vaid meist igaühe jaoks? Mil moel on igapäevased isiklikud palvused abinõu selle põhimõtte rakendamiseks meie isiklikus elus?

Taanieli, Hananja, Miisaeli ja Asarja vaenmad ei võinud ennustada, mis pidi nende lastega toimuma. Kuid ustava, igapäevase usu-lise õpetuse läbi valmistasid nad tugeva vaimuliku vundamendi laste ülejäänud elu jaoks. Kui oluline, et vanemad püüavad teha sedasama oma laste jaoks tänapäeval. Samal ajal alatine püsimine Jumalas, alatine jutustamine imedest, headusest ja Jumala armastusest saab olla kasuks sama palju vanematele kui lastele. Isegi nende jaoks, kellel lapsi pole või kelle lapsed on kodunt lahkunud, on oluline hoida tegelikkust, headust ja Jumala väge meie silme ees kõigil aegadel. Lõppude lõpuks, kuidas saame teistega jagada, mida me ise kogenud ei ole?

Kui järjekindel oled sina oma isiklikus palveelus? Mil moel saab see aidata tugevdada usku ja teha meid paremateks tunnistajateks?

Varased testid

Kohe peale poiste Baabüloni jõudmist, oli selge, et Taaniel, Hananja, Miisael ja Asarja pidid seisma silmitsi paljude kiusatuste ja negatiivsete mõjudega.

Loe Tn 1:4. Milles toimub esimene võimalik rünnak nende usule? Miks võis see nii hukutav olla?

On liigagi tõsi, et mida me loeme, mida meile eksponeeritakse, mõjutab paratamatult meie mõtteid. Võib-olla esimest korda nende elus, esitati neile noorte meeste kirjandust, mis sisaldas vastupidiseid väärtusi ja uskumusi sellele, mida neile oli õpetatud. Babüloonia kirjanduses seati nad vastamisi astroloogiaga, väärjumalate ja müütidega erinevates kirjeldustes. Oli alanud võitlus nende meelte ja seega nende hingede pärast (vt Fl 4:8). Võitlus toimus samuti nende ihude pärast, mis, nagu tänapäeva teadus on sobivalt näidanud, on lähedaselt seotud meie mõisusega.

Loe Tn 1:8. Milline võtmesõna näitab siin, miks Taaniel ja tema sõbrad (vt s 12-14) ei soovinud süüa kuninga toitu?

Võtmesõnaks on “roojastada”, mis heebrea keeles tähendab just seda – “rüvetama, roojastama”. Järelikult, ei olnud nende noorte meeste jaoks küsimus mitte ainult tervislikus eluviisis või pelgas eelistuses. See oli kõlbluse küsimus.

Mislaadi vabandusi võinuks nad iseendile esitada, et õigustada sellise toidu söömist?

Baabülonis veedetava aja algusest alates, otsustasid need neli noort meest seista põhimõtete eest, hoolimata hinnast. See seadis mudeli nende ülejäänud ajale Baabülonis, kus neid enam kui ühel korral usu pärast testiti. Oma ustavuse läbi andsid nad kindla tunnistuse taeva Jumalale.

Inimlik kalduvus on esitada vabandusi halbadele valikutele või valesti käitumisele. Millistes elu valdkondades on sul kalduvus lihtsama vastupanu teed minna? Mida saad ette võtta, tegelemaks vaimulikult ohtliku kalduvusega?

Ei mingit kompromissi

See piibellik jutustus näitab selgelt Jumala sekkumist babülooni laste ellu – mõjutamas kuningas Nebukadnetsarit ja hiljem kuningas Kyroost. Jumalat portreteeritakse mitte ainult Iisraeli laste Jumalana, vaid kõigi rahvaste Jumalana.

Loe Js 56:1-8. Mõtles sellest ajast, millal see kirjutati? Milline on seal antud oluline punkt?

Loe Tn 1:6, 7. Mis siin toimub? Millised põhjused olid nende vangistajatel niimoodi käitumiseks?

Nimede tähendus oli juudi perekondadele oluline ja lastele valiti nimed hoolikalt. Nimed Taaniel (“Jumal on mu kohtunik”), Hananja (“Jehoova on armuline”), Miisael (“kes on see, mis Jumal on”) ja Asarja (“Jehoova aitab”) peegeldavad kõrget eelistust, mida vanemad omistasid oma laste vaimulikule elule.

Nebukadnetsari tipp-ametnik Aspenas annab neljale noorele heebreamehele Babüloonia nimed – Beltsassar, Sadrak, Meesak ja Abednego – mis on peamiselt austusavaldused Babüloonia jumalatele.

Need nimed, mille suhtes neil ei olnud midagi otsustada, on nelja noore mehe lähim kokkupuude ebajumalakummardamisega. Jumala õnnistuse saatel asuvad nad peagi silmapaistvatele kohtadele Babüloonia õukonnas ja valitsuses.

Peale nende ettevalmistamise perioodi lõppemist esitab Aspenas nelja noort meest kuningale. Kuningas vestleb nendega ega “leia ühtki võrdset” nendele (Tn 1:19). “Ja kõiges teaduse ja tarkuse küsimusis ning arusaamises kõigest, milles kuningas neid küsitles, leidis ta nad olevat kümme korda üle kõigist ennustajatest ja nõidadest kogu tema kuningriigis” (s 20, NIV). Milline tohutu tunnistus sellele, mida Jumal võis teostada läbi nelja noore ustava mehe. Toodud segaduse keskelt Jeruusalemmas maailma kõige võimsama isiku õukonda, olid nad ülesande kõrgusel ja seisis kuninga ees Jumala väe tunnistajatena.

Miks oli nelja noore heebreamehe jaoks vastuvõetav kanda paganlikke nimesid, kuid mitte vastuvõetav süüa paganlikku toitu? Kuidas tõmbame oma isiklikus elus joone kultuuriküsimuste ja moraali või religiooni valdkonda puutuva vahele? Valmistu oma vastuse üle klassis vestlema.

Unenägude tõlgendaja

Taaniel ja tema kaaslased olid jõudnud õukonna kõrgeimate ametiteni Baabülonis, tolle aja maailma suurimas impeeriumis. Kuid nagu enamikes võimu kantsides, ootasid neid ohud.

Loe Tn 2:1-13 ja vasta järgmistele küsimustele:

1. Kuidas püüdsid targad mehed kuningat petta?

2. Mil moel kindlustas kuningas nende kavalate võtete asjatuks muutmise?

3. Millised tarkade meeste sõnad avaldasid kuninga soovi võimatust? Miks pidid need sõnad hiljem aitama tunnistada Jumala väest?

Jumal oli varem andnud Taanielile unenägude ja nägemuste tõlgendamise anni (Tn 1:17), aga Taaniel ei kavatsenud olla enesekindel ja pidada ükskõik mida endastmõistetavaks. Ta kutsus oma kolm sõpra ja õhutas neid tungivalt palvetama (Tn 2:18), sest ilma jumaliku sekkumiseta oleks neid kahtlemata oodanud sama saatus, mis äratlane ja petiseid kuninga õukonnast.

Loe Taanieli tänapalve (Tn 2:20-23). Mis on selle palve tuum? Millise lootuse ja julgustuse sõnumi saad sellest ammutada iseenda jaoks ükskõik mis olukorras viibides?

Enamus meist tunneb selle jutustuse ülejäänud osa (kui ei, lugege peatükk läbi). Mõtelge selle üle, mida tähendas maailma suurima impeeriumi monarhile alanduda ja kummarduda maani ühe võõramaise vangis ees oma enda õukonnas (s 46-48)! Kuningale avaldas ilmselt juhtunu muljet, hoolimata sellest, kui palju pidi ta veel õppima. Taanieli läbi säästab Jumal järelikult tarkade meeste elu terves Babüloonias, juhivad ühe paganliku kuninga vähemalt usu algeteni tõelisse Jumalasse ning edutab Taanieli ja tema sõbrad võimu positsioonidele, kus nad saavad olla suuremaks tunnistuseks Temale.

Kaks – elu või surm – testi

Kaks veel suuremat testi annavad Taanielile ja tema kolmele sõbrale võimaluse tunnistada tõelist Jumalat avalikul ja mõjuval viisil.

Nii palju kui sinu aeg lubab, loe läbi Taaniel 3 ja see usuproov, millega kolm heebrea noormeest seal silmitsi seisis.

Loe Tn 3:16-18, Milline on nende vastuse tuum? Mil moel on see põhimõte jätkuvalt oluline kõigi usklikke jaoks tänapäeval? Vt ka Mt 10:28.

Loe Tn 3:28-30, et näha kui palju juhtunu kuningale muljet avaldas. Kuigi kuningas pidi ikka veel rohkesti õppima, anti nende noorte meeste ustavuse läbi võimas tunnistus elava Jumala kohta kogu paganlikule maailmale.

Taas, vastavalt su ajale, loe läbi jutustus Taanielist lõvide koospas (Tn 6), teine usu proov, kuid nüüd juba uues kuningriigis.

Milline tunnistus selles peatükis näitab, et kuningas teadis juba midagi Taanieli Jumala väe kohta?

Millist laadi tunnistuse annab Daarjaves Taanieli Jumala kohta? Kui täpne tunnistus see on? Kuidas näitab see, mida Jumal saab ilmutada paganatele Tema väe ja tarkuse kohta ilma kirjutatud sõnata?

Kujutle, et mõlemas jutustuses oleksid need juudid läinud kompromissile, päästmaks endi elu. Taas, kui kerge olnuks mõlemas olukorras kerge valiku tegemist mõistuslikult õigustada. Selle asemel jäid nad ustavateks ja selle tulemusena aitasid nad levitada teavet õigest Jumalast.

Kas oled mineviku aegadel otsinud kerget teed ja läinud kompromissile selles, mille teadsid olevat õige? Kuidas end tundsid? Mil moel saad sa ennast usus tugevdada nii, et milline tahes on sinu järgmine proov, teed seda, mida tead õige olevat?

Edasiseks uurimiseks: Loe peatükid “Babüloonia kuningakojas”, orig lk 479-490, “Nebukadnetsari unenägu”, orig lk 491-502, ja “Tuline ahi”, orig lk 503-513 raamatust “Prohvetid ja kuningad.”

“Nii nagu Jumal kutsus Taanieli tunnistama Temast Babüloonias, nii kutsub Ta meid olema Tema tunnistajad tänapäeva maailmas. Ta soovib, et me väljendaksime inimestele Tema kuningriigi põhimõtteid nii elu väikseimas kui suurimas asjus. Paljud ootavad, et neile antaks teha mõni suur töö, kuid jätavad kasutamata igapäevased võimalused, mille kaudu näidata ustavust Jumalale. Nad ei soorita kogu südamega väikesi igapäevkohustusi. Ja nii mööduvad nende päevad mingi sellise suure töö ootuses, mis täidaks nende auahned lootused ja võimaldaks kasutada endale ettekujutatud suuri võimeid” (Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, orig lk 487, 488).

“Uudised meeste imelisest pääsemisest levisid paljudesse maadesse erinevate rahvaste esindajate kaudu, keda Nebukadnetsar oli kutsunud kuju pühitsemisele. Jumalalaste ustavuse tõttu austas kogu maailm Jumalat” (Samas, orig lk 512).

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis oma vastuste üle teisipäevase osa lõpus olevale küsimusele.

2. Jutustused Taanieli raamatus on jõulised õppetunnid sellest, kuidas ustavaks jäämise kaudu Jumalale testivates olukordades olid need mehed võimalised tunnistama teistele Issandast. Samas, kui paljud meist on kuulud jutustusi inimestest tegemas koledaid asju Jumala nimel, isegi kuni oma elu kaotamiseni välja? Olles seatud raskete olukordade ette, kuidas võime teada, kas peaksime jääma kindlaks või kas me võiksime olla tõhusam tunnistus Jumala heaks, näidates valmisolekut kompromissiks antud olukorraga?

3. Lisaks jutustusele Taanielist lõvide koopas, on olemas ka jutustus Ristija Johannesest. Kuidas peaksime mõistma neid erinevaid lõppe?

Kokkuvõte: Taanieli raamat kirjeldab nelja noore mehe kogemust, kes tohutute väljakutsete ees nende usule, jäävad ustavaks põhimõtetele ja Jumalale. Nende ustavus oli jõuline tunnistus mitte üksnes Babüloonia rahvale ja valitsejatele, vaid ka ümbritsevatele rahvastele.

12.õppetükk: 13.-19.september

Varustatud andidega teenimiseks: Filippus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 6:3; 8; Rm 12:6-8; 1Kr 12:1-11, 27-31; 1Tm 3:8-12.

Meelespeetav tekst: “Ja rahvas pani ühel meelel seda tähele, mida Filippus ütles, kuuldes teda ning nähes imetähti, mida ta tegi” (Ap 8:6).

Juhtumõte: Filippuse teenistuse kaudu pööratakse Samaaria evangeliumi tõttu pea peale ja mõjukas paganast etiooplane saab Jeesuse omaks. Kui meie oma elu Jumalale üle anname, ei ole mingit piirangut sellele, mida Tema võib otsustada meie läbi teha, edendades oma kuningriiki.

Pögenemine tagakiusamise eest, meesnõiaga silmitsi seismine, kurjade vaimude väljaajamine, jalutute ja halvatute tervendamine, rikka etiooplasest õukondlase usule pööramine, Püha Vaimu poolt füüsiliselt pikki vahemaid kantud saamine – oli elu Filippuse jaoks kõike muud kui igav.

Paljud inimesed kujutavad kristlusest mõeldes ette pikki jutlusi kirikus, käskude ja keeldude loendeid, tüdinuna näivaid tõsiste nägudega inimesi. Aga – Jeesuse järgimine tähendab kõige põnevamat elu, mis üldse võimalik.

Sel nädalal vaatleme Filippuse põnevat elu ja missiooni. Meest, kelle maailm sai täielikult uue ulatuse, kui ta teenistuseks pühitseti. Ühena valitud seitsmest diakonist varases koguduses, võttis Filippus suuna, mida ta poleks võinud iial ennustada. Tema isiklikult jagas evangeliumi Jeesusest Samaarias ja kaudselt ka Aafrika kontinendile.

Mida saame õppida tema eluloost?

Kutsutud teenima

Kogudus Jeruusalemmas valis Filippuse ja veel kuus meest teennima diakonitena ehk teenijatena. Kreeka sõna *diakonos*, mis on siin tõlgitud “diakon”, on teistes Uue Testamendi osades (King James versioonis ja paljudes teistes tõlgetes) tõlgitud “teenija”.

Kõneldes rahvahulkadele ja oma jüngritele, ütles Jeesus: “Aga kes on ülem teie seast, see olgu teie teenija [ehk teie diakon]” (Mt 23:11). Ja ette kuulutades oma surma, ütles Ta: “Kui keegi mind teenib, see järgigu mind; ja kus mina olen, seal peab olema ka minu teenija [või diakon]” (Jh 12:26).

Loe Ap 2:46, 47; 4:32, 33. Millise pildi annavad need tekstid tolle aja kogudusest?

Head ajad siiski ei kestnud kaua. Lõpuks kerkis esile suurem kriis (vt Ap 6:1). Kuigi selles etapis olid peaaegu kõik värsked usklikud juudid, oli neid kaks suuremat liiki: kreeka juudid, kes ei olnud sündinud Iisraelis, kes kõnelesid kreeka keelt ja lähenesid asjadele kreeka kultuuri vaatepunktist ning heebrea juudid, kes kõnelesid aramea ja/või heebrea keelt ja nende maailmavaade oli rangelt juudi oma. Kuna kogudus kasvas kiiresti, nurisesid kreekaleelsed juudid, et toidu jagamisel soositi nende leskede asemel heebreakeelseid.

Seistes silmitsi oma esimese suurema koguduse seest tõusnud probleemiga, tulid 12 apostlit kokku ja otsustasid targa juhtimise ühe tähtsaima strateegia – volitamise kasuks. Pandi alus diakoni ametile.

Kui palju aega kulutab teie kohalik kogudus tegelemaks koguduseliikmete vaheliste arusaamatustega? Mil moel saate aidata kogudusel suunata oma energia kadunute otsimisele?

Samaaria misjonär

Kui Filippus piibliaruandes uuesti esile tuleb, leiame ta Samaarias, piirkonnas Juudeast põhjas. Jeesus ennnustas, et Tema järelkäijad pidid saama misjonärideks mitte ainult Jeruusalemmas, vaid “kõigel Juuda- ja Samaariamaal ja maailma otsani” (Ap 1:8). Nüüd on Filippus osa selle prohvetikuulutuse täitumisest, kuid võib-olla mitte sel viisil nagu tema ja teised usklikud oleksid arvanud.

Juhid ei saanud Filippust Samaariasse misjonärina. Ta ei olnud osa varase koguduse globaalse misjoni plaanist jõudmaks evangeliseerimata aladele.

Loe Ap 8:1-5. Mis põhjustas Filippuse põgenemise Samaariasse? Mida tegid hajutatud usklikud, kui nad põgenesid?

Peale Stefanose kividega surnuks viskamist tugevnes kristlaste tagakiusamine Sauluse poolt ja kõik usklikud peale 12 apostli, hajutati. See on ajaloos esimene näide põrandaalusest kogudusest. Sellest alates oleme palju kordi näinud Jumala ustavaid järelkäijaid olevat sunnitud peituma nende usu pärast. Isegi tänapäeval on adventistidest usklikud paljudes maailma osades sunnitud salaja Jumalat kummardama.

Kui usklikud hajutati, siis “kuulutasid nad evangeeliumi sõna, kuhu nad iganes läksid” (Ap 8:4). Küllaltki irooniline, et tagakiusamine tagas evangeeliumi ulatuslikuma levimise. Milliseid teisi näiteid sellest sündmusest suudad meenutada?

See oli kohutav aeg varajaste kristlaste jaoks – olla sunnitud kodust lahkuma, hajutatud võõrastele aladele, elades hirmus edasiste rünnakute ees. Filippus oli nelja tütre isa ja kindlasti oli see pingeline aeg tema perekonna jaoks (Ap 21:9). Ja ometi, vaatamata nende rasketele olukordadele, jätkasid Filippus ja teised kristlastest usklikud ustavalt Jeesuse evangeeliumi jagamist.

Katsumustest hoolimata töötasid usklikud visalt, levitamaks sõnumeid. Miks? Sest neil oli missioonitunne, eesmärgitaju. Miks puudub nii paljudel meist seesama missiooni tunnetus? Kas võiks olla nii, et oleme liigselt tegevuses sissepoole ja mitte väljapoole vaatamisega, liiga hõivatud mõtlemisega meie endi isiklikest vajadustest ja mitte kadunud maailma vajadustest? Mõtle selle üle ja ole valmis vestlema oma mõtetest hingamispäeval.

Võimalused tunnistamiseks

Adventistidena kõneleme sageli sissejuhatavast osast meie missiooni juures. Paljudes paikades ei saa me eelarvamuste tõttu hakata kohe kõnelema Jeesusest või Piiblist. Inimesed seavad sageli üles barjäärid, niipea kui hakkame vaimulikest asjadest rääkima. Tervise sõnum on sageli lammutanud barjääre paljudes maailma osades. Isiklik sõprus on võib-olla kõige tõhusam sissejuhatav osa. Kui saame inimestega sõpradeks, hakkavad nad sageli küsima meie kristlike uskumuste kohta.

Loe Ap 8:26-39, jutustuse Filippusest ja eunuhhist ning vasta siis järgmistele küsimustele:

Mis ajendas Filippust minema õigel ajal sinna, kuhu ta läks? Milline tähtis sõnum on meie jaoks sinu vastuses?

Millist sissejuhatavat osa kasutas Filippus, alustades tunnistamist sellele isikule? See tähendab, millise vajaduse aitas ta eunuhhi jaoks täita? Millise olulise õppetunni saame samuti meie sellest omandada?

Mida nõuti eunuhhilt, et ristitud saada? Milline sõnum on siin meie jaoks?

Etiooplane oli läinud Jeruusalemma Jumalat kummardama ja on võimalik, et ta tundis end tagasiteel pettununa. Ta avastas ilmselt kiiresti, et paganana ja eunuhhina oli ta kahekordselt kõlbmatuks tunnistatud, kummardades Jumalat vaid Juutide templi õues (5Ms 23:2).

Nüüd tungib uus valgus läbi tema pettumuse, kui ta saab teada sellest Ühest, kes oma surma läbi on “kiskunud maha lahutava vahe-seina” (Ef 2:14). Vastusena imelisele kuulnud sõnumile, palub eunuhh Filippusel teda ristida. Ja siin me loeme esimesest protokollitud kristlusse pöördunud paganast – jõukast ja võimukast aafriklasest.

Kui sageli on sul võimalusi oma usust tunnistada? Kui hästi kasutad sa neid võimalusi? Mida võiksid sa paremini teha?

Annid teenimiseks

Kristuse järelkäijatena on igaühele meist antud vaimulikud annid, teostamaks Jumala poolt meile mõeldud ülesannet. Vaimulikud annid olid olulised varase kristliku koguduse elus ja sütitasid uute usklike misjoni-indu. Apostel Paulus kirjutas Korintose usklikele ja ütles neile, et ta ei soovi neid olevat teadmatuses vaimulike andide suhtes (1Kr 12:1). Kreeka sõna, mida Paulus andide vastena kasutab, *charismata*, rõhutab, et need on armu annid – meie poolt täiesti teenimatud.

Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse viis põhiuskumust, mis keskenduvad Püha Vaimu tööle, ütleb: “Ta jagab vaimulikke ande kogudusele.” See on tähtis mõiste. Kuigi annid tuuakse esile uskliku kaudu, on need tegelikult annid koguduse jaoks.

Vaimulikke ande ei anta kunagi ainult usklikest üksikolendite hüveks ja meeleülenduseks. Need antakse alati missiooni ja teenimise kontekstis. Vaimulikud annid antakse usklikele koguduse kogukonna avaramas mõttes, nii et need saavad toetada kogudust selle missioonis maailma jaoks. Aruanne Filippuse kogemusest Samaarias (Ap 8:4-8) ei ole üksikasjalik. Mõnes etapis andis Jumal talle erilised vaimulikud annid ja muutis diakon Filippuse evangelist Filippuseks. See pidi Filippuse jaoks olema märkimisväärne samm astuda koguduse valitsemisele kaasa aitamisest Jeruusalemmas kurjade vaimude väljaajamise ja haigete tervendamise juurde Samaarias.

Kaks peamist piibellikku allikat meie arusaamise jaoks vaimulikest andidest on kirjas Rm 12:6-8 ja 1Kr 12:1-11, 27-31. Loe need lõigud ja kõrvuta Ap 8:4-8-ga. Millised vaimulikud annid tõi Filippus esile ja kuidas ta neid kasutas?

“Ja rahvas pani ühel meelel seda tähele, mida Filippus ütles, kuulutades teda ning nähes imetähti, mida ta tegi” (Ap 8:6).

Isegi kui me pole võimelised sooritama imesid, nagu tegi Filippus, milline põhimõte avaldub siin? Mis on meis, meie elus, meie õpetuses see, mis ajendaks kedagi pöörama sügavamat tähelepanu sellele, mida räägime?

Filippus ja Siimon Magus

Kui apostlid Jeruusalemmas kuulsid tohutust edust Samaarias, läkitasid nad Peetruse ja Johannese külastama Filippust ja uusi usklikke. Nad mõlemad saabusid Samaariasse jumalikust ettenägevusest juhitud ajal, toetamaks Filippust. Esmalt palvetasid nad uute uskl-like eest, et need saaksid Püha Vaimu – midagi, mida Filippus ilmselt teinud ei olnud. Siis aitasid nad Filippust tegelemisel Siimoni nimelise endise nõiaga.

Loe Ap 8:9-25, jutustuse Siimonast, Filippusest, Peetrusest ja Johannesest, ning vasta siis järgmistele küsimustele:

Miks ei ole imed ja teised üleloomulikud ilmingud absoluutne tõend, et Jumal on toimuva taga?

Siimon soovis õiget asja, ainult valel viisil, nii see näis. (Lõppeks, mis on vale soovis anda teistele Püha Vaimu?) Otsustades Peetruse reaktsiooni üle, milline võis olla Siimona soovi motiiv?

Mil moel sarnanes Pauluse reaktsioon Siimonale Jeesuse reaktsiooniga Peetrusele? (Mt 16:21-27)

Kus näeme selles lõigus Kristuse armu ja evangeeliumit andeksandmisest?

Pole tähtis, kui varustatud andidega oli Filippus, vajas isegi tema abi, mis selgitab Peetruse ja Johannese tuleku. Oluline punkt on, et ükski ei ole küllalt hea või andidega küllalt varustatud, tegemaks Issanda tööd üksinda. Me kõik vajame teiste abi.

Soov osta Püha Vaimu edastamise väge? No kuulge! Ometi öeldi, et Siimon olevat usklik ja isegi ristitud. Millist laadi tobedaid asju uskusid kord sina oma varases kõndimises Jumalaga, mille kohta sa nüüd kõike paremini tead? Mil moel aitaks see sind olla leplikum nende suhtes, kellel teadmatuses võivad samuti olla tobedaid uskumusi?

Edasiseks uurimiseks: Loe peatükk “Evangeelium Samaarias”, orig lk 103-111, Ellen G White’i raamatust “Apostlite teod”.

“See juhtum on näide Jumala hoolitsemisest oma laste eest. Ta kutsus Filippuse tolle edukast teenistusest Samaarias, minemaks mööda kõrbeteed Gaarasse, et töötada üksiku teadmishimulise hinge jaoks. Viivitamatus, millega eunuhh võttis vastu evangeeliumi ja tegutses selle usu alusel, peaks olema meile õppetunniks. Jumal kavandab, et me peaksime olema viivitamatud Kristuse vastuvõtmises ja tunnistamises, valmis Temale kuuletuma ja vastama teenistuskohustuste kutsele. See eunuhh oli hea kuulsusega mees ja tal oli kõrge ja vastutav positsioon. Tema pöördumise kaudu viidi evangeelium Etioopiasse ja paljud seal võtsid vastu Kristuse ning tulid välja paganluse pimedusest kristluse krikasse valgusse” (Ellen G. White, *The Spirit of Prophecy*, vol 3, p 305).

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis oma vastuste üle esmaspäevase osa lõpuküsimusele. Tegelikult, enne kui te seda teete, oleks parem vestelda teie vastuste üle pühapäevasele küsimusele.

2. Issanda koguduses tõusid varakult esile etnilised probleemid. Ka tänapäeval esinevad erinevates maailma osades samasugused pinged koguduseliikmete vahel. Kuidas on see teie kohalikus koguduses? Kuidas saad sina üksikisikuna aidata oma kogudusel mõista, kui vastandlikud igasugusele evangeeliumi põhimõttele need hoiakud on?

3. Filippus ristas eunuhhi otsekohe peale seda kui too võttis Jeesuse oma Päästjana vastu. Miks ei tee Adventkogudus tänapäeval sedasama? Kas peaksime nii tegema või mitte? Põhjenda oma vastust?

4. Millised on mõningad teie ühiskonna vajadustest, mille puhul teie kogudus võiks kasutada sissejuhatavat osa, jõudmaks Kristuse evangeeliumiga inimesteni? Mil moel saaksid sina oma kogudust aidata jõudmaks inimesteni väljapool kogudust?

Kokkuvõte: Filippus on veel üks võimas näide sellest, mida Jumal saab teha inimese kaudu, kes on pühendanud oma elu Temale. Kas tunnistamas eunuhhile, jagamas evangeeliumi paganatele Samaarias või pööramas nõid Siimonat, oli Filippuse üks eesmärk hoida kõrgel Jeesuse nime.

13. õppetükk: 20.-26.september

“Siin ma olen, läkita mind”: Prohvet Jesaja

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: 3Ms 16:30; 17:11, Js 6:1-10; 49:6; Jr 3:22; Mt 28:18-20; Hb 1:2.

Meelespeetav tekst: “Ja ma kuulsin Issanda häält küsivat; “Keda ma läkitan? Kes meilt läheks?” Ja ma ütlesin: “Vaata siin ma olen, läkita mind!” (Js 6:8).

Juhtmõte: Jesaja oli jõuline kaheksanda sajandi prohvet, kes kõneles patu ja rikutuse vastu, võitles õigluse ja õiguse eest ja ennustas Messia tulekut. Milliseid paralleele saame leida endi jaoks tänapäeval?

Keskne osa Jesaja missioonist oli reformida lõunapoolne Juuda kuningriik. Ta rääkis patu ja korruptsiooni ja rahva mässu vastu Jumala suhtes. Aga Jesaja ülesanne ulatus kaugemale kui ainult reform Juuda sees. Ta nägi nägemuses päeva, mil Juuda ülesanne pidi olema esitada maailmale Jumalat. Juuda ei pidanud jääma sissepoole vaatama; sel oli misjoni eesmärk kõigi teiste rahvaste suhtes. Jesaja tsiteerib Jumalat: “Ma hoian sind ja panen sind rahvale seaduseks ja paganaile valguseks” (Js 42:6).

Selline avar nägemus tervele maailmale ulatuvast misjonist kaotati järgnevatel aastatel silmist. Mitte enne Jeesuse isiklikku teenistust ja apostlite teenistust Apostlite tegude raamatus, ei näe me seda visiooni evangeeliumist kogu maailmale rakendatuna tegevusse – visiooni, milles ka meid kutsutakse osalema meie päevil ja ajastul.

Häda mulle!**Loe Js 6:1-6. Mis Jesajaga toimus?**

Jumal viib Jesaja nägemuse kaudu taevasesse troonisaali, kus ta näeb Jumalat istumas “suurel ja kõrgel aujärjel” (Js 6:1). Nägemuses Jumala troonisaalist aveneb Jesajale hämmastav vaatepilt. Ta näeb Jumala kuuepalistusi täitmas templit ja kuuetiivalisi, seeraveiks nimetatud, lendavaid olendeid. Ta kuuleb neid üksteisele hüüdmis Jumalat ülistavaid sõnu. Nende hääled pidid olema võimsad, sest need panid uksepiidad vabisema ja tempel täideti suitsuga.

Võrdle Jesaja nägemust teiste omadega, kel oli samuti kogemusi Jumala nägemisega. Milline oli ühine reaktsioon? Millise olulise õppetunni saame nendest reaktsioonidest enda ja oma suhtumise kohta Loojasse? 2Ms 20:18, 19; Km 13:22; Ii 42:5, 6; Ilm 1:17.

Vastuseks nägemusele “Kuningast, vägede Issandast” hüüab Jesaja: “Häda mulle, sest ma olen kadunud; sest ma olen roojaste huultega mees ja elan roojaste huultega rahva keskel!” (Js 6:5, NIV)

Damah, heebreata sõna “roojase” vastena, tähendab “järsku lõppu tegema” või “lõpetatud”. King James Version tõlgib selle sõna ka “hävitama” (L 49:12, 20) ja “hukatud” (Ho 4:6). See sõna näitab, et selline kogemus laastas Jesaja täielikult. Nägemus Jumalast aitas Jesajat mõista missugune tema ise tegelikult oli, kontrastiks oma Loojale.

Mis põhjustas sellise reaktsiooni Jumala nägemisel? Kuidas aitab see mõista, miks tuli Jeesus inimihus ilmutama Jumala tegelikku olemust?

Sinu patt on lepitatud

Jesaja kohtumine Jumalaga on erakordne sündmus. Ta kirjeldab seda kõike meeli haarava kogemusena: ta näeb kuuetiivalisi seera-veid ja Jumalat oma aujärjel; ta kuuleb seeravite müristavaid hääli; ta haistab suitsu templis; ja tunneb ning kogeb „elavat sütt“, millega üks seerav tema huuli puudatab (Js 6:1-6).

Nagu eilses osas nägime, valdab Jesajat Jumala nägemise kogemuse järgselt isikliku väärtusetuse tunnetus. Tõepoolest, tema hüüatus Js 6:5 on tunnistus tema ja ta rahva patust.

Miks on rõhk “roojastel huultel”? Kas Jesaja ja tema rahva ainuke patt seisnes selles, mida nad rääkisid? Mille sümbol võis see olla? Vt ka Õp 13:3; Mt 12:37; Lk 6:45.

Niipea kui Jesaja tunnistab pattu, võtab üks seerav taevaselt altariilt elava sõe, lendab sellega Jesaja juurde ning puudutab sellega tema huuli.

Loe Js 6:6, 7. Mis siin toimub? Mida selle teoga sümboliseeritakse? Milline sõnum on siin meie jaoks?

Jesajal, roojaste huultega inimesel, ei ole iseeneses ja iseenesest Jumalale midagi pakkuda. Kuid Issanda töö läbi on Jesaja patt lepitatud. Heebrea sõna, mis on siin tõlgitud “lepitatud”, tuleb tüvest *qaphar*, tõlgitakse Vanas Testamendis tavaliselt “lepitama” või “lepitus” (vt 2Ms 29:36; 30:10; 3Ms 16:30; 17:11). Asja iva on selles, et Jesaja ei oleks ilma jumaliku sekkumiseta, ilma patu lepitatud või kaetud saamiseta (“qaphar’i” on mõistetud ka tähenduses “kaetud” vt 1Ms 6:14) võimeline Issanda jaoks midagi tegema. Teda pidi toodama õigesse suhtesse Jumalaga; alles siis võis Issand teda kasutada.

Millised asjad sinu elus seisavad teel ees sellel, et Jumalal oleks võimalik sind kasutada? Millele pead alistuma, selleks et kogeda oma patu lepitatust?

“Siin ma olen; läkita mind!”

Kui Jesaja Jumala kutset kuuleb, vastab ta otsekohe: “Siin ma olen; läkita mind!” (Js 6:8). Pane tähele, et Jesaja vastab kutsele enne ülesande detailide tundmist. (Vt ka Hb 11:8.)

Jesaja vastab mitte sellepärst, et usub endal olevat vajalikke andeid ja talente või et ta teab end teostavat väärtuslikku tööd. Ta vastab ka mitte sellepärast, et see on tööülesanne, mis talle huvi pakub (ta isegi ei tea, mida see töö endast kujutab).

Jesaja vastab, kuna ta teab, et kuigi tema on vääritu, on Jumal auväärne. Kuigi tema on jõuetu, on Jumal kõikvõimas. Kuigi see ei pruugi olla missioon, mida ta oleks iseenda jaoks valinud, on see missioon, mille on valinud Jumal.

Loe Suur Misjonikäsk minemaks ja õpetamaks kõiki rahvaid – võib-olla kõige tähtsam käsk kogu Pühakirjas (Mt 28:18-20). Loe hoolikalt selle käsu esimene osa. Miks on see oluline osa, millest me ei peaks üle vaatama?

See “minge siis” (ingl k “seepärast” minge) on otsustav. Ainuke põhjus, miks me võime minna ja õpetada kõiki rahvaid, on see, et me läheme selle Ühe väes, kellele kuulub kõik meelevald taevas ja maa peal. Kui meil oleks üksnes meie isiklik tugevus, ei saaks me minna. Kui me toetuksime oma isiklikele oskustele, ei saaks me minna. Meie missioon varustatakse Jeesuse poolt, kel on “kogu autoriteet” (NIV) või “kogu vägi” (KJV) universumis (vt Ap 17:28; Hb 1:2; Kl 1:16).

Kui me nõustume, annab Jumal meile jõu, mida me Tema antava missiooni teostamiseks vajame. Ta puhastab Jesaja roojased huuled (Js 6:7); Ta annab Maarjale Püha Vaimu ja “Kõigekõrgema vae” (Lk 1:35); Jeesus palub Peetruse eest (Lk 22:32); Ta võiab Sauli Püha Vaimuga (Ap 9:17, 18); Ta paneb sõnad Jeremija suhu (Jr 1:9). Kas peaksime ootama midagi vähemat meie endi jaoks praegu, sellel otsustaval ajal maakera ajaloos?

Kui miski, siis mis, hoiab sind tagasi Issanda jaoks rohkem tegemast? Milliseid muutusi pead tegema? Mil moel saad sa õpida teotuma Jumala väele ja mitte sinu enda annetele, millised need iganes oleks?

Jesaja kutsumine

Loe Jumala misjonikäsk Jesajale (Js 6:9, 10). Kuidas tuleb meil mõsta, mida Jumal siin Jesajale ütleb?

Enamik Piiblitõlkeid, kaasa arvatud King James Version, paneb need salmid kõlama selliselt, just nagu taotleks Jumal meelega tui-mestada rahva südamed ja meeled. Ometi, lugedes neid tekste hooli-kalt, võiksid sa neis näha veidike sarkasmi, raasuke irooniat. Miks Jumal – kes muidu anub pidevalt oma rahvast Talle kuuletuma, Teda mõistma, avama nende südamed Temale, Teda tundma, Temale vaa-tama, Tema juurde tagasi pöörduma, ja saamaks parandatud Tema poolt – ütleks, mida Ta ütles, ilma et Ta mõtleks midagi muud?

Loe järgmised tekstid. Kuidas peame mõistma neid äsja loe-tud salmide valgusel?

5Ms 30:6 _____

Õp 2:5 _____

Jr 3:22 _____

Jr 4:1 _____

Läbi kogu Piibli kutsus Jumal oma rahvast kuulama, kuuletuma, tagasi pöörduma enda juurde, saamaks tervendatud Tema poolt. Ja ometi, nagu me teame, ei kuulanud paljud. Järelikult, mis näib siin toimuvat on see, et Jumal lihtsalt nendib, kuidas rahvas hakkab Jesaja sõnumile reageerima; Ta ei ütle, mida Ta soovib toimuvat või mille toimumist Tema põhjustab. Kuna rahvas jätkuvalt hülgab Jesaja hoia-tused, paaduvad loomulikult nende südamed. Aga see ei tähenda, et Jesaja või Jumal seda tulemust soovisid. Vastupidi, kogu Piibel on Jumala kutse rahvale teha kõike Jesaja poolt öeldut, aga nagu me kahjuks teame, ei vastanud paljud sellele kutsele.

Kuidas on tänapäeval? Kui erinevad oleme meie Jesaja aja inimestest? Ja kuigi me võib-olla ei saa palju teha teiste suhtes, kuidas on meiega isiklikult? Kuidas saame kindlustada, et me ei langeks samasse vaimulikku lõksu, nagu on kirjeldatud Jesaja raamatus?

Valgus paganatele

Jesaja missioon oli kaugelt ulatuslikum kui ainult Juuda reforminine. Ta saab ka nägemuse Jeruusalemmast valgusena mäel, mis on tunnistuseks kõigile rahvaile tõelise Jumala ja Tema käskude kohta: “Jehoova koja mägi seisab kindlana... ning kõik rahvad voolavad ta juurde” (Js 2.2).

Kuidas adventistidena mõistame oma rolli jõudmaks maailmani? Vt Ilm 14:6.

Loe Js 42:6, 7. Millist rolli kutsub Jumal Juudat esitama? Kuidas näeme iseendid selles rollis tänapäeval?

Loe Js 49:6. Mis on sel tegemist meie kui seitsmenda päeva adventistidega?

Mitte enne hiliseid 1860-ndaid mõistis Seitsmenda Päeva Adventistide kodudus, et sel kirjakohal on täita roll võõraste maade suhtes. Varased adventistid oletasid, et evangeeliumi misjonikäsk ulatus ainult erinevate rahvusgruppideni Põhja-Ameerikas. Ameerika oli multikultuurne ühiskond ja varased adventistid mõtelsid, et nad pidid ulatuma iga rahvahõimu, suguharu, keele ja rahvani otse seal kodus. Arthur Spalding vihjab, et see oli teatav “mugav otstarbekohasus” varase Adventistide koguduse jaoks oletada, et selle missioon oli ainult Põhja-Ameerika jaoks” (Arthur Whitefield Spalding, *Origin and History of Seventh-day Adventists* [Washington, D.C.: Review and Herald® Publishing Association, 1962], vol 2, p 193). Kuid peagi mõistis noor kogudus, et selline arusaam oli liiga piiratud ja nii alustati koguduste rajamisega Aasias, Aafrikas, Euroopas, Vaikses Ookeanis ja kõikjal üle maailma, – töö, milles me isiklikult saame ühel või teisel moel osaleda.

Millisel moel võiksid sina või isegi teie kohalik kogudus olla rohkem hõivatud misjonitöös, viimaks “päästet ilmamaa otsani” (Ap 13:47)?

Edasiseks uurimiseks: Loe peatükk “Jesaja kutsumine” orig lk 303-310, Ellen G White’i raamatust “Prohvetid ja kuningad”.

“Kinnitus Jumala eesmärgi lõplikust täitumisest tõi julguse Jesaja südamesse. Mis sellest, kui maised jõud astuvad üles Jumala vastu? Mis sellest, kui Issanda sõnumiviijad kohtuvad vastupanu ja takistustega? Jesaja oli näinud Kuningat, vägede Issandat; ta oli kuulnud seeravite laulu: “Kõik maailm oli täis tema au” (s 3); tal oli tõotus, et Jehoova sõnumeid äralangenud Juudale pidi saatma Püha Vaimu veenev vägi; ja prohvetit tugevdati tema ees seisva töö jaoks. Oma pika ja pingutusi nõudva missiooni kestel kandis ta endaga mälestust sellest nägemusest. Kuuskümmend aastat või rohkem seisis ta Juuda laste ees lootuse prohvetina, kasvades julgemaks ja üha julgemaks oma ennustustes koguduse tulevasest võidust” (Ellen G. White, „Jesaja kutsumine”, *Adventist Review and Sabbath Herald*, March 11, 1915).

“Prohvet õhutas Juudat vaatama elavale Jumalale silma ja võtma vastu Tema armulised pakkumised; ja ta ei õhutanud asjatult. Oli neid, kes kuuletusid tõsiselt kutsele ja pöördusid ära ebajumalaist teenima Issandat. Nad õppisid märkama oma Loojas armastust, halastust ja õrna kaastunnet. Ning kui saabusid pimedad päevad Juuda ajaloos, mil ainult jääk jäi maale alles, jätkasid prohveti sõnad otsestava usupuhastuse kordasaatmist. “Sel päeval,” kuulutas Jesaja, “vaatab inimene oma Looja peale ja ta silmad näevad Iisraeli Püha.” (Js 17:7)” (Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, orig lk 320).

Küsimused aruteluks:

1. Miks ei ole prohvet kunagi populaarne? Kujutle, et Jesaja tuleks tagasi ellu ja töötaks prohvetina Adventistide koguduse jaoks. Mida oleks tal sinu arvates öelda? Kas tema sõnum oleks muutunud? Kuidas on meie arusaamade osas Ellen G. White’i suhtes? Võib-olla suhtuvad paljud meist temasse samuti nagu suhtusid paljud Iisraelis nende endi prohvetitesse? Vestelge!

2. Milline osa on meil Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse ülemaailmses misjonitöös? Kuidas tasakaalustame oma isiklikud, kohalikud vajadused jumaliku kutsega jagada sõnumit maailmale? Kuidas saame olla ustavad mõlemale kutsele?

Kokkuvõte: Prohvet Jesaja võttis Jumalalt vastu missiooni, mil-line oli ebapopulaarne ja mitmel moel mittetasuv. See oli samuti missioon, mis vatsavalt traditsioonile, lõppes tema pooleks saagimisega. Ja ometi muudeti tema teenistuse läbi elusid – ja tema sõnade väge tuntakse veel tänapäevalgi.

Sisukord

1. Praeguseks ajaks: apostel Paulus	4
2. „Kõigile kõigeks” – Paulus kuulutab maailmale	11
3. Ristija Johannes: Jeesusele tee valmistaja	18
4. Jumala Poeg meie keskel	25
5. Jeesus ja Tema jüngrid	32
6. Kaastundlik Päästja	39
7. Apostel Johannes	46
8. Pöörasuse juurest usu juurde: Apostel Peetrus	53
9. Misjonitöö tugisammas: Apostel Peetrus	60
10. Naised misjonitöös	67
11. Misjonitöö paganlikul maal: Taaniel ja kaaslaskond	74
12. Varustatud andidega teenimiseks: Filippus	81
13. “Siin ma olen, läkita mind”: Prohvet Jesaja	88

Lühendid

AA - EGW: Apostlite teod

AH - EGW: Adventkodu

(1...7)BC - SPA Piiblikommentaariid

COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad

DA - EGW: Ajastute igatsus

Ed - EGW: Kasvatus

Ev - EGW: Evangelism

EW - EGW: Varajased kirjutised ehk Kogemused ja nägemused

GC - EGW: Suur võitlus

MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt

MH - EGW: Suure Arsti jälgedes

PK - EGW: Prohvetid ja kuningad

PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid

SC - EGW: Tee Kristuse juurde

(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused

(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

AK Eesti Liidu annetuste kalenderplaan 2008 a. III kv.

juuli

- 05.07. Kohalik kogudus
- 12.07. Peakonverents*
- 19.07. Kohalik kogudus
- 26.07. Kohalik kogudus

august

- 02.08. Kohalik kogudus
- 09.08. Eesti Liit
- 16.08. Kohalik kogudus
- 23.08. Kohalik kogudus
- 30.08. Kohalik kogudus

september

- 06.09. Kohalik kogudus
- 13.09. Peakonverents*
- 20.09. Kohalik kogudus
- 27.09. Balti Unioon

AK Eesti Liidu ürituste kalenderplaan 2008 a. III kv.

juuli

- 18-20. Eestikeelne noortelaager
- 19-20. Eakate laager
- 25-27. BAUC'i (Uniooni) noorte-
laager

august

- 1-3. Venekeelne noortelaager
- 2. Globaalne evangelism
- 5-7. Jutlustajate laager
- 8-10. Perelaager
- 16. Viljandi koguduse
100. aastapäev
- 20. Taasiseseisvumispäev
- 30. Tarkusepäev

september

- 6. Vägivalla tõkestamise päev
- 9. Liidu juhatuse koosolek
- 16. Tööliste koosolek (BAUC)
- 20. Rajaleidjate päev
- 27. Eakatepäev, Valdis
Zilgalvis Tallinnas
- 27-28. Hingamispäevakooli
seminar (Bertold V. Hibner)